

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Tina Marš

**Delovanje nevladnih organizacij v času izbruha epidemije
COVID-19**

Magistrsko delo

Študijski program: Socialno delo

Mentorica: Izr. prof. dr. **Mojca Urek**

Ljubljana, 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Tina Marš

**Delovanje nevladnih organizacij v času izbruha epidemije
COVID-19**

Magistrsko delo

Študijski program: Socialno delo

Mentorica: Izr. prof. dr. **Mojca Urek**

Ljubljana, 2021

Zahvaljujem se mentorici Izr. prof. dr. Mojca Urek za predano znanje v času študija, za vse napotke in usmerjanje v času pisanja magistrske naloge.

Hvaležna sem obema družinama za vso podporo in spodbudo skozi čas študija.

Posebna zahvala tebi, mami, ki si mi omogočila študij, me ves čas bodrila in mi stala ob strani.

Hvala pa seveda tebi, Matic, ker si vedno tu.

PODATKI O MAGISTRKI NALOGI

Ime in priimek: Tina Marš

Mentorica: Izr. prof. dr. Mojca Urek

Naslov magistrske naloge: Delovanje nevladnih organizacij v času izbruha epidemije COVID-19

Kraj: Ljubljana

Leto: 2021

Število strani: 142

Število prilog: 10

Število virov: 46

Povzetek: Pregled delovanja nevladnih neprofitnih organizacij v edinstvenem primeru izrednih razmer pri epidemiji COVID-19 v magistrski nalogi bo prikazal relevantnost te teme za socialno delo ter odprl problem pripravljenosti države na izbruh virusa oziroma na nujno potrebno podporo nevladnih organizacij v zakonodaji ter problem izostanka pomoči pri tistih ljudeh, ki so v času izrednih razmer najbolj ogroženi. Naloga je relevantna za vse strokovne profile, ki se ukvarjajo z ranljivimi skupinami ljudi, saj prikazuje nov način razvijanja spretnosti, razvoj posameznikov in odpiranja novih priložnosti za različne skupine ljudi. Namen te naloge je prikazati, kako so delovale organizacije v času izrednih razmer in na katerih področjih bi potrebovale pomoč formalne oblasti. Take vrste nevladnih organizacij bi bilo smiselno vključiti v program, ki bi predvidel vključevanje nevladnih organizacij v aktivnosti strateškega načrta/organizacije in v projekte pomoči in podpore ranljivih skupinam ljudi v izrednih pogojih.

Ključne besede: Epidemija COVID-19, nevladne organizacije, ranljive skupine prebivalstva, izredne razmere, prostovoljstvo

TITLE: Non-governmental organizations at the time of the outbreak of the COVID-19 epidemic

Abstract: A review of the activities of non-governmental, non-profit organizations in the unique case of the COVID-19 epidemic in the master's thesis will show the relevance of this topic for social work and open the problem of state readiness for virus outbreaks and the necessary support of NGOs in state laws, and the lack of help for those people who are most at risk during the outburst of epidemic. The task is relevant for all professional profiles dealing with vulnerable groups of people, as it shows a new way of developing skills, developing individuals and opening new opportunities for different groups of people. The purpose of this task is to show how the organizations operated during the state of emergency and in which areas they will need the help of the formal authority. It would make sense to include such types of NGOs in a program that would provide for the involvement of NGOs in activities in the strategic plan / organization and in projects to help and support vulnerable groups of people in emergency conditions.

Key words: COVID-19 epidemic, non-governmental organizations, vulnerable groups of people, crisis situations, volunteering

KAZALO VSEBINE

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. SOCIALNO DELO IN DOBRODELNOST.....	1
1.1.1. KONCEPT DOBRODELNOSTI V POVEZAVI S SOCIALNIM DELOM.....	1
1.1.2. TRI RAVNI SOCIALNEGA DELA.....	2
1.1.3. SOCIALNA POLITIKA IN SOCIALNA VARNOST.....	4
1.2. SOCIALNA DRŽAVA	4
1.2.1. POJEM SOCIALNE VARNOSTI IN SOCIALNEGA VARSTVA.....	4
1.2.2. SOCIALNOVARSTVENA FUNKCIJA DRŽAVE.....	5
1.3. NEVLADNO IN NEPROFITNO	6
1.3.1. NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE	6
1.3.2. POJEM NEVLADNEGA IN NEPROFITNEGA	6
1.3.3. JAVNI SEKTOR.....	13
1.4. PROSTOVOLJSTVO	14
1.4.1. PROSTOVOLJNO DELO IN NEPROFITNE ORGANIZACIJE	14
1.4.2. DOBRODELNOST V PROSTOVOLJSTVU	15
1.4.3. ZGODOVINA PROSTOVOLJSTVA	16
1.4.4. PROSTOVOLJSTVO V DANAŠNJEM ČASU	17
1.4.5. ZAKON O PROSTOVOLJSTVU.....	17
1.4.6. ETIČNI KODEKS ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA.....	18
1.4.7. NAMEN IN POMEN PROSTOVOLJNEGA DELA	19
1.4.8. FINANČNA NAGRADA ZA OPRAVLJANJE PROSTOVOLJSKEGA DELA	19
1.4.9. MOTIVACIJA ZA OPRAVLJANJE PROSTOVOLJSTVA	19
1.5. IZREDNE RAZMERE.....	20
1.5.1. DEFINICIJA IZREDNIH RAZMER	20
1.5.2. IZREDNE RAZMERE IN RANLJIVE SKUPINE PREBIVALSTVA	22
1.5.3. SOCIALNA IZKLJUČENOST	23
1.6. EPIDEMIJA COVID-19	23
1.6.1. DEFINICIJA NALEZLJIVIH BOLEZNI.....	23
1.6.2. POJEM EPIDEMIJE IN PANDEMIJE	24
1.6.3. SISTEM ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI V SLOVENIJI	25
1.6.4. DRŽAVNI NAČRT ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE.....	26
1.6.5. ZAČETEK PANDEMIJE	27
1.6.6. SLOVENIJA IN IZBRUH VIRUSA	29

1.6.7.	<i>INTERVENTNI ZAKON</i>	29
1.6.8.	<i>EPIDEMIJA IN PROSTOVOLJSTVO</i>	34
2.	PROBLEM	37
2.1.	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA:	37
3.	METODOLOGIJA	39
3.1.	VRSTA RAZISKAVE	39
3.2.	MERSKI INSTRUMENT	39
3.3.	ENOTE RAZISKOVANJA	39
3.4.	ZBIRANJE PODATKOV	39
3.5.	OBDELAVA IN ANALIZA GRADIVA	40
4.	REZULTATI	43
5.	RAZPRAVA	57
6.	SKLEPI	63
7.	PREDLOGI	64
8.	LITERATURA	65
9.	PRILOGE	69
9.1.	VPRAŠANJA	69
9.2.	INTERVJUJI	70
9.2.1.	<i>Intervju 1 - Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva</i>	70
9.2.2.	<i>Intervju 2 - Zveza prijateljev Mladine Ljubljana Moste Polje</i>	72
9.2.3.	<i>Intervju 3- Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske</i>	73
9.2.4.	<i>Intervju 4 - Mladinski svet Ljutomer</i>	75
9.2.5.	<i>Intervju 5 Društvo Duh časa</i>	76
9.2.6.	<i>Intervju 6 - Tvoj Telefon</i>	80
9.2.7.	<i>Intervju 7 - Zveza Leo klubov Slovenije</i>	82
9.3.	ODPRTO KODIRANJE	85
9.3.1.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 1</i>	85
9.3.2.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 2</i>	89
9.3.3.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 3</i>	92
9.3.4.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 4</i>	95
9.3.5.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 5</i>	97

9.3.6.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 6</i>	108
9.3.7.	<i>ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 7</i>	111
9.4.	OSNO KODIRANJE	115
9.4.1.	<i>VPLIV EPIDEMIJE NA DELOVANJE ORGANIZACIJE</i>	115
9.4.1.1.	<i>PREVENTIVNI UKREPI</i>	115
9.4.1.2.	<i>VZPOSTAVLJANJE NOVIH PROGRAMOV</i>	115
9.4.1.3.	<i>PREOBLIKOVANJE OBSTOJEČIH PROGRAMOV</i>	115
9.4.1.4.	<i>IZVEDBA PROGRAMOV</i>	115
9.4.1.5.	<i>SPREMEMBA OBLIK DELA</i>	116
9.4.1.6.	<i>OBSEG DELA</i>	116
9.4.1.7.	<i>DODATNO DELO</i>	116
9.4.1.8.	<i>KOMUNIKACIJA</i>	116
9.4.1.9.	<i>SODELOVANJE</i>	117
9.4.1.10.	<i>STIK Z DRŽAVO</i>	117
9.4.2.	<i>IZVAJANJE AKCIJ ZA RANLJIVE SKUPINE</i>	117
9.4.2.1.	<i>RAZDELJEVANJE HRANE</i>	117
9.4.2.2.	<i>OSKRBA UPORABNIKOV</i>	117
9.4.2.3.	<i>POMOČ V ŠOLSKEM SISTEMU</i>	118
9.4.2.4.	<i>OZAVEŠČANJE</i>	118
9.4.2.5.	<i>DUŠEVNO ZDRAVJE</i>	118
9.4.2.6.	<i>POVEZOVANJE</i>	118
9.4.3.	<i>TEŽAVE RANLJIVIH SKUPIN</i>	119
9.4.3.1.	<i>TRG DELA</i>	119
9.4.3.2.	<i>REVŠČINA</i>	119
9.4.3.3.	<i>POTREBE</i>	119
9.4.3.4.	<i>POLOŽAJ RANLJIVIH SKUPIN</i>	119
9.4.3.5.	<i>DUŠEVNO ZDRAVJE</i>	119
9.4.3.6.	<i>DOSTOPNOST</i>	120
9.4.4.	<i>VARNOSTNI UKREPI</i>	120
9.4.4.1.	<i>UKREPI NIJZ</i>	120
9.4.4.2.	<i>DRUGI VARNOSTNI UKREPI</i>	120
9.4.5.	<i>PROBLEMI NA SISTEMSKI RAVNI</i>	121
9.4.5.1.	<i>POSREDOVANJE DRŽAVE</i>	121
9.4.5.2.	<i>VPRAŠANJE UKREPOV</i>	121
9.4.5.3.	<i>POMANJKANJE SODELOVANJA</i>	121
9.4.5.4.	<i>POMANJKANJE SREDSTEV</i>	122

9.4.5.5.	ADMINISTRACIJA.....	122
9.4.5.6.	ODZIVNOST.....	122
9.4.5.7.	KOMUNIKACIJA.....	122
9.4.6.	PROSTOVOLJSTVO V ČASU EPIDEMIJE.....	122
9.4.6.1.	MOTIVACIJA.....	123
9.4.6.2.	NOVI PROSTOVOLJCI.....	123
9.4.6.3.	OBSEG DELA.....	123
9.4.6.4.	VPRAŠANJE ZDRAVJA.....	123
9.4.6.5.	SODELOVANJE.....	124
9.4.6.6.	OBSTOJEČI PROSTOVOLJCI.....	124
9.4.7.	REŠITVE NA SISTEMSKI RAVNI.....	124
9.4.7.1.	PROTOKOL IZREDNIH RAZMER.....	124
9.4.7.2.	SODELOVANJE.....	124
9.4.7.4.	FINANCIRANJE.....	125
9.4.7.5.	OSKRBA S SREDSTVI.....	125
9.4.7.6.	POENOTENJE ORGANIZACIJ.....	125
9.4.7.7.	ADMINISTRACIJA.....	125
9.4.7.8.	ZAPOSLOVANJE.....	125
9.4.7.9.	KOMUNIKACIJA.....	126
9.4.7.10.	POMEN ORGANIZACIJ.....	126
9.4.8.	IZZIVI, POVEZANI Z EPIDEMIJO.....	126
9.4.8.1.	ODZIVNOST.....	126
9.4.8.2.	ŠIRJENJE VIRUSA.....	126
9.4.8.3.	DOSTOP.....	126
9.4.8.4.	KOMUNIKACIJA.....	127
9.4.8.5.	POMOČ.....	127
9.4.8.6.	STROŠKI.....	127

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. SOCIALNO DELO IN DOBRODELNOST

1.1.1. KONCEPT DOBRODELNOSTI V POVEZAVI S SOCIALNIM DELOM

Socialno delo, ki se je konec 19. stoletja razvilo v profesionalni poklic, je v družbi prisotno že od začetkov naše zgodovine. V vseh skupnostih je tako mogoče opaziti vzpostavitev in razvoj različnih oblik pomoči ob raznoraznih stiskah in nesrečah. Humanitarne aktivnosti posameznika kot družbenega bitja obstajajo že od nekdaj ter v različnih oblikah organizacije. Vse oblike pomoči in podpore so bile oblikovane tako, da so spreminjale posameznika in razmere, v katerih je živel, hkrati pa so izboljševale možnosti za socialno vključevanje v širšo družbo, ki je takrat imela velik pomen (Milošević Arnold, 2003: 9).

Karsz v svojem delu govori o socialnem delu, ki je na začetku temeljilo na dobrodelnosti, kasneje prešlo na koncept skrbi za ljudi, ki potrebujejo pomoč, danes pa socialno delo vključuje nove možnosti, kot so upoštevanje, ravnanje in uporabnika, ki prispeva svoj delež (Karsz v Čačinovič Vogrinčič, 2008: 15).

Z njim se strinja tudi Stritih (Stritih v Milošević Arnold 2003: 9), ki sicer omenja začetke socialnega dela kot reševanje problemov najbolj ogroženih skupin prebivalstva, vendar pa je razvoj povezan predvsem z dosežki žensk, ki so se borile za družbene reforme in si prizadevale, da bi se socialna blaginja dvignila.

Žensko tradicionalno vključevanje v sfero dobrodelnosti in socialnega dela temeljita na predpostavki o maternalističnih nagnjenjih, saj naj bi bile ženske zaradi materinstva naravno usposobljene za skrbstveno delo (Abrams v Selišnik in Paradiž, 2016: 239).

Socialno delo se je torej ustvarilo na podlagi solidarnosti, skrbi za ranljive skupine ljudi in se v izhodišču razvilo iz dolgo prezrte pomoči med ljudmi. Kot poklic se je socialno delo začelo oblikovati na prehodu v 20. stoletje, ko je bilo zaradi nastanka mest potrebno oblikovati institucionalizirano dobrodelnost in zagotoviti ločen prostor za nudenje pomoči skupinam ljudi. Poklic socialnega dela se je razvijal skupaj z mesti, zato se je posledično skupaj z industrijsko revolucijo začela razvijati tudi filantropija (Flaker, 2012: 49).

Zgodnje začetke socialnega dela najdemo v socialnih razmerah, ki izhajajo iz vse večje urbanizacije in industrializacije zahodne družbe. Ko se je družba začela razvijati in so se vsi procesi začeli pospeševati, so se povečale potrebe pomoči potrebnih ljudi. Na začetku so si ljudje medsebojno nudili pomoč znotraj družine oziroma skupnosti, ko pa je tradicionalna struktura zaradi urbanizacije in industrializacije začela razpadati in se spreminjati, so bili vsi neformalni sistemi pomoči ogroženi, zato se je pokazala potreba po formalizaciji stroke socialnega dela (Bernstein in Gray, 1996: 1).

Socialno delo pa ni le razvoj in profesionalizacija dobrodelnosti, ampak izhaja tudi iz reformističnih, revolucionarnih in delavskih gibanj. Zasnovalo se je obenem iz družbenih akcij, novih oblik, ki so se zavzemale za rešitve družbenih stisk. Šlo je za razne poskuse izvajanja socialne pomoči in prav to pokaže, da socialno delo kot poklic deluje kot funkcija, torej ne gre le za dobrodelnost. Socialno delo je torej kot poklic ustvarjeno zaradi ustvarjanja in iskanja novih razmer za življenje ljudi, za nove spremembe (Flaker, 2012: 55).

Nastanek socialnega dela je tudi v jedru gibanj. Zasnovala ga je želja po opozarjanju na družbene krivice, hkrati pa tudi prizadevanje za tiste pravice, ki jih je družbeni sistem izvzel. Delavsko gibanje in želja po skupnem delovanju za socialno blaginjo sta premestila pomoč posamezniku iz verske karitativnosti in humanitarne domene v območje strokovnega (Flaker, 2012: 37).

Družbena gibanja so predstavljala spremembe na področju družbene strukture in izrazila željo po spremembi. Pri tem je šlo za zavestno spreminjanje družbenih odnosov in opozarjanje na človeka kot posameznika z željami ter vključevanje zavesti o človekovi ustvarjalnosti in svobodi odločanja in odnosa do sveta (Milošević Arnold, 2003: 42).

Ob samem razvoju se je pokazalo, da terminologija ne sledi napredku stroke socialnega dela. Ugotovili so, da termin socialnega dela ne pomeni zgolj karitativne dobrodelnosti in trenutne skrbi pomoči potrebnim, vendar vsebuje tudi načrtovanje in pripravo za izvajanje socialnega dela, hkrati pa s svojimi metodami poskuša zaustaviti stisko posameznika in s pomočjo različnih institucij preoblikovati politiko (Selišnik in Paradiž, 2016: 247).

1.1.2. TRI RAVNI SOCIALNEGA DELA

Nedeljkovič (1990: 2) v svojem članku govori o posebnosti socialnega dela, saj zahteva poseben odnos do posameznika in družbe, pri tem odnosu pa je bistvenega pomena medsebojna podpora in pomoč, s katero posameznik dviguje kvaliteto svojega življenja in s tem premaguje probleme.

To pomeni, da pojem socialnega dela pomeni širok spekter aktivnosti, ki so si med seboj različne, vendar povezane.

Socialno delo deluje na različnih ravneh in opravlja različne dejavnosti, od spontanih, organiziranih, humanitarnih in institucionaliziranih. Socialno delo lahko torej konceptualiziramo kot nadgradnjo človeških prizadevanj predhodne družbe (Milošević Arnold, 2003: 10).

Milošević Arnold (2003: 10) razlikuje tri ravni socialnega dela, ki ga opredeljuje kot humanizem pri delu in v akciji, ter podpora vsemu, kar pomaga pri razvoju in reševanju ovir:

- Spontane humane dejavnosti, ki jih opredeli kot vsakdanjo pomoč posamezniku, ki jo potrebuje, brez kakršnega koli načrtovanja in vzpostavljanja znanstvenih, teoretskih konceptov in metod. Gre za vsakdanjo človekovo aktivnost pri izvajanju pomoči iz osebnih, moralnih, religioznih ali filantropskih motivov, prek katere se izraža človeška solidarnost, občutek za skupnost in vzajemnost.
- Prostovoljno socialno delo, ki predstavlja neplačano humanitarno dejavnost, ki jo formirajo razna društva, neformalna in formalna združenja in skupine. Prostovoljno socialno delo se od spontanih humanih dejavnosti razlikuje predvsem v razmisleku, refleksiji in načrtovanju. Prostovoljno socialno delo lahko izvajajo usposobljeni strokovnjaki, kot tudi nepoznavalci, ki pa se s krajšimi seminarji ustrezno poučijo.
- Profesionalno socialno delo pri svojih dejavnostih uporablja strokovno in sistematizirano znanje o posameznikih, skupini in družbi. Znanje in vede uporablja za pomoč pri razvoju posameznika in skupnosti, opozarja na nepravilnosti ter s svojimi metodami in tehnikami stremi h koristni uporabi družbenih virov za dobrobit celotne skupnosti.

Poklic socialnega dela se je razvil delno iz karitativnosti, nadaljeval skozi filantropijo, za profesijo so poskrbela tudi različna gibanja. Kar pa je v razvoju ostalo isto že od začetka, je pomoč ljudem. Kljub profesionalizaciji in strokovnosti tega poklica je v jedru dela še vedno podpora in pomoč. Socialno delo je pridobilo svoje mesto v znanosti, s svojimi metodami pa se sedaj načrtno in strukturirano zavzema za spremembo. Kot pravi Mesec (1990: 146) je: » [...] predmet vede o socialnem delu še vedno univerzalni proces pomoči človeku v stiski na družbeni, medosebni in individualni ravni.«

1.1.3. SOCIALNA POLITIKA IN SOCIALNA VARNOST

Termin socialne politike se je kot določena javna in državna panoga pojavil v 17. stoletju in pomeni skupek ukrepov in storitev države, ki jih država razvija z namenom zadovoljevanja osebnih in skupnih interesov njenih državljanov, da se lahko v družbi udeležujejo kot enakopravni člani. Države so se usmerile in razvijale socialno politiko kot odgovor na nečloveški odnos kapitalizma in s tem poskrbele za najmanjšo socialno varnost svojih državljanov, pri katerih tega ne morejo zagotoviti ožja skupnost, družina ali različne organizacije. Vsebuje torej različne načrte, programe in ukrepe na področju izobraževanja, zdravstva, sociale in ekonomije, ki jih izvajajo različne institucije, organizacije in predstavniki civilne družbe. (Milošević Arnold, 2000: 17).

1.2. SOCIALNA DRŽAVA

1.2.1. POJEM SOCIALNE VARNOSTI IN SOCIALNEGA VARSTVA

Termin socialne varnosti je povezan s prej omenjeno socialno politiko, saj zajema ukrepe, ki posamezniku zagotavljajo vključevanje v družbeno okolje in aktivno sodelovanje v skupnosti. S tem država zagotavlja materialne in socialne pravice, posameznik pa državi vrača v obliki davkov in ostalih obveznih prispevkov. Slovenija se pri socialni varnosti drži naslednjih načel:

- Posameznik si socialno varnost zagotovi sam, državni organi mu le omogočijo dostop in pogoje za uveljavljanje.
- Država v okviru svojih finančnih zmožnosti in načrtovanega proračuna ustvari socialnovarstvene programe, ki zajemajo storitve, denarne dajatve in različne institucionalne ustanove (Milošević Arnold, 2003: 18).

Socialna varnost pomeni vse sisteme javne politike, ki so namenjeni posamezniku, da v primeru, ko pride do izpada dohodka ali povečanja stroškov življenja, lahko zagotovijo dohodkovno varnost. V sistem socialne varnosti spadajo različne ureditve denarnih pomoči, pri čemer se razišče posameznikov finančni položaj z namenom, da se odpravi ali prepreči revščina in z njo tudi socialna izključenost (Mišič, 2020: 2).

Pojem socialnega varstva je povezan z zagotavljanjem socialne varnosti skozi uresničevanje programov, pravic in prispevkov. Na socialno varstvo lahko gledamo v širši perspektivi kot na državni sistem različnih storitev, ki posamezniku ponujajo možnost uveljavljanja in uresničevanja različnih potreb, ki so nujne za vzdrževanje nivoja družbe. V ožjem smislu pa

socialno varstvo povezujemo s terminom socialnega skrbstva, ki posamezniku pomaga pri iskanju rešitve in reševanju njegove individualne problematike (Milošević Arnold, 2003: 19).

1.2.2. SOCIALNOVARSTVENA FUNKCIJA DRŽAVE

Država skrbi za svoje državljane preko različnih oblik in s tem zagotavlja nemoteno delovanje družbe. Socialnovarstvena funkcija države naj bi se izvajala predvsem ob ogroženosti javnega interesa (pri izbruhu različnih bolezni in pojavov) ali pa ob pritisku raznih manjšin in ogroženih skupin. Delimo jo glede na naravnost pomoči (ali gre za pomoč posamezniku ali določeni skupini prebivalstva), od tega pa je odvisno tudi oblikovanje primernih ukrepov in zakonodaje ter zasnova ustreznih institucij (Milošević Arnold, 2003: 48).

Socialnovarstvena funkcija države se je v zahodnih državah razvijala skozi štiri faze (Milošević Arnold, 2003: 52):

1. *Ukrepi za zaščito javnega interesa in varstvo revnih posameznikov*

Ukrepi so nastajali v času do 16. stoletja skupaj z razvojem družbe, pri čemer so le to spremljale različne nalezljive bolezni in revščina ter različne neposredne nevarnosti družbe. S tem namenom so različne skupnosti sprejemale številne ukrepe za zaježitev nevarnosti in pomoč ranljivim, izključenim skupinam prebivalstva, skozi materialne dobrine.

2. *Javno (socialno) skrbstvo*

Začelo se je v 17. stoletju, ko so v Angliji sprejeli prve zakone, ki so reševali stisko revnih. Skrbstvo je v tem času naravnano precej zatiralno in nadzorovalno. V tem času so se oblikovale tudi različne norme, ki jih družba in posameznik mora dosegati. Norme in vrednote, ki so bile vredne pohvale so bile delo, uspeh in dobiček, medtem ko je revščina in pomanjkanje finančnih sredstev pomenilo greh. S tem so se začele oblikovati različne ideje organizacijskih oblik, ki bi jih država morala zagotavljati, saj se je takrat zaradi razsvetljenstva rodila nova ideja o nalogi države kot skrbnici blaginje vseh vpletenih. Kasneje se je začelo poudarjati skrb države za ranljive skupine prebivalstva skozi zagotavljanje blaginje, vendar pa bi država v prvi vrsti morala zagotavljati vzgojo za delo posameznikov, šele kasneje ob nezmožnosti pa pristopiti na pomoč.

3. *Oblikovanje socialne politike*

Proces oblikovanje socialne politike se je pričel s sprejetjem prvega zakona o socialnem zavarovanju v 19. stoletju v Nemčiji. Politika je poskrbela za organizirano skrb za socialno

varnost državljanov, pri tem pa so imela vpliv tudi različna delavska gibanja, ki so poskrbela za postopno sprejemanje ukrepov za varstvo delavcev na delovnem mestu in pri različnih oblikah poškodb in boleznih. S tem je socialno vprašanje postalo osrednjega pomena v vedno bolj razvijajoči se kapitalistični družbi.

4. *Od države blaginje k socialni državi in družbi blaginje*

Pojem države blaginje se je razvil po drugi svetovni vojni in pomeni prerazporejanje državnega denarja s pomočjo socialne politike, da bi se s tem vzpostavil nov način enakovredne delitve virov. Kasneje so sredstva za državno blaginjo v stroških naraščala, vse skupaj pa je poslabšala še gospodarska kriza, ki je nastopila v sedemdesetih letih. S tem se je vedno bolj opazala razlika med dvema slojema in vedno slabši socialni problemi povezani z nezaposlenostjo in migracijami. Problem so izvedenci rešili na način oblikovanja pravne države, ki svojim državljanom ponuja temeljne socialne in pravne pravice ter v pomoči pri razvijanju civilne družbe. Socialna politika se je začela razvijati v smeri samopomoči in samoorganizacije pri reševanju socialnih stisk, posledice pa so se kazale predvsem v različnih institucijah, socialnem delu in ostalih profesijah (Milošević Arnold, 2003: 52).

1.3. NEVLADNO IN NEPROFITNO

1.3.1. NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE

Globalizacija in dostopnost do medijev sta povzročila večji dostop do informacij in hkrati večjo transparentnost vseh problemov, s katerimi se sooča družba. Opazimo lahko razmah vedno več različnih nepridobitnih organizacij, ki se ustanavljajo za različne namene, običajno za podpiranje družbenih ciljev, pomoč ranljivim skupinam prebivalstva ali pa za opozarjanje na neenakosti, spoštovanje človekovih pravic in izboljšanje blaginje prikrajšanih. Obstaja ogromno različnih skupin in gibanj, njihovi cilji pa zajemajo široko paleto stališč.

Pojem nevladne organizacije je obširen, v pogovornem jeziku najden tudi pod termini tretji sektor, neprofitna organizacija, prostovoljska skupina, neprofitno-volonterska organizacija. Vsem pojmom je skupno to, da se dobiček ne porazdeli med vse sodelujoče, vendar v nadaljnje delovanje organizacije, hkrati pa so avtonomne od državne institucije (Leskošek, 1998: 189).

1.3.2. POJEM NEVLADNEGA IN NEPROFITNEGA

V samem začetku je potrebno razlikovati med javnim in zasebnim, da lahko organizacijo pravilno poimenujemo. Mesec (2008: 16) pri tem govori o javnih službah, ki so lahko

gospodarske ali negospodarske. Poudarja, da javno ne pomeni nujno neprofitno, zato teh dveh pojmov ne smemo enačiti. Pojem javnega vključuje vse profitne in neprofitne organizacije, ki jih je ali ustanovila država, ali pa ima na njih vpliv. Prav tako pojma neprofitnosti ne smemo izenačevati s pojmom javnega, saj obstajajo tudi številne zasebne organizacije, ki ne delujejo dobičkonosno.

V Sloveniji na splošno uporabljamo pojma gospodarski sektor in družbeni sektor, vendar lahko opazimo, da se kriteriji teh delijo na javno, profitno, neprofitno in neformalno. V neprofitnem kriteriju najdemo termin neprofitno-volonterske organizacije, v vsakdanjem življenju pa se ta definicija nanaša na nevladne organizacije (Hrovatič, 1998: 181).

Nevladne organizacije delujejo v tretjem sektorju in imajo različne pomene in vsebino v različnih državah (Šporar, 2002: 313):

- Pojem neprofitnega sektorja najbolj uporabljajo Združene države Amerike, že besedna zveza pa opredeli nepridobitnost. Organizacije, ustanovljene pod neprofitni sektor, ne smejo ustvarjati dobička, v primeru le tega pa ga morajo porabiti znotraj organizacije za njeno delovanje.
- Neodvisni sektor poudarja ločevanje od državnega in profitno naravnane področja. Kljub temu si veliko organizacij pod to definicijo zagotavlja delovanje iz javnih sredstev.
- Dobrodelni sektor je značilen za Veliko Britanijo, pri čemer se osredotoča na finančne donacije, ki jih usmeri v humanitarne namene.
- Prostovoljni sektor temelji na brezplačnem delu v teh organizacijah, vendar znotraj v veliko primerih delo opravljajo tudi stalno zaposleni.
- Neobdavčeni sektor opredeljuje organizacije, ki imajo davčne olajšave in na splošno ugodnejši status v primerjavi s profitnim sektorjem.
- Pojem socialne ekonomije govori o vlogi različnih institucij, zadrug, hranilnic.
- Tretji sektor jasno razlaga, da poleg države in profitnega zasebnega sektorja obstaja še en sektor, ki je enakovreden ostalim in je nujen za povezovanje in sodelovanje med vsemi.
- Nevladni sektor v razlikovanju od ostalih poudarja neodvisno delovanje brez vladnega vpliva.

Vsi izrazi zajemajo isto skupino organizacij in sicer tiste, ki jih ustvari posameznik ali skupinska iniciativa ter ne ustvarja dobička za namene distribucije med člane. V Sloveniji se za te skupine največkrat uporablja pojem nevladne organizacije za razliko od neprofitnih organizacij, saj je pri teh glavni kriterij za razlikovanje dobiček, pravzaprav pa definicija ne pove nič o naravi difference med organizacijami (Leskošek, 1998: 189).

Vsi izrazi predstavijo funkcijo organizacije, ki predstavlja izvajalca servisov na področju socialnega varstva, izobraževanja, zdravstva in nasploh skrbi za ranljive skupine prebivalstva. Kljub temu, da so bili državni organi do tretjega sektorja na začetku zadržani, sedaj vedno bolj razberejo pomen in razsežnosti njihovih zmožnosti, saj se nevladne organizacije glede na njihovo obliko hitreje odzovejo na pomoč in prepoznajo potrebe posameznih skupin (Mikuš Kos v Samec, 2001: 115).

Pojem nevladne organizacije na drugi strani opiše veliko več. Leskošek (1998: 189) opisuje pojem kot: »[...] političen in pove, da so te organizacije del civilne družbe, neodvisne od uradnih stališč, kriterijev, mnenj in mnogo bolj svobodne v odločanju o lastnem programu ali delu.«

Nevladne organizacije v Sloveniji definira Zakon o nevladnih organizacijah (ZNOrg, Ur. L RS, št. 21/18). V svojem drugem členu opredeli nevladno organizacijo kot organizacijo, ki izpolnjuje naslednje pogoje: »

- je pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji,
- ustanovile so jo izključno domače ali tuje fizične ali pravne osebe zasebnega prava,
- je nepridobitna,
- je neprofitna,
- je neodvisna od drugih subjektov,
- ni organizirana kot politična stranka, cerkev ali druga verska skupnost, sindikat ali zbornica.« (Ur. l RS, št. 21/18)

Nevladne organizacije morajo izpolnjevati določila Zakona o nevladnih organizacijah, kljub temu pa so vloge le teh lahko različne. V Sloveniji se v zadnjem času v veliki večini formulirajo kot izvajalske organizacije, ki ponujajo posamezne storitve različnim skupinam in populacijam ljudi. Običajno so to tiste, ki so z vključevanjem prostovoljstva naklonjene k razvijanju in

povečevanju solidarnosti in predstavljajo želje in potrebe njihovih uporabnikov ter državne organe opozarjajo na potrebe ljudi v lokalnih skupnostih (Leskošek, Hrženjak, 2002: 12).

Temeljne značilnosti nevladne organizacije Rus (v Leskošek, 1998: 193) povzame v naslednje:

- Zasnujejo se na podlagi specifičnega interesa, ki se oblikuje ob določeni nezadovoljeni potrebi ali pa javne službe ne znajo pravilno odreagirati na ustvarjene potrebe,
- njihova značilnost je zagovorniške narave, saj se jim ni potrebno ukvarjati z javnimi pooblastili pri intervenciji,
- v različne profesionalne skupine vnašajo nova znanja in tehnike, saj znajo pomagati pri potrebah, ki jih ostale institucije niso zaznale,
- pospešujejo uveljavljanje povsem različnih mnenj in delovanje skupin, ki imajo skupne teme, vendar delujejo z različnimi stališči,
- učinkujejo po principu samopomoči in samoorganizacije ter niso ustanovljene z namenom dobička.

Nevladne organizacije lahko s svojim delom prisiljujejo državo, da upošteva želje in potrebe posameznikov ter svoje delovanje prilagaja na trenutne situacije v lokalnih skupnostih. Kljub temu se je potrebno zavedati, da sam pojem nevladnega v organizaciji ne pomeni nujno dobrega delovanja. Društvo ali zavod lahko namreč ustvari posameznik ali skupina enako mislečih ljudi, ki imajo skupno zanimanje za določene stvari, vendar pa so vzgibi lahko tudi diskriminatorni, nacionalistični ali seksistični. Obstaja veliko organizacij, ki so registrirane kot verske sekte ali deli političnih strank, ki se definirajo kot civilne iniciative. Nevladne organizacije lahko glede na njihove interesne dejavnosti tako ločimo vse od desnice do levice, kar pa predstavlja vedno večji izziv za sodelovanje med državo in nevladnimi organizacijami (Leskošek, 1998: 190).

Druga skupina organizacij spada pod termin neprofitnega, ki pa so kljub temu lahko vladne. Tu govorimo o razliki med neprofitnimi in profitnimi organizacijami, ki imajo za cilj profit kapitala, medtem ko v neprofitnih organizacijah osnovni cilj predstavlja delovanje v splošnem interesu družbe ter dobiček usmerijo v nadaljnje delovanje (Kolarič, 2002: 39).

Uporaba termina neprofitne organizacije lahko torej zajame dve vrsti organizacij (Kolarič, 2002: 32):

- javne neprofitne organizacije, ki so s strani državnih organov ustanovljene z namenom služenja »javnemu« interesu,

- zasebne neprofitne organizacije, ki jih ustanovijo fizične ali pravne osebe ter lahko opravljajo delo v javnem ali skupnem interesu.

SKUPINE NEPROFITNIH ORGANIZACIJ	SMOTRI IN NALOGE	VRSTE IN TIPI
DRŽAVNE NEPROFITNE ORGANIZACIJE		
Izvajalci javnih služb	Opravljajo po demokratični poti določene javne dejavnosti	Javna uprava Javna podjetja in zavodi
NAPOL DRŽAVNE ORGANIZACIJE		
Institucije javnega prava	Opravljajo naloge, ki so jim poverjene po zakonski osnovi; članstvo v njih je obvezno, deloma izvajajo dejavnosti po lastni pobudi	Zbornice Socialni skladi
ZASEBNE ORGANIZACIJE		
Neprofitne organizacije na področju gospodarstva	Pospešujejo in zastopajo gospodarske smotre članov	Poslovna združenja Organizacije delojemalcev Poklicna združenja Organizacije potrošnikov Zadruge
Družbeno kulturne neprofitne organizacije	Opravljajo skupne dejavnosti v okviru kulturnih, družabnih ipd. potreb članov	Športna društva Društva za dejavnosti v prostem času Cerkve, sekte Zasebni klubi Spiritualni krožki
Politične neprofitne organizacije	Opravljajo skupne dejavnosti za obdelovanje in uveljavljanje političnih interesov in vrednot	Politične stranke Organizacije za varovanje domovine, narave, okolja Politično usmerjena združenja in društva

		Organizirane državljske pobude
Socialne neprofitne organizacije	Opravljajo dobrodelne in podporne dejavnosti na področju zdravstva in sociale za pomoči potrebne skupine prebivalstva; dobrodelnost, dejavnost v občo korist, socialno varstvo in skrbstvo	Organizacije za pomoč in storitve bolnim, ostarelim, prizadetim, oškodovanim, zasvojenim, ubožnim in zapostavljenim ljudem Dobrodelne organizacije in društva Skupine za samopomoč

Vir: Schwarz v Mesec, 2008: 22.

Kot lahko vidimo, neprofitne organizacije delujejo v različnih sferah in pomagajo različnim ranljivim skupinam prebivalstva, vendar pa lahko v vseh organizacijah najdemo nekaj skupnih značilnosti. Nepridobitna usmerjenost je prva značilnost, kar pomeni, da motivacijo, ki jo veliko posameznikov dobi prek dobička, tu pridobivajo skozi motive, ki niso materialne narave. Druga značilnost nepridobitnih organizacij je, da na razvijanje in delovanje vpliva več različnih sodelujočih, ki so z organizacijo v menjalnem razmerju. To pomeni, da v organizacijo prispevajo, kar ta potrebuje, od nje pa imajo koristi, ki so v skladu v njihovimi interesi. Tretja lastnost neprofitnih organizacij pa je njihovo poslanstvo in storitve, ki v večini niso snovni izdelki, saj nudijo storitve, ki so usmerjene v pomoč in zadovoljevanje potreb posameznika, zato so neoprijemljive, heterogene in minljive (Mesec, 2008: 20).

Opazimo, da ne obstaja enotna definicija neprofitne organizacije, saj je to kompleksen sistem različnih organizacij. Salamon in Anheier (v Kolarič, 1994: 110) omenjata naslednje vrste definicij:

- Legalna definicija, ki se omenja v zakonih, uredbah in določilih posamezne države.
- Ekonomska definicija, ki definira neprofitne organizacije in jih ločuje glede na vire financiranja, saj mora biti glavni vir prihodkov za delovanje pridobljen od donatorjev, članarin, sponzorstev.
- Funkcionalna definicija izpostavlja namen organizacije, ki je v korist uporabnikov in ustvarja storitve za javno korist.
- Strukturalno - operacionalna definicija, ki racionalizira osnovno zgradbo in delovanje.

Neprofitni sektor urejajo različni zakoni, med njimi Zakon o zavodih (Ur. l. RS 12/91), Zakon o društvih (Ur. l. RS 60/95), Zakon o ustanovah (Ur. l. RS 60/95), ki urejajo področja gospodarske infrastrukture, vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, socialnega varstva, invalidskega varstva in druga področja, ki imajo v družbi poseben pomen. V to sfero torej spadajo zavodi, tako javni, kot zasebni. Javni zavodi delujejo v imenu države oziroma občin na področju različnih zgoraj omenjenih dejavnosti. So najbolj zastopana oblika organizacij, s katero se zagotavljajo potrebe posameznikov in skupin. Zasebni za razliko od javnih, ki jih ustanovi država, morajo državne službe zaprositi za koncesijo pri opravljanju neprofitne dejavnosti, hkrati pa državni aparat ne pomaga pri delovanju, vendar zgolj podpira samostojno delovanje posameznikov. Ti se financirajo predvidoma iz razpisov, donatorstva in sponzorstva. Prav tako pa od sponzorstev in donatorjev finance za svoje delovanje pridobivajo društva, ki pa nimajo svoje trdne definicije in delujejo kot združenje ljudi s skupnim interesom. (Mesec, 2008: 56).

Neprofitne organizacije torej obstajajo z namenom prinašanja sprememb posamezniku, skupinam in družbi. Včasih so delovale z namenom zmanjševanja težav in ovir pri posamezniku, sedaj pa v veliki meri delujejo proaktivno in prevzemajo vlogo spodbujevalcev sprememb. Blažijo posledice kapitalizma in globalizacije, bistvo obstoja je humanitarno. V nasprotju s profitnim sektorjem ohranja ravnotežje, ki ga usmerjenost v profit in birokratizacija rušita (Mesec, 2008: 20).

Pojem nevladnega in neprofitnega se v zadnjem času prepleta, saj so v porastu tako imenovane neprofitne nevladne organizacije, ki imajo posebne kapacitete pri razvoju družbe, saj prispevajo nekaj zelo pomembnega v zmanjševanje neenakosti, hkrati pa so v veliki meri neodvisne od državnih institucij (Mesec, 2008: 21).

Mesec (2008: 21) v svoji knjigi govori o neprofitnih organizacijah in opisuje njihove prednosti:

- prilagodljivost na trenutne situacije in nove razmere ter možnost razvoja novih tehnik in metod pri reševanju težav;
- relativna neodvisnost prikazuje ločevanje od ostalega tržnega gospodarstva, kar neprofitnim organizacijam daje možnost, da delujejo na področjih, kjer država ne kaže dovolj interesa;
- aktivnosti in izvajanje je v skladu z interesi skupnosti in posameznih ranljivih skupin prebivalstva, zato so takšne organizacije deležne večjega zaupanja;

- povezanost z lokalno skupnostjo in posledično lažja dostopnost do ljudi.

V neprofitni sektor torej spadajo tudi vse neprofitno volonterske organizacije, ki si delijo lastnost formalne organiziranosti in so nastale na prostovoljni odločitvi posameznikov, da s svojimi deli uresničujejo poslanstvo te organizacije, zagotavljajo različne storitve glede na namen organizacije in nudijo medsebojne oblike pomoči. So neodvisne od zakonodajnih postopkov in okvirov ter temeljijo na odločitvah posameznikov, ki želijo uveljaviti svoje interese ali pomagati različnim skupinam ljudi pri doseganju interesov in potreb (Kuzmanič Korva, 2003: 169).

Različno poimenovanje pa lahko v družbo prinese zmedo in zamenjevanje bistva organizacij, hkrati pa Ovsenik in Mekinc opozarjata tudi na nepravilno rabo. Nekateri strokovnjaki namreč opozarjajo, da termin nevladnega v Sloveniji ni ustrezno uporabljen. Je direktni prevod iz angleščine, Anglija pa ima drugačen sistem državnih organizacij kot Slovenija. Pri nas javne zavode lahko ustanovi tako državni organ, lahko pa nevladne organizacije odpre tudi lokalna skupnost, zato beseda nevladno ni dovolj (Ovsenik, Mekinc, 2002: 186).

Delo nevladnih organizacij sega namreč dlje od zgolj nudenja pomoči, gre za gibanje k zmanjševanju razlik, diskriminacije. Gre za dobrodelnost, vendar govorimo tudi o socialnem aktivizmu in političnosti nevladnega. Nevladni sektor državi prikazuje in predstavlja težave naroda, na njih opozarja, ter zaradi terenskega dela lahko ponudi tudi rešitve (Mikuš Kos v Samec, 2001: 36).

1.3.3. JAVNI SEKTOR

Pojem javnega sektorja opisuje vse javne organizacije, ki izvršujejo gospodarske javne službe in njihove družbene dejavnosti. So pravno urejene in obstajajo v različnih oblikah javnih zavodov, javnih podjetij in organizacij v sistemu državne uprave. Pri tem ne smemo primerjati pojmov javnega in neprofitnega, sam termin javnosti obsega vse profitne in neprofitne organizacije, ki jih je ustvarila država in ima na njih vpliv (Mesec, 2008: 16).

Javni sektor oblikujejo javni zavodi, katerih bistvena funkcija je zagotavljanje in enakopravni dostop do socialnih storitev vsem potencialnim uporabnikom. Predstavlja edino možnost dejanskega poštenega dostopanja in pravico do uporabe sredstev in s tem zagotavlja odgovor na potrebe ljudi, ne zgolj samo njihovo povpraševanje (Kuzmanič Korva, 2003: 168).

V javni sektor spadajo tako gospodarske kot tudi negospodarske službe. Drugo omenjene so največkrat oblikovane pod pojmom zgoraj omenjenega neprofitnega, delujejo pa na področju

izobraževanja, vzgoje, kulture, športa. Pri tem gre za zadeve, ki skupaj z gospodarskim delom javnega sektorja sestavljajo družbeno življenje državljanov (Mesec, 2008: 17).

Javni sektor mora biti prisoten, saj ga nevladne organizacije zaradi svojih določenih lastnosti (slabo financiranje in odvisnost od prostovoljnega dela ter osebne zagnanosti posameznikov, neznamen nadzor nad vodenjem in delovanjem, ustanovitev s strani različnih posameznikov z različnimi obveznostmi in interesi) ne morejo nadomestiti, lahko pa pripomorejo k izboljšanju mehanizmov in opozarjajo javne zavode na stiske in pravice ljudi, ki so odvisni od le teh (Leskošek, 1998: 194).

1.4. PROSTOVOLJSTVO

1.4.1. PROSTOVOLJNO DELO IN NEPROFITNE ORGANIZACIJE

V začetku smo lahko videli, da pomoč drugim ni nova stvar, da obstaja že od nekdaj kot želja družbe po obstoju. Pomoč drugim se je kot profesionalna stroka razvila v socialno delo, kjer se strokovnjaki trudijo razvijati in posodabljati tehnike in metode za čim bolj kvalitetno delo. Na drugi strani pa še vedno obstaja prostovoljstvo, kjer posamezniki svoj prosti čas, stran od obveznosti izvajajo pomoč in podporo ter bistveno pripomorejo k dobrobiti družbe. Prostovoljstvo pride do izraza in se pokaže za nujnega ob različnih krizah in izrednih dogodkih, skozi katere gre država, skupnost, družba.

Apatičnost današnje družbe se odraža pri odnosu do vrednot in pri ignoranci do problemov, s katerimi se trenutno sooča svet, čeprav nam jih mediji predstavljajo vsakodnevno. Proti brezvoljnosti današnjega sveta pa se že dolgo bori prostovoljno delo, kljub temu, da današnja družba nima dobrega mnenja o ničemer, kar ni plačano ali vrednoteno v denarju (Mesec, 2008: 46).

Država blaginje, ki naj bi po sami strukturi skrbela za tiste skupine prebivalstva, ki tega v trenutni ureditvi ne morejo izvajati same, ne more več izpolnjevati teh pogojev za skrb. Tako je država v priznanju svoje nezmožnosti reševanja socialnih stisk pozdravila idejo raznih civilnih pobud in lokalnih akcij ter se z njimi sporazumno povezala in poskušala rešiti težavo novega sveta, kjer se poudarja skrb zase in vedno večja individualnost. V tem času se je začelo govoriti o socialnem kapitalu, ki opisuje dosežek sodelovanja ljudi znotraj socialnih organizacij civilne družbe. Ljudem poleg reševanja materialnih stisk ponujajo tudi razne socialne storitve

in delujejo solidarno kot odgovor zakonom trga, to pa predstavlja stopnjo demokracije (Mikuš Kos v Samec, 2001: 37).

Prostovoljno delo ima ključno vlogo pri oblikovanju stabilne družbe in njene povezanosti ter bistveno prispeva k humanosti današnje družbe. Prostovoljstvo namreč povezuje ljudi, ki želijo delovati v dobro skupnosti, države in družbe in spodbuja sodelovanje in zaupanje med ljudmi. V svetu prostovoljstva se srečujejo ljudje različnih veroizpovedi, različne narodnosti in usmerjenosti, prostovoljstvo jih povezuje in tako nastaja socialna harmonija (Mesec, 2008: 47).

1.4.2. DOBRODELNOST V PROSTOVOLJSTVU

Dobrodelnost pomeni dajanje pomoči tistim, ki to potrebujejo. Je mehanizem za trenutno zadovoljevanje potreb in predstavlja povezavo s človeško solidarnostjo. Pri dobrodelnosti ne iščemo družbene odgovornosti za probleme in težave ter neustrezen družbeni položaj posameznika, vendar izhajamo iz osebnih vzgibov za pomoč. Dobrodelnost je torej del prostovoljstva (Milošević Arnold, 2003: 47).

Prostovoljstvo pomeni namreč sodobno obliko osebne solidarnosti v socialnem delovanju. Je posebna oblika solidarnosti in humanitarnosti, ki ji človek posveti del svoje prostega časa ob vseh svojih dejavnostih in obveznostih. To ni nadomeščanje, temveč spodbujanje človeških in družbenih moči, da bi vsi imeli možnosti in bili enakovredni pri uveljavljanju svojih zmožnosti. (Ramovš, 2001: 314).

Prostovoljstvo v vsakem posamezniku vzbudi energijsko recipročnost, ki jo današnja družba nujno potrebuje kot protiutež kapitalizmu in ravnodušnosti družbe, saj deluje na drugačnih principih. Prostovoljno delo je pomembno predvsem z vidika notranjega zadovoljstva in družbene solidarnosti, zato ne sme biti izkoriščeno kot sistem, ki najhitreje in brez plačila priskoči na pomoč, medtem ko organizacije, ki so za to odgovorne, opravljajo zgolj birokratske naloge (Martelanc, Samec, 2000:30).

Če pogledamo definicije prostovoljstva in prostovoljnega dela po svetu najdemo tri skupne elemente vsem definicijam (Dekker, 2003: 1):

- prostovoljstvo je neobvezno in se izvaja z namenom pomoči drugim,
- je neplačano,
- je organizirano.

Zakon o prostovoljstvu (ZProst, Ur. l. RS št 82/15) prostovoljno delo opredeljuje kot: »[...] družbeno koristno brezplačno aktivnost posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe. Krepi medsebojno solidarnost, spodbuja razvoj človeških zmožnosti in vseživljenjskega učenja, zagotavlja družbeno povezanost in sodelovanje pri reševanju problemov posameznikov in družbe.« (2. člen Ur. l. RS 82/15)

Prostovoljci so torej posamezniki, ki svoj prosti čas izkoristijo za pomoč drugemu ali širši skupnosti, za to delo ne prejemaajo ali zahtevajo plačila ter s svojim človekoljubnim delom odpravljajo stiske in težave določenih ranljivih skupin, skrbijo za varnost in okolico ter posvečajo pozornost kulturnemu udejstvovanju (Jamšek, 2012: 3).

1.4.3. ZGODOVINA PROSTOVOLJSTVA

Industrializacija in kasneje kapitalizem sta povzročila, da je skupnost začela izgubljati pomen, da ljudje niso imeli več časa za skrb zase in za svoje bližnje, zato niso mogli izpolniti svojih obveznosti in so padli na pleča države, ki pa za njih ni znala pravilno poskrbeti.

Državni sistemi so bili v preteklosti naklonjeni čim večjemu nadzoru pomoči posamezniku in so velik del skrbi prevzeli nase, kar pa zaradi družbenih sprememb in vse bolj demokratične in glasne civilne družbe ni uspelo. V ta namen so se v Sloveniji prva društva in prve organizirane strukture prostovoljstva začele uveljavljati v 19. stoletju ter so na začetku še spadale v okvir krščanstva (Jamšek, 2012: 3).

Po drugi svetovni vojni je tragedija spodbudila številne posameznike in skupine k improviziranemu ali organiziranemu prostovoljstvu za obnovo države, predvsem z udarniškiimi akcijami in mladinskimi delovnimi brigadami. Po povojnih letih se je prostovoljno delo v obdobju socializma dogajalo v običajnih organizacijah, kot so Rdeči križ, razna taborniška gibanja, Zveza prijateljev mladine. Vse te organizacije so delovale prostovoljno, vzporedno z verskimi organizacijami (Mikuš Kos, b. d.).

Delovanje verskih organizacij kot je Karitas je država leta 1946 preko Zakona o verskih društvih omejila, posledično pa so se začela izrazito ustanavljati različna interesna društva. Velik pomen za prostovoljno delo imajo v tem času Hrastovski anali, ki so izšli leta 1987, ko so v Zavodu Hrastovec Trate strokovnjaki s področja socialnega dela in duševnega zdravja organizirali tabor za osebe z motnjo v duševnem zdravju. Stroka je potem opazila pomembnost prostovoljskega dela ter na volonterstvo začela gledati kot na dodatne vire pomoči, na kvalitetne

odnose in ne na tekmovanje, kdo izmed sektorjev je zmožen ponuditi boljšo pomoč (Jamšek, 2012: 4).

V začetku devetdesetih let je bila ustanovljena tudi Slovenska filantropija, organizacija, ki je skrbela za promocijo in razvoj prostovoljstva skupaj z Društvom za razvijanje preventivnega in prostovoljskega dela. Skupaj so kasneje ustanovili program Aktivnosti za širjenje prostovoljstva v Sloveniji, država ter lokalne skupnosti pa so začeli razvijati sistem financiranja nevladnega sektorja in tako se je prostovoljstvo začelo širiti (Jamšek, 2012: 4 in Makovec, 2015: 27).

Prostovoljstvo se je torej razvilo kot reakcija na vedno bolj zahtevno družbo. Razvoj raznih prostovoljskih kampov, akcij in gibanj je velikokrat pomenilo odkrivanje novih, nejasnih področij v skupnosti. V zgodovini so bile namreč prostovoljske skupine pogosto edina priložnost, kjer so se ljudje uprli brezvoljnosti in potrnosti ter se na tak način soočali z nepredvidljivo prihodnostjo. To pomeni, da ustanavljanje prostovoljskih organizacij ni pomenilo zgolj odgovora na neustrezno skrb socialne države, ampak tudi, da so se v skupnosti razvijale in širile nove ideje, pri katerih so posamezniki iskali možnost za njihovo uresničitev (Stritih v Martelanc, 2000: 22).

1.4.4. PROSTOVOLJSTVO V DANAŠNJEM ČASU

V Sloveniji obstaja več kot 23.000 društev, kjer svoje delo opravljajo prostovoljci, po zadnjih podatkih iz leta 2018 pa govorimo o številu 1.822 prostovoljskih organizacij, ki se ukvarjajo izrecno s prostovoljstvom. V okviru teh programov so prostovoljci opravili 9.903.798 ur prostovoljnega dela (Prostovoljstvo danes, Slovenija, b. d.).

Do leta 2011 Slovenija ni imela uradne systemske podpore na področju prostovoljstva in se je do sprejema Zakona o prostovoljstvu jemalo kot nekaj samoumevnega. Kasneje so organizacije in društva začeli opozarjati na nujnost ureditve sfere prostovoljstva in njegovega prepoznavanja, zato je državni zbor leta 2011 sprejel Zakon o prostovoljstvu, ki opredeljuje pogoje dela, namene prostovoljstva ter pravice in obveznosti v okviru opravljanja dela (Vrbica, Matoz, 2009: 6).

1.4.5. ZAKON O PROSTOVOLJSTVU

Zakon o prostovoljstvu (Ur. l. RS, št. 82/15) v svojih 26 členih opredeljuje vse, kar zadeva prostovoljno delo in s tem tudi uradno, zakonsko umešča prostovoljstvo kot organiziran sistem, ki pomaga spodbujati enakopravnost v državi.

V svojem 9. členu (Ur. l. RS, št. 82/15) opredeli organizacije s prostovoljskim programom in prostovoljske organizacije, pri katerih gre za pravne osebe zasebnega prava. Drugo omenjene morajo biti vpisane v register prostovoljskih organizacij ter v svojem delovanju specificirane kot nepridobitne. Prav tako morajo prostovoljcem nuditi usposabljanje. Na drugi strani obstajajo organizacije s prostovoljskim programom, ki jih lahko ustanovi oseba javnega ali zasebnega prava, vendar more pred tem pridobiti koncesijo in se opredeliti kot nepridobitna organizacija. Te organizacije pa po tretji točki 9. člena ne smejo biti politične stranke, sindikati, združenja delodajalcev, poklicna in strokovna združenja ali religiozne skupine (Ur. l. 82/15).

1.4.6. ETIČNI KODEKS ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA

Etični kodeks je bil oblikovan leta 2006 in izvira iz Ustave Republike Slovenije in njenih zakonov, določil, ter je oblikovan tudi po načelih Splošne deklaracije o prostovoljstvu, Splošne deklaracije OZN o človekovih pravicah ter Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Etični kodeks velja za vse, ki vstopajo v polje prostovoljstva in predstavlja smernice dela in standarde, ki se jih morajo posamezniki držati pri opravljanju svojega dela (O prostovoljstvu – etični kodeks, b. d.).

Vsebuje šest temeljnih načel, ki omenjajo:

- Zaupnost in varstvo podatkov, pri tem pa se sklicujejo na Zakon o varovanju osebnih podatkov. Informacije, ki jih uporabnik storitev prostovoljne skupine zaupa posamezniku, le-ta ne sme deliti, izjemoma se to načelo lahko krši v primeru ogrožanja življenja ali zdravja posameznika ali bližnjega.
- Dostojanstvo, integriteta in spoštovanje vseh, ki so vključeni v proces prostovoljstva, kar pomeni, da morajo prostovoljci spoštovati temeljne človekove pravice, pri čemer ne smejo diskriminirati na podlagi katerekoli osebne okoliščine ali lastnosti.
- Aktivno sodelovanje uporabnikov, pri čemer prostovoljci uporabnikom predstavijo vse informacije in se dogovorijo o medsebojnem sodelovanju, pravicah in dolžnostih. Prostovoljci morajo medtem spoštovati uporabnikova mnenja, vrednote, stališča.
- Najboljša pomoč uporabniku, kjer prostovoljci skrbijo za dobrobit uporabnika, ga spoštujejo ter upoštevajo vsa določila in pravila, da bi poskrbeli za varnost posameznikov.

- Skrb za ugled prostovoljnega dela, kjer posamezniki, vključeni v kakršnokoli prostovoljstvo, skrbijo, da uporabniki ne trpijo, da se o prostovoljnem delu ne širijo lažne informacije.
- Ne izkoriščanje odnosa govori o tem, da uporabnikom prostovoljci ne vsiljujejo svojih mnenj ali drugih prepričanj in s tem ne izkoriščajo odnosa, ki ga imajo z uporabnikom, da bi zadostili svojim potrebam. Ne tolerira se fizično, psihično ali katerokoli drugo nasilje nad uporabniki (O prostovoljstvu – etični kodeks, b. d.).

1.4.7. NAMEN IN POMEN PROSTOVOLJNEGA DELA

Payton omenja prostovoljstvo kot javno dobro, preko katere se omogoča smisel, namen in upanje. Smisel najdemo v povezovanju z drugimi preko prostovoljnega dela, namen prostovoljstva je pomoč drugim posameznikom in skupinam, ki so pomoči potrebni in do katerih prostovoljcev nima nobenih formalno pravnih obveznosti, hkrati pa smisel lahko najdemo kot prostovoljci v samemu sebi, saj se pri tem pokaže lastna sposobnost za delo z drugimi in pomoč, pri kateri presežeš samega sebe (Stritih v Martelanc, 2000: 46).

1.4.8. FINANČNA NAGRADA ZA OPRAVLJANJE PROSTOVOLJSKEGA DELA

Finančna nagrada pri prostovoljnem delu predstavlja pomemben element. Ko govorimo o nagradi, ne govorimo o plačilu za opravljeno delo, niti ne o višini izplačila nagrade glede na opravljene ure prostovoljstva pri določeni organizaciji, vendar govorimo o pavšalni nagradi, ki pokrije stroške, nastale v zvezi opravljanjem dela. Finančna nagrada predstavlja garancijo kakovosti storitev, ki jo izvajajo, hkrati pa lahko na osnovi tega od prostovoljcev v določeni organizaciji zahtevamo tudi določene kriterije kakovosti in s tem povezano izobraževanje in usposabljanje (Martelanc, Samec, 2000: 175).

1.4.9. MOTIVACIJA ZA OPRAVLJANJE PROSTOVOLJSTVA

Motivi za opravljanje prostovoljstva so odvisni od vsakega posameznika in se razlikujejo, večini motivov pa je skupno človekoljubje. Vsak, ki se odloči za prostovoljstvo, je pod vplivom različnih okoliščin, ki ga prepričajo k vključitvi k prostovoljski skupini ali društvu, od skupin in društev pa je kasneje odvisno, kako bodo to izkoristile.

Obstajata dve vrsti motiviranosti za prostovoljstvo, pasivna motiviranost in dejavna motiviranost. Pri pasivni motiviranosti gre za motiv, ki izhaja iz družbe, medijev, različnih organizacij in skupin, v katere se vključujejo. Motiviranost za opravljanje prostovoljstva tako

sprožijo bližnji, prijatelji, različni članki, pri čemer se motivirani prostovoljec v prostovoljstvo vključuje zaradi stika s prijatelji ali ga opravlja zaradi povezave z bodočim poklicem. Takšne vrste motiviranost kasneje prinese veliko koristi, saj se prostovoljec v organizaciji razvija, širi svojo socialno mrežo, se počuti koristnega in pridobiva na samozavesti in občutku za sočloveka. Dejavnost motiviranost pomeni voljo do novih preizkusov in sprememb v okolju, v katerem živijo, delajo. Omogoča spremembe v lokalnem okolju, skupnosti ali organizaciji, posamezniki pa se vključujejo z namenom izhoda iz rutine in izkustva različnih stvari ter vračanja skupnosti (Rupert, 2013: 34).

1.5. IZREDNE RAZMERE

1.5.1. DEFINICIJA IZREDNIH RAZMER

Z izrednimi razmerami se srečujemo že od nekdaj, bodisi z vojnimi stanji, naravnimi katastrofami ali drugimi oblikami, ki spremenijo običajen ritem življenja skupnosti. Takšna stanja močno vplivajo na družbo, saj se ljudje v veliko primerih ne znajo soočiti z izrednim stanjem. Takšne okoliščine trajno spremenijo in preoblikujejo družbo, predvsem iz vidika ustvarjanja novih praks, navad ter odzivov. Izredne razmere sprožijo novo razmišljanje, ki vodi v nove akcije in nove odzive na trenutne situacije. Družba, v kateri sedaj živimo, je rezultat zgodovinskih izrednih razmer, ki smo jim bili priča, ter rezultat odzivov na različne oblike katastrof, ki smo jih kot družba uspeli preživeti.

Pojem izrednih razmer se nanaša na različne naravne katastrofe in vojne spopade, ki posamezniku in skupnosti povzročijo, strah, negotovost in paniko. Take ali drugačne katastrofe in množične nesreče so družbo spremljale skozi razvoj, razlago za te pojave pa so v primitivnih družbenih strukturah zaradi neznanja iskali v religijah in različnih predsodkih. Podobno percepcijo še zmeraj lahko opazimo v določenih religijskih skupinah in delih sveta, kljub temu, da lahko sedaj znanstveno dokažemo razlog za nastanek različnih nesreč (Jovičević, 1983: 14).

Izredne razmere imajo svoje lastnosti in značilnosti, od katerih je odvisno tudi posredovanje in organizacija reševanja in pomoči. Razlikujemo jih glede na intenzivnost, nastalo škodo in po vzroku, kot so naravne nesreče (poplave, požari, potresi), eksplozije in epidemije odvisne od prostorske razširjenosti.

Katastrofe že v prvi fazi nastopa prizadenejo prebivalstvo, vendar ne zgolj v fizični obliki, temveč tudi z različnimi travmami, ki jih povzročijo izredne razmere. Razne nesreče udarijo nepričakovano, kar pri posameznikih deluje zastrašujoče, zato je ključnega pomena hitri

reakcijski čas in posredovanje služb prve pomoči in ostalih služb, ki skrbijo za dobrobit državljanov. Službe morajo poskrbeti za prilagoditev novim življenjskim pogojem, saj se posledice katastrof kažejo predvsem v padcu življenjskega standarda in gospodarstva. Poleg reševanja žrtev je ključnega pomena tudi reševanje številnih socialnih problemov, ki jih izredne razmere proizvedejo, saj ustrezni ukrepi in pomoč prispeva k novi perspektivi posameznika in skupine, ter posamezniku daje oporo ter prispeva k hitrejšemu premagovanju stiske (Jovičević, 1983: 23).

Izredne razmere bi lahko opisali tudi z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS 21/18), ki poimenuje nesreče kot vrsto dogodkov, ki so sproženi po nenadzorovanih naravnih ali drugih silah, ki: »[...] prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo (8. člen Ur. l. RS 21/18).«

V 3. a točki 8. člena zakon opredeljuje tudi krizne razmere kot takšne okoliščine v prostoru, ki jih ni možno nadzorovati z običajnimi metodami, sredstvi in ukrepi, ter ogrožajo temeljne družbene vrednote.

V socialnem delu se izredne razmere, kamor spadajo naravne nesreče in ostale katastrofe, obravnavajo kot vrste različnih stresnih razmer, pri katerih večina ljudi ne more zadovoljiti svojih potreb s pomočjo vsakdanjih družbenih procesov. Izredne razmere predstavljajo krizne situacije, ki vključujejo različne odzive organizacij in drugih družbenih sistemov (Zakour, 1996: 3).

Jeraj (2016: 25) pravi, da jih lahko obravnavamo in klasificiramo skozi odzive na nesreče in jih razdelimo na tri skupine: nezgode, nesreče in katastrofe. Razlikovanje je odvisno glede na število sodelujočih različnih institucij, ki delujejo na drugačnih področjih, glede na prilagajanje vseh institucij na nastalo situacijo ter glede na organizacijske ukrepe na družbeni in državni ravni.

Izredne razmere družbo postavljajo pred izzive, ki jih mora rešiti, da se zavaruje, reši nevarnosti, strahu in napetosti. Ljudje se namreč v takšnih stanjih soočajo z različnimi scenariji in travmami, saj stanje deluje zastrašujoče. Prebivalstvu, ki se sooča z izrednimi razmerami upada tudi življenjski standard, novim pogojem pa se je treba ustrezno akumulirati. Vsako izredno stanje ima torej tri faze, skozi katere se kaže: akutno fazo, fazo polnega razmaha po

prostoru in intenzivnosti ter fazo poznejših posledic. Akutna faza je prva faza po razglasitvi izrednih razmer, ki v ljudeh vzbuja strah in nepričakovano nevarnost. Pri fazi polnega razmaha gre za različne akcije in reakcije, ko se lahko ugotovi razsežnost katastrofe, ljudje pa se poskušajo ali vključiti v boj za pomoč ranljivim ali pa se želijo distancirati. Faza poznejših posledic je ugotavljanje škodljivih posledic, ki jih je za prebivalstvo in družbo imela katastrofa (Jovičević, 1983: 22).

1.5.2. IZREDNE RAZMERE IN RANLJIVE SKUPINE PREBIVALSTVA

Ranljivost v izrednih razmerah se nanaša na socialne dejavnike, ki ranljive skupine prebivalstva, kot so skupine z nizkimi dohodki, otroke in starejše posameznike ogrožajo s socialno izključenostjo in izgubo določenih dobrin. Ranljive skupine ljudi so v izrednih razmerah ogrožene zaradi njihovih demografskih, kulturnih, zgodovinskih ali ekoloških značilnosti (Zakour, 1996).

V sektorju socialnega varstva so se uveljavili različni termini za skupine, ki so prikrajšane za enakopravno in enakovredno uveljavljanje v družbi, med njimi tudi diskriminirane družbene skupine, izključene družbene skupine ali ranljive družbene skupine. Omenjeni strokovni pojmi izražajo neenako razmerje moči med tistimi, ki imajo več možnosti za odločanje ter vpliv in tistimi, ki tega nimajo (Zaviršek, Škerjanc, 2000: 387).

Ranljivost oziroma izključenost je povezana z značilnostmi teh skupin, zaradi katerih so izključeni iz delovnega in družbenega življenja. Po raziskavah sodeč gre največkrat za ljudi s posebnimi potrebami, begunce, starostnike, etnične skupine, bivše zapornike ali odvisnike od drog, alkohola, pa tudi za starostnike. Problemi teh ljudi se kažejo v brezposelnosti, nizkem izobrazbenem standardu in socialni marginalizaciji (Bera, 2012: 253).

Položaj izključenih skupin označujejo tri vrste diskriminacije:

- ekonomska diskriminacija, saj je zmožnost ustvarjanja profita v današnji družbi največja vrednota, ki pa ni vsem na enak način dostopna;
- socialna diskriminacija, ker skupine nimajo svoje socialne mreže, v korelaciji s slabim družbenim vplivom in slabšimi delovnimi mesti, ki niso tako dobro družbeno vrednoteni, da bi prinesli določen vpliv in moč v sprejemanju odločitev;
- kulturna diskriminacija, pri čemer se določenim skupinam ljudi poudarja negativne lastnosti v kontrastu z družbenimi normami in ostalimi trenutnimi ideali (Zaviršek, Škerjanc, 2000: 387).

1.5.3. SOCIALNA IZKLJUČENOST

Pojem socialne izključenosti se je pojavil kot nadomestilo pojmu revščine, ki predstavlja preveč enoznačen pojem, s katerim stigmatizirajoče pojasnimo zgolj eno perspektivo problema. Poleg ekonomske prikrajšanosti je pri socialni izključenosti potrebno raziskati tudi druge vidike. Pri socialni izključenosti gre namreč za intersekcijsko izključenost, ki se odraža v različnih sistemih družbe, kot je:

- demokratični in pravni sistem, pri katerem se promovira civilna integracija,
- trg dela, kjer posameznik išče možnosti za ekonomsko vključenost,
- sistem države blaginje spodbuja socialno integracijo,
- pri aparatu skupnosti pa se promovira medosebno vključevanje (Mesec, 2008: 11).

Pri ranljivih skupinah prebivalstva v času izrednih razmer obstajata dva pomembna dejavnika, ki vplivata na posamezne izključene skupine: revščina in socialna izolacija. Revščina v tem smislu pomeni, da si ranljive skupine, ki se že v običajnih pogojih težko znajdejo v družbi zaradi svojega položaja, zelo težko opomorejo pri materialnih in zdravstvenih vplivih nesreč in katastrof. Te skupine ljudi v veliki večini nimajo sklenjenega zavarovanja za razne nesreče, krize, imajo zelo omejene dohodke, zato si težko privoščijo določene storitve. Zdravstvene razmere še poslabšajo posledice nesreč, pomanjkanje razpoložljivega dohodka pa tem skupinam ljudi zelo oteži kvalitetno zagotavljanje oskrbe, tako zdravstvene, kot duševne (Zakour, 1996: 5).

Pogosto je raven osebnega razpoložljivega dohodka povezana s socialno izključenostjo. Družbena izolacija od sosedov, sorodnikov in formalnih organizacij pomeni, da posamezniki ranljive skupine prebivalstva težje dostopajo do storitev, saj so izključeni iz družbe. Osamljeni posamezniki bodo težko dobili informacije, ki jim bodo pomagale pri sprejemanju odločitev o ukrepih, in težje dobili potrebno pomoč različnih organizacij. Ti posamezniki trpijo zaradi pomanjkanja socialne podpore in socialne mreže bodisi z osnovnimi družbenimi kontakti družine in skupnosti bodisi z geografsko razpršenimi možnostmi, ki vključujejo organizacije za pomoč. (Sanders, 2003).

1.6. EPIDEMIJA COVID-19

1.6.1. DEFINICIJA NALEZLJIVIH BOLEZNI

Med izredne razmere spadajo tudi različne nalezljive bolezni, ki jih opredeljuje in določa Zakon o nalezljivih boleznih ter odreja ukrepe za preprečevanje in zaježitev (1. člen Ur. l. RS, št 33/06). Ministrstvo za obrambo v Oceni ogroženosti ob pojavu nalezljivih boleznih pri ljudeh opisuje izvor nalezljivih boleznih, njihov nastanek in prenos. Nalezljive bolezni se različno pojavljajo glede na čas in prostor:

- Sporadično, kjer zbolijo le ena oseba,
- Izbruh, ki pomeni pojav več primerov nalezljive bolezni na določenem prostoru in v določenem času, kot je bilo pričakovano,
- V obliki kopičenja govorimo, ko pride do več primerov okužbe nalezljive bolezni, ki pomeni nevarnost za javno zdravje,
- Epidemijo opisujejo kot pojav nalezljive bolezni in velikega izbruha glede na število okuženih in na velikost območja okuženosti, to pa predstavlja tveganje za večji del populacije in sproži takojšnje ukrepe za zaježitev,
- O pandemiji govorimo, ko se okužba razširi iz držav na več kontinentov, hkrati pa se znanost srečuje tudi z novo, neznano obliko nalezljive bolezni, kar pomeni manjšo imuniteto. (Ministrstvo za obrambo, 2016: 6).

1.6.2. POJEM EPIDEMIJE IN PANDEMIJE

Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika epidemijo definiramo kot: »[...] nenadni izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni (SSKJ).« Pojem epidemije torej lahko razlagamo kot bolezen, ki se razvije v neki populaciji ali državi v kratkem času in na prostorsko omejenem območju. Beseda izvira iz grščine in je sestavljena iz izraza »epi«, ki pomeni med in »demos«, ki pomeni ljudstvo. Velikokrat je uporabljena kot simbol za raziskovanje povezav med boleznijo in populacijami ter različnimi demografskimi faktorji, ter za iskanje prepletenosti med povzročitelji in okoljem, predvsem pa kot podlaga za razne ukrepe in spremembe na področju zdravja in gospodarstva (Železnik, 2006: 400).

Za razliko od epidemije pa pandemijo Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) pojmuje kot širjenje nove bolezni po vsem svetu. Pandemija se pojavi takrat, ko identificirajo nov bolezen, ki se širi po vsem svetu, večina populacija pa nanjo nima imunosti, kar povzroča nevarnost za prebivalstvo, gospodarstvo in zaradi slabe imunosti prinaša večjo možnost umrljivosti za določeno boleznijo. Pri razglasitvi pandemije gre za novo bolezen, ki je znanstveniki še ne poznajo in ki povzroča resne zdravstvene probleme ter se hitro širi med državami in kontinenti.

Razlika med epidemijo in pandemijo je torej razširjenosti bolezni, saj pojem pandemije opisuje geografsko širjenje na celotno populacijo.

Pri epidemijah se je potrebno zavedati, da ne predstavljajo izključno zdravstvenih problemov, ki jih z ustrezno obravnavo lahko zdravimo brez kasnejših posledic, vendar predstavljajo tudi gospodarsko in državno težavo, saj gre pri epidemiji za velik odstotek obolelih prebivalcev, ki opravljajo določene funkcije, ki so med seboj povezane za uspešno delovanje družbe. Pojav bolezni, ki se hitro širi med prebivalci, vpliva na vzgojno izobraževalne ustanove kot tudi na vsa delovna okolja, transport, zdravstvo in socialno varstvo. Tako ima pojav epidemije velik vpliv na različne segmente države:

- Politični vpliv, saj epidemija sproži v skupnostih nemire in nezadovoljstvo s sprejemanjem različnih odločitev,
- Socialnovarstveni vpliv, pri čemer se prebivalstvu poslabša ekonomsko stanje in preskrba z življenjskimi potrebščinami ter dvig cen dobrin,
- Ekonomski vpliv na gospodarsko in ekonomsko škodo s zmanjšanjem števila delovnih mest in zmanjšanje delovnega časa ter obseg dela, vse to pa vpliva na domači bruto proizvod (Državni načrt, 2016: 7).

1.6.3. SISTEM ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI V SLOVENIJI

Čas izrednih razmer v družbo prinese paniko in strah, zato velikokrat lahko opazimo kaotične razmere tako v gospodarstvu, skupnosti in vsakdanjem življenju. Rešitev za to lahko najdemo v organizaciji Civilne zaščite za zaščito in reševanje. Civilna zaščita je v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (3.člen Ur. l. RS, št. 21/18) opisana kot: »[...] namensko organiziran del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Civilna zaščita obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte in naprave za zaščito, reševanje in pomoč.

Varstvo pred nesrečami je v Sloveniji urejeno z različnimi podsistemi in ureditvijo varnosti na ravni lokalne skupnosti. Cilj ureditve je zmanjšanje števila katastrof oziroma omilitev posledic le teh in obsega različne organizacijske, tehnične in ostale procese, s katerimi država zagotavlja zaščito svojim državljanom. Sistem obsega torej vrsto različnih ukrepov in nalog na državni ravni in v lokalni skupnosti z namenom, da omili posledice izrednih razmer, se o njih stalno izobražuje, usposablja in je v stalni pripravljenosti tudi pri usmerjanju drugih podsistemov izvajalcev in prostovoljcev, ki sodelujejo pri pomoči (Malešič, Jerak, 2018: 335).

Pri nesrečah in epidemijah je najbolj pomemben proces vodenja, saj se država znajde v razmerah, kjer pride do možnosti nenadzorovanega dogajanja, nepredvidljivosti, pomanjkanja časa in ustreznih sredstev ter visok nivo udeleženih. Gre za upravljanje v spremenljivih okoliščinah, kar zahteva posebno državno odgovornost in pozornost. Država tako preko Civilne zaščite zagotavlja primerno usposobljenost države za reakcijo na različne izredne razmer (Jeraj, 2018: 250).

V 2. členu Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS št 51/06) se opisujejo osnovne zadolžitve sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami:

- odkrivanje, spremljanje ter preučevanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč;
- preprečevanje naravnih in drugih nesreč;
- obveščanje, opozarjanje in alarmiranje o pretečih nevarnostih ter dajanje napotkov za zaščito, reševanje in pomoč;
- izobraževanje in usposabljanje za zaščito, reševanje in pomoč;
- organiziranje Civilne zaščite ter vzpostavitev in vzdrževanje drugih oblik pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč;
- samozaščita, samopomoč in vzajemna pomoč (v nadaljnjem besedilu: osebna in vzajemna zaščita);
- mobilizacija ter aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč;
- odrejanje in izvajanje zaščitnih ukrepov;
- reševanje in pomoč;
- odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje;
- ocenjevanje škode, ki jo povzročijo naravne in druge nesreče;
- mednarodno sodelovanje pri izvajanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- nadzor nad izvajanjem predpisov o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- pomoč drugim državam ob naravnih in drugih nesrečah (Ur. l. RS, št. 51/06).

1.6.4. DRŽAVNI NAČRT ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Državni načrt zaščite in reševanja je leta 2016 zasnovala in sprejela Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki spada pod Ministrstvo za obrambo, skupaj v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje in ostalimi povezanimi in pomembnimi službami, ki ključno vplivajo na državne načrte pomoči. Namenjen je hitremu odzivu na pojav epidemije, ko je poleg zdravstvenih ustanov in osebja potrebno aktivirati še ostale resurse. (Državni načrt, 2016: 4).

Državni načrt v svojih straneh zajema vse od opisov različnih skupin nalezljivih bolezni, možnosti pojava epidemije v Sloveniji, načrtovanja pa vse do izvajanja zaščite, vodenja in pristojnosti različnih ministrstev. Na začetku razloži znanstveno medicinsko obravnavo nalezljivih bolezni in kako se spoprijemati z njimi (Državni načrt, 2016).

Načrt se sproži v trenutku, ko je s strani države razglašena epidemija ali pa pandemijo razglasi svetovna zdravstvena organizacija. Načrt vsebuje temeljne naloge vseh institucij, ki so vključene v sistem zaščite in reševanja v Republiki Sloveniji. Varstvo pred negativnimi izidi epidemije izvajajo omenjene institucije na podlagi svojih pooblastil, pravic in dolžnosti, med njimi tudi Rdeči križ Slovenije, Slovenska Karitas, reševalna služba, različna podjetja in zavodi, ki lahko ključno prispevajo k reševanju kriz v času epidemije. V načrtu so po poglavjih omenjene službe, organi in organizacije, prav tako pa tudi njihove naloge, obveščanje in ukrepanje (Državni načrt, 2016).

1.6.5. ZAČETEK PANDEMIJE

V letu 2020 se svet spopada z virusom COVID-19, ki je spremenil ustaljene življenjske vzorce, za nekaj časa ustavil svet, terjal veliko življenj in ima velike gospodarske in socialne razsežnosti. 13.3.2020 je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila pandemijo, nato pa so se države vsaka zase začele spoprijemati z izrednimi razmerami. Slovenija ima že od leta 2016 pripravljen načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni, vendar se je s tako obliko virusa in njegovo razsežnostjo spoprijela prvič. Slovenija je tako sprejela tudi vrsto ukrepov, ki so vplivali na praktično vse segmente javnega delovanja in življenja vseh prebivalcev, tudi oz. še posebej ranljivih skupin. Z zaprtjem različnih gospodarskih dejavnosti, gostinskih obratov in omejenim delovanjem raznih socialnih institucij se je Slovenija znašla v izrednih razmerah, pri čemer so se pokazale določene pomanjkljivosti v delovanju. Skrb za ranljive skupine ljudi so v tem primeru prevzele civilna zaščita, predvsem pa organizacije, ki imajo v svojem programu humanitarno noto. Tudi neprofitne organizacije

so morale prilagoditi svoj način dela, vendar pa se je potreba po pomoči ranljivim skupinam vedno bolj povečevala.

1.6.5.1. IZBRUH NA KITAJSKEM

Decembra 2019 se je pojavil nov virus (SARS-CoV-2) v središču mesta Wuhan na Kitajskem. V zdravstvenem smislu predstavlja bolezen akutnega respiratornega sindroma (COVID-19). V treh mesecih se je virus razširil na več kot 118.000 primerov in povzročil 4.291 smrti v 114 državah, zaradi česar je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) razglasila globalno pandemijo. Pandemija je privedla do obsežne svetovne kampanje javnega zdravja za upočasnitev širjenja virusa z opozarjanjem za umivanje rok, zmanjšanjem dotika obraza, nošenje mask v javnosti in ohranjanje fizične distance. Veliko držav je razglasilo karanteno, zaprle so meje in omejile gibanje državljanov, hkrati pa zaprle šole, vrtce, domove za stare in ponekod omejile gibanje (Bavel, Baicker, Boggio, 2020: 460).

Sprva je bilo mišljeno, da se prenaša z živali (določene vrste ptic in netopirjev) na ljudi, vendar so kasneje ugotovili, da se virus učinkovito širi tudi med ljudmi preko kapljičnega prenosa. Kljub velikemu prizadevanju, da bi virus zadržali in zajezili na Kitajskem, se je kmalu razširil po celem svetu, učinkovito zdravilo se še vedno razvija, bolezen še vedno ni čisto raziskana. Države so zaprle svoje meje, uveljavile strogo socialno izolacijo in karanteno ter povečale število testiranj za virus. Potovanja so prenehala, letalski promet se je ustavil, države so svoje državljane pozvale k vrnitvi v domovino takoj, ko bo mogoče. Podjetja so se zaprla, gospodarstvo v državah propada. Kljub temu se zdi, da se virus še naprej širi, zdravstveni sistemi so preobremenjeni (Bong et. al. 2020: 2).

Virus se je v Evropi najhitreje širil in tvegala največ žrtev v Italiji, ki je postala epicenter virusa v Evropi. Začelo se je 20. februarja 2020 v Lombardiji, kjer je bil mlad moški sprejet v bolnišnico z atipično pljučnico, pri čemer se je kasneje izkazalo, da gre za COVID-19. V naslednjih 24 urah je število primerov naraslo na 36, nobeden od pozitivnih bolnikov pa ni imel stika z ostalimi. To je privedlo do kaosa, saj je bilo nemogoče slediti pacientu nič in izslediti vse možne okužene. To je bil začetek enega največjih in najresnejših žarišč virusa na svetu. Kljub temu, da si je država z agresivnimi in omejujočimi ukrepi prizadevala zajeziti bolezen in preprečiti širitev, pa se je bolezen še naprej širila in število okuženih se je iz dneva v dan širilo. Stopnja smrtnosti zaradi korona virusa je v Italiji zelo visoka, pri čemer prevladujejo stari ljudje. Do junija 2020 bilo v Italiji zabeleženih 233.197 primerov, od tega 33.475 smrti (Livingston, 2020: 2).

1.6.6. SLOVENIJA IN IZBRUH VIRUSA

V Sloveniji smo prvi primer okužbe z virusom diagnosticirali 4.3.2020. Kmalu za tem je Slovenija začela sprejemati različne ukrepe za zaježitev, na začetku merjenje temperature potnikom, ki vstopajo v državo skozi letališče, postopno zapiranje mej, nabava zaščitne opreme in zmanjševanje števila ljudi v skupinah, na prireditvah in delovnih mestih. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je izdal različna priporočila in navodila glede osebne higiene, spoštovanja primerne razdalje in priročnik o tem, kako ravnati, če pride do okužbe oziroma suma okužbe.

Državna uprava je kronološko sprejela naslednje ukrepe:

- 5.3.2020 – v času izrednih razmer se delodajalcem priporoča odrejanje dela na domu;
- 6.3.2020 – popolna prepoved obiskov v domovih za stare;
- 7.3.2020 – sprejetje Odredbe o prepovedi zbiranja na prireditvah v javnih prostorih (kjer se zbira več kot 500 ljudi);
- 12.3.2020 – omejitev osebnega dostopa do centrov za socialno delo;
- 12.3.2020 – Slovenija razglasi epidemijo novega korona virusa;
- 15.3.2020 – Vlada sprejme odlok o začasni prepovedi in omejitvah javnega prevoza;
- 16.3.2020 – zaprtje varstveno izobraževalnih ustanov v Sloveniji ter prepoved zračnega prometa. Slovenija zapre večino javnih ustanov in prepove ponujanje blaga in storitev, ki niso življenjsko potrebne ;
- 20.3.2020 – Vlada izda Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi na javnih shodih in javnih prireditvah ter drugih dogodkih na javnih krajih v Republiki Sloveniji;
- 30.3.2020 – sprejet je odlok o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi in prepoved gibanja izven občine bivanja;
- 30.3.2020 – obvezno nošenje zaščitnih mask in rokavic v zaprtih prostorih ter omejitev časa za nakupovanje za izključno ranljive skupine prebivalstva med 8.00-10.00 uro;
- 4.4.2020 – obvezna karantena za vse slovenske in tuje državljane ob vstopu v državo (Portal republike Slovenije, b. d.).

1.6.7. INTERVENTNI ZAKON

Država se je v času epidemije korona virusa spoprijemala s težko situacijo na gospodarskem področju, prav tako pa tudi na socialnem in vzgojno izobraževalnem področju. Podjetja in proizvodni obrati so zaradi povečane možnosti širjenja virusa prenehali delati ali pa so delali v omejenem obsegu, vrtci in šole so zaprle svoja vrata, prav tako tudi nakupovalna središča, restavracije in hoteli. Posledice ukrepov so se pričele kazati pri finančni stabilnosti prebivalcev kot tudi v vseh gospodarskih panogah, ki so s takojšnjim zaprtjem utrpeli veliko finančno škodo, saj se je zmanjšal promet in naročila, posledično pa tudi dobiček. Državni zbor je v tem času sprejel tri različne interventne ukrepe, tako imenovane protikoronske pakete. Prvi in tretji zakon urejata probleme gospodarskih vprašanj, drugi zakon, poimenovan kot Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) pa ima najbolj neposredni vpliv na prebivalstvo in posega v vse sfere javnega življenja.

V svojem prvem členu opisuje svoj namen, saj se s tem zakonom: »[...] določajo tudi začasni ukrepi za omilitev posledic epidemije na področju dela in plačevanja prispevkov za socialno varnost, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, socialnega varstva, pravic iz javnih sredstev in uveljavljanja pravic iz naslova starševskega varstva, davkov, javnih financ, plač v javnem sektorju in gospodarskih družbah v neposredni in posredni večinski državni lasti, kmetijstva, gozdarstva in prehrane, upravljanja z vodami, varstva okolja, kulture, znanosti in raziskovanja, preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, zavarovalništva in trga finančnih instrumentov, javnega naročanja, pogodbenih kazni, izvršbe in osebnega stečaja, izvajanja javnih storitev, finančnega poslovanja podjetij, postopkov zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja, oprostitev plačila storitev RTV signala in dodatnih pooblastil policije.« (Ur. l. RS št. 61/20).

1.1. Pomoč države pri nadomestilu plač v gospodarstvu

Interventni zakon na začetku obravnava zaposlovanje in ureja sistem plačila za delo v času epidemije, ko nekateri delodajalci svojim zaposlenim niso mogli zagotavljati dela, zato so bili napoteni na čakanje na delo. V 25. členu tako zagotavlja pravico do povračila nadomestil plače delavcem, ki zaradi posledic epidemije dela niso opravljali. V to skupino spadajo vsi delojemalci, ki so morali začasno prenehati delati zaradi varstva otrok kot posledice zaprtja varstveno izobraževalnih ustanov ali drugih objektivnih razlogov, med njimi začasnega prenehanja javnega transporta ali zaprtja meja. Do pomoči pri zagotavljanju nadomestila plač so upravičeni tisti delodajalci, ki izpolnjujejo pogoje iz 22. člena, ki določa, da mora delodajalec

ob predložitvi dokazil dokazati, da bodo podjetju prihodki v prvi polovici leta 2020 upadli za več kot 10%, hkrati pa v drugi polovici leta ne bodo dosegli več kot 50% rasti prihodkov glede na isto obdobje preteklega leta. Do nadomestila plač so upravičeni tudi tisti delodajalci, ki izpolnjujejo pogoje 20. člena in so registrirani kot humanitarna ali invalidska organizacija (Ur. l. RS št. 61/20).

Delodajalcem prav tako v času od 13.3.2020 do 31.5.2020 ni bilo potrebno plačevati prispevkov v državno blagajno, saj jih je v celoti pokrila država. Če kdo od zaposlenih v podjetju s svojo plačo ni presegel trikratnika minimalne plače, mu delodajalec mora izplačati krizni dodatek v višini 200 evrov, na ta znesek pa ni potrebno plačati davka in prispevkov. (Ur. l. RS št. 61/20).

1.2. Izredna pomoč v obliki temeljnega dohodka in oprostitev plačila prispevkov

V primeru samozaposlenih, verskih uslužbencem in tistih, ki imajo uradno kmetijsko dejavnost, država v interventnem zakonu ureja področje izredne pomoči preko mesečnega dohodka. Podlaga za upravičenost do pomoči je bistveno zmanjšan obseg dela za vsaj 25% v mesecu marcu in vsaj 50% zmanjšanje prihodkov v aprilu, oziroma več kot 10% glede na prejšnje delo. Ob izpolnjevanju vseh pogojev jim država nudi izplačilo izredne pomoči v višini 350 evrov za mesec marec in 700 evrov za mesec april in maj 2020 (34. člen, Ur. l. RS, št. 61/20).

V 38. členu država vsem samozaposlenim, kmetom s krajšim delovnim časom, družbenikom in verskim uslužbencem s tem zakonom zagotavlja tudi oprostitev plačila prispevkov za zavarovanje, pod pogojem, da so bili že prej vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in da imajo poravnane vse ostale davčne obveznosti državi (Ur. l. RS, št. 61/20).

1.3. Ukrepi v vzgojno-izobraževalnih institucijah

Vse oblike učenja v šolah in ostalih institucijah, ki skrbijo za izobraževanje mladega prebivalstva, se s 43. členom preoblikujejo v delo na daljavo v skladu s šolskim koledarjem. Pri tem se prilagodi tudi izvedba šolskih aktivnosti, zaključek pouka, načini ocenjevanja in napredovanja v višje razrede, roke za izdajo listin in druge načine opravljanja izpitov in testov. Pri tem 46. člen opozarja na praktično usposabljanje in ostale interesne dejavnosti, pri čemer se vse stvari štejejo kot opravljene, zaradi nezmožnosti zagotavljanja vsebin. Hkrati se jim podaljša pravica do statusa študenta, če zaradi neposrednega vpliva posledic epidemije niso imeli možnosti opravljanja ali izvajanja študijskih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 61/20).

1.4. Enkratni solidarnostni dodatek za različne skupine prebivalstva

Država se je na podlagi izboljšanja socialne varnosti določenih skupin prebivalstva odločila, da upokojencem ponudi enkratno izplačilo dodatka z namenom zagotavljanja večje varnosti. Do dodatka so upravičene vse upokojene osebe, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in njihova pokojnina ne presega vsote 700 evrov (57. člen, Ur. l. RS št. 61/20). V to skupino prebivalstva spadajo tudi brezposelni prejemniki nadomestil iz invalidskega zavarovanja ter vdovske pokojnine ter druge pokojnine iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Enkratni solidarnostni dodatek se izplačuje po naslednjem sistemu:

- *uživalci pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 500,00 evrov, prejmejo enkratni solidarnostni dodatek za upokojence v višini 300,00 evrov,*
- *uživalci pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 500,01 do 600,00 evrov, enkratni solidarnostni dodatek za upokojence prejmejo v višini 230,00 evrov,*
- *uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 600,01 do 700,00 evrov, enkratni solidarnostni dodatek za upokojence pripada v višini 130,00 evrov (3. točka 57. člena Ur. l. RS št. 61/20).*

Po podatkih državnega zbora naj bi bilo kar 328.780 upokojenih posameznikov, ki bodo zaradi nizke pokojnine pridobili pravico do enkratnega solidarnostnega dodatka (GOV.SI, 2020). Mišič (2020:3) navaja, da gre v tem primeru za solidarnostno pomoč, ki se dodeljuje ne glede na ekonomski položaj posameznika, saj se ne upoštevajo dosedanje pokojnine in drugi dohodki glede na njihov status. Tako obliko pomoči sicer imenujemo izredna denarna socialna pomoč, kateri se navadno pripisuje načelo objektivnosti in individualnosti statusa posameznika, v tem primeru pa gre za razmere, ki naj bi vplivale na dohodek posameznika in na njegov ekonomski položaj, s čimer se avtor ne strinja, saj v primeru upokojencev ne gre za delovno aktivnost. V tem primeru bi se politika morala bolj usmeriti na preprečevanje revščine pri drugih ranljivih skupinah prebivalstva, ki so zaradi epidemije dejansko bolj ogrožene. Govori o drugih ranljivih skupinah, ki imajo nizke prihodke, so zaradi epidemije izgubili dohodek in so zaradi svojega družbenega položaja izpostavljeni nevarnostnim posledic epidemije. Med njimi so v prvem protikoronskem paketu bili upravičenci tisti, ki prejemajo denarno socialno pomoč in sicer v višini 150 EUR, hkrati pa se isti znesek izplača tudi vsem rednim ter izrednim študentom, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. 58.a člen je dopolnjen še z večjim številom upravičencev do enkratnega solidarnostnega dodatka in sicer: »[...]

- *družinski pomočniki po zakonu, ki ureja socialno varstvo;*

- *upravičenci do starševskega dodatka po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za mesec april;*
- *upravičenci do dodatka za nego otroka po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za otroka za mesec april;*
- *upravičenci do materinskega oziroma starševskega nadomestila po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, v višini minimalne plače ali v višini pod minimalno plačo za mesec april;*
- *upravičenci do delnega plačila za izgubljeni dohodek po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za mesec april;*
- *upravičenci do nadomestila po 5. in 8. členu Zakona o socialnem vključevanju invalidov (Uradni list RS, št. 30/18);*
- *upravičenci po zakonu, ki ureja vojne veterane, ki prejemajo veteranski dodatek kot edini prejemek;*
- *upravičenci po zakonu, ki ureja vojne invalide, ki prejemajo družinski dodatek kot edini prejemek. (58. člen Ur. l. RS 61/20)«.*

1.5. Družinski prejemki

Pri družinskih zadevah je država zgolj podaljšala čas za vložitev vlog glede pravic iz starševskega varstva in družinskih prejemkov. Po 3. točki 61. člena država povečuje znesek dodatka za veliko družino in sicer za 100 evrov na družino, ki ima tri otroke ter 200 evrov za družino s štirimi ali več otroki. Povišanje izplačila zneska velja do preklica epidemije s strani države (Ur. l. RS, št. 61/20).

1.6. Mesečni krizni dodatek

Upravičenci do mesečnega kriznega dodatka so po Zakonu o interventnih ukrepih tudi zaposlitveni centri in invalidska podjetja v višini 200 evrov. Vlogo se odda pri Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu Republike Slovenije, kamor je potrebno narediti seznam ljudi z oviro za vsak posamezni mesec ter številko računa za nakazilo (33b. člen, Ur. l. RS, št. 61/20).

1.7. Ukrepi pri delu v javnem sektorju

9. del interventnega zakona opisuje ukrepe, ki urejajo plače in nadomestila plač ter možnosti premestitve na drugo delovno mesto v javnem sektorju v času izbruha epidemije COVID-19. 66. člen tako govori o premestitvi javnih delavcev na drugo delovno mesto brez njegove

privolitve, vendar mu pri tem pripada pravica do plače za delo, ki ga opravlja na drugem delovnem mestu, če je ta plača za njega ugodnejša. V primeru, da je plača manjša, se mu prizna pravica do izplačila plače, ki je zanj boljša (Ur. l. RS, št.61/20).

V času epidemije lahko delodajalec svojemu zaposlenemu brez njegove privolitve odredi tudi delo preko rednega delovnega časa, če je to delo predstavljeno kot nujno in ga ni mogoče opraviti na kakšen drug način. Delo preko predpisanega delovnega časa lahko traja največ 20 ur na teden brez soglasja, lahko pa se delo tudi podaljša v primeru, če se delojemalec s tem strinja in poda soglasje (67. člen, Ur. l. RS, št. 61/20).

Državni zbor je prav tako v istem delu interventnega zakona sprejel sklep o znižanju plač določenim skupinam funkcionarjev po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju in so tako znižali plače v višini 30% osnovne plače vsakega posameznika (69. člen Ur. l. RS, št. 61/20).

Zadnji del interventnega zakona, ki ureja plače in nadomestila plač v javnem sektorju govori o dodatku za nevarnost. Pri tem gre za upravičenost do dodatka za nevarnost posameznim zaposlenim, ki so na svojem delovnem mestu izpostavljeni visokemu tveganju za okužbo z virusom ali preobremenjeni zaradi nadzora epidemije in sicer v višini do 100% urne postavke osnovne plače vsakega posameznika, ki mu dodatek pripada.

1.6.8. EPIDEMIJA IN PROSTOVOLJSTVO

Izbruh epidemije je prizadel vse segmente prebivalstva, še posebej pa je prizadel ranljive družbene skupine v najbolj ranljivih razmerah, vključno z ljudmi, ki živijo v revščini, starejšimi, ljudmi z ovirami ter šolajočimi mladimi. Zgodnji dokazi kažejo, da so prizadeti predvsem posamezniki z ekonomskimi primanjkljaji, saj nesorazmerno nosijo zdravstvene in ekonomske učinke virusa (United Nations, 2020).

V času razglasitve epidemije se je veliko posameznikov in društev aktiviralo pri pomoči prav tem ranljivim skupinam in pomoči lokalni skupnosti. Veliko mladih, ki so ostali brez študentskega dela in se zaradi ukrepov niso družili, je izkoristilo čas za pomoč v domačem kraju. Pridružili so se raznim društvom, Civilni zaščiti in tako nudili podporo in pomoč.

V času epidemije lahko tako prepoznamo dva načina prostovoljstva, formalno in neformalno. Pri formalnem gre za delo znotraj organizacije. Ko govorimo o neformalnem prostovoljstvu, pa gre za aktivnosti, pri katerih ni posrednikov in organizacije med pomoči potrebnimi in tistimi, ki pomoč nudijo. V sektor neformalnega prostovoljstva spadajo pomoč sosedu pri nakupih, pomoč znancu pri prevozu in različna posamezna dejanja prijaznosti. Kljub dvema različnima

vrstama pomoči pa je pri razglasitvi epidemije COVID-19 potrebno delati v skladu s priporočili NIJZ in etičnimi načeli (Prostovoljstvo.org, 2020).

Glede na družbene razmere COVID-19 je tradicionalna oblika prostovoljstva v času epidemije ogrožena, saj se ta običajno dogaja pri opravljanju dejavnosti osebno, potreben je stik posameznikov. V času epidemije virusa so države sprejele različne ukrepe za preprečevanje širjenja virusa, med njimi tudi socialno distanco, zapiranje nenujnih dejavnosti ter preložitve ali odpoved raznih prireditev organizacij, ki skrbijo za ranljive skupine prebivalstva. Odločitve javne politike so tako vplivale na možnosti izvajanja različnih dejavnosti organizacij. Po eni strani so bili dogodki na različnih ravneh preloženi ali odpovedani, hkrati pa so vladni ukrepi za omejevanje virusa zaustavili vse aktivnosti in neobvezne storitve. To je prisililo različne organizacije k spremembi načina delovanja, prestrukturiranju ali pa začasni prekinitvi delovanja (Lachance, 2020: 2).

Nevladne organizacije v času izrednih razmer, kot je epidemija virusa Covid-19, predstavljajo obliko prakse, ki v kriznih časih lahko ranljivim skupinam priskrbijo material in vire, potrebne za premagovanje stiske. Na tak način nevladne organizacije postanejo ključna vez med javnimi institucijami in prebivalstvom. V tem primeru nevladna organizacija postane pomemben ponudnik informacij za javne ustanove, hkrati pa aktivni udeleženec pri reševanju problemov ranljivih skupin prebivalstva, ki jim zagotavlja dostopnost do virov in storitev (Nemțeanu, Dabija, 2020: 3).

Nevladne organizacije so v času epidemije Covid-19 v veliki meri nadomestile delovanje države, ki ni bila pripravljena na soočenje z virusom, ki ohromi celotno državo, od zdravstva do gospodarstva in ostalih pomembnih dejavnikov v državi. Kljub temu pa so se predvsem nevladne organizacije v tem času srečevale z različnimi izzivi, saj je pandemija in z njo sprejeti ukrepi, vplivala tudi na delovanje njihovih storitev.

Nevladne organizacije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva so sicer ohranile število svojih uporabnikov, ponekod se je število uporabnikov celo povečalo, vendar so se povečale tudi njihove potrebe, zmanjšalo pa število stikov. Osebne stike so omejili in jih preoblikovali v telefonske klice, kljub temu pa se stik prek telefona ne more primerjati s stikom v živo. Prav tako nevladne organizacije opozarjajo na pomanjkanje zaščitne opreme, predvsem na začetku razglasitve epidemije, saj jim je zaščitna oprema predstavljala edino možnost za delo. Pojavile so se dodatne potrebe uporabnikov, predvsem pa stiske, vezane na socialno distanciranje v času razglasitve izrednih razmer. Pomanjkanje kontakta pri ranljivih skupinah lahko vodi v težave

pri odnosih, veliko se jih zateka k alkoholu ali nasilju, obenem pa nihče nima možnosti za urejanje teh težav, saj so vse institucije zaprte ali pa omejene z delom. Pri tem gre sicer za težave, ki so obstajale že pred epidemijo, vendar pa so z njo postale bolj vidne, transparentne (Drev, 2020).

2. PROBLEM

Slovenija se je v letu 2020 srečala z nalezljivo obliko virusa COVID-19. Kljub napisanemu državnemu načrtu ob soočanju s takšnimi vrstami izrednih razmer je bil državni sistem za izredne razmere tokrat prvič dejansko preizkušen in je pokazal določene pomanjkljivosti. Ogrožene skupine prebivalstva, ki se že v običajnih razmerah srečujejo s težkimi izzivi, so bile tokrat izpostavljene še večji izolaciji in vedno bolj odvisne same od sebe. V običajnih pogojih jim ob strani stojijo razne nevladne neprofitne organizacije, ki pa so se v času epidemije tudi same znašle v nezavidljivem položaju krmarjenja med različnimi sprejetimi ukrepi in interventnimi zakoni, ki so bili v tem času sprejeti hitro, brez obrazložitve ter brez podpornega sistema organizacijam, na katerega bi se lahko obrnili. Zajeti so bili v ustroj birokracije in sistema, ki se je nenehno spreminjal in dopolnjeval, zato časovno in kadrovske podhranjeni zaradi varstvenih ukrepov niso mogli kvalitetno opravljati svojega poslanstva.

Namen magistrske naloge je pridobiti informacije glede delovanja nevladnih neprofitnih organizacij, ki so pomagale ranljivim skupinam ljudi, predvsem pa pokazati, kako se lahko organizacije v času izrednih razmer preoblikujejo ter pomagajo ljudem na tistih področjih življenja, kjer potrebujejo pomoč in podporo.

V raziskovanje sem vključila različne nevladne in neprofitne organizacije, ki so v času izrednih razmer razglasitve epidemije COVID-19 skrbele za ranljive skupine prebivalstva. Organizacije delujejo na različnih področjih in v različnih sferah, vse pa imajo skupno lastnost in sicer, da so v času epidemije morale preoblikovati svoj program in se prilagoditi na trenutne razmere, se odzivati in adaptirati na nenehno spreminjanje ukrepov v državi.

2.1. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA:

- *Kako se je oblika nevladnih neprofitnih organizacij spremenila v času izrednih razmer?*
- *Kako so organizacije reagirale na izredne razmere v državi?*
- *Kako so se spremenile potrebe ljudi in potrebe organizacije v času izbruha COVID-19?*
- *Kako nevladne organizacije, ki so se v primeru izbruha izrednih razmer dovolj dobro prilagodile, vključiti v državni program pomoči?*

- *S kakšnimi izzivi so se soočale nevladne organizacije v edinstvenem primeru izrednih razmer?*
- *Kaj se je dogajalo s prostovoljci, vključenimi v organizacije?*
- *Kako je potekalo sodelovanje z državo?*
- *Kaj bi nevladne organizacije potrebovale od države za optimalno delovanje v času izrednih razmer?*

3. METODOLOGIJA

3.1. VRSTA RAZISKAVE

Raziskava, s katero sem preučevala nevladne organizacije v času epidemije v Sloveniji je kvalitativna, kar pomeni, da moje osnovno gradivo za raziskovanje predstavljajo besedni opisi, ki sem jih v postopku raziskovanja tudi obravnavala in razčlenila na beseden način brez uporabe številskih oznak (Mesec, 1998).

3.2. MERSKI INSTRUMENT

Za merski instrument sem uporabila anketni vprašalnik. Gre za deset vprašanj odprtega tipa, saj sem z njimi zbrala bolj podrobne podatke v zvezi z raziskovalnim problemom ter uspela pridobiti izčrpen vpogled. Vprašalnik je priložen v poglavju Priloge.

3.3. ENOTE RAZISKOVANJA

Mojo populacijo predstavljajo vse nevladne neprofitne organizacije v Sloveniji, ki so delovale v času epidemije COVID-19 v prvem valu in se ukvarjajo s pomočjo ranljivim skupinam prebivalstva. V svoji raziskavi ne želim pridobiti podatkov, s katerimi bi lahko posplošila rezultate na celotno populacijo, ampak želim pridobiti podatke v zvezi z izzivi, s katerimi so se srečevale različne nevladne organizacije in kaj bi te različne nevladne organizacije potrebovale za boljše delovanje. V tem primeru sem zato izbrala tako imenovani priročni vzorec, kjer sem med znanci in prijatelji poskušala pridobiti informacije o delovanju nevladnih organizacij v času epidemije COVID-19, hkrati pa sem svoje sogovornike pridobila tudi preko kontakta s Slovensko Filantropijo, humanitarne organizacije, ki je prav tako tudi Združenje za promocijo prostovoljstva. V priročnem vzorcu sem tako uporabila enote, ki so bile z mano pripravljene sodelovati.

3.4. ZBIRANJE PODATKOV

Podatke sem pridobila s strukturiranim intervjujem, ki zajema deset vprašanj, s katerimi sem poskušala zajeti vse teme, ki so me zanimale. Zaradi epidemije COVID-19 sem podatke pridobila preko elektronskega komuniciranja, ponekod prek elektronske pošte, ZOOM sestanka

ali pa vnaprej posnetih odgovorov. Podatke sem zbirala od 23. 9.2020 do 31.11.2020. Za obliko in čas izvedbe sem se dogovarjala z vsakim sogovornikom posebej.

3.5. OBDELAVA IN ANALIZA GRADIVA

Seznam organizacij, v katerih sem opravila intervju:

Črka, ki predstavlja organizacijo	Organizacija	Delovno mesto sodelujočega v organizaciji
A	Slovenska filantropija	Izvršna direktorica
B	ZPM Ljubljana Moste Polje	Predsednica
C	Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske	Predsednik
Č	Mladinski svet Ljutomer	Predsednica MSL
D	Društvo Duh Časa	Prostovoljka
E	Organizacija Tvoj telefon	Zastopnica
F	Lions klub	Predsednica zveze

Pridobljeno gradivo iz vprašalnikov sem obdelala po vnaprej predvidenih postopkih, ki so značilni za kvalitativno raziskavo. Vse potrebne informacije sem pretipkala na računalnik v WORD program, v katerem sem nato intervju preoblikovala na način vprašanj in odgovorov, kjer sem vsakemu intervjuju dodala določeno črko. Izjave, pomembne za mojo raziskavo sem poudarila, podčrtala in oštevilčila s črko posameznega vprašalnika in s številko, ki označuje mesto izjave. Oštevilčene izjave sem nato vstavila v tabelo, kjer sem jim z odprtim kodiranjem pripisala pojme, nato sem pojme po smiselnosti združila v določene kategorije, kategorijam pa nato razpisala še nad kategorije glede na moj cilj raziskave. Po končanem odprtem kodiranju sem nadaljevala z osnim kodiranjem, kjer sem v obratnem vrstnem redu za lažjo preglednost združila skupne nad kategorije, kategorije in pojme. Skupne značilnosti različnih pridobljenih podatkov sem združila v smiselno celoto ter tako pridobila iskane rezultate. Vsa obdelava je potekala ročno.

Primer:

V: Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?

O: Potrebujemo bolj neposreden stik z državnimi organi (D94) in boljšo komunikacijo (D95). Nevladne organizacije samo smo, pogosto nas hvalijo, pogosto nas obtožujejo, da stran mečemo državni denar (D96). Na splošno smo naravnani na to, da preprečujemo zlorabe(D97), hkrati pa ožamo možnosti delovanja, osnovni problem pa ostaja oziroma ga ne rešujemo (D98). Nevladne organizacije v osnovi odgovarjamo na neke realne težave (D99), iščemo in oblikujemo rešitve ter jih preizkušamo v praksi (D100). Te rešitve bi morala država nato prevzeti v sistem sam (D101). NVO-ji pa bi se lotili drugih težav (D102). A to se ne dogaja, ali pa se tako zelo počasi, da je noro. Potem NVO-ji obtičimo v tej isti situaciji, namesto da bi tako znanje kot že usposobljene ljudi sistem prevzel! Zelo podobno se dogaja v zadnjih dvajsetih letih v javnem sektorju z vidika projektnih rezultatov. Ogromno uspešnih projektov smo imeli. Rešitve, ki so jih razvili pa so ostale neizkoriščene (D103).

Po opredeljenih pomembnih delih odgovorov sem nadaljevala z odprtim kodiranjem, kjer sem v tabelo izpisala opredeljene pomembne dele odgovorov – izjavo, dodala pojem, nato pojmu dodelila kategorijo in nad kategorijo.

Primer:

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
D96	Nevladne organizacije samo smo, pogosto nas hvalijo, pogosto nas obtožujejo, da stran mečemo državni denar.	Obtoževanje nevladnih organizacij glede državnega denarja	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D97	smo naravnani na to, da preprečujemo zlorabe,	Naravnost NVO k preprečevanju zlorab	Odzivnost	Izzivi, povezani v epidemijo
D98	osnovni problem pa ostaja oziroma ga ne rešujemo.	Nereševanje osnovnega problema	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D99	Nevladne organizacije v osnovi odgovarjamo na neke realne težave,	NVO kot odgovor na realne težave	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D100	iščemo in oblikujemo rešitve ter jih	Oblikovanje rešitev in	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni

	preizkušamo v praksi.	preizkus v praksi		
D101	Te rešitve bi morala država nato prevzeti v sistem sam.	Prevzem rešitev implementacija v sistem	Pomen organizacij	Rešitve na sistemski ravni
D102	NVO-ji pa bi se lotili drugih težav.	Možnost reševanja novih problemov	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D103	Rešitve, ki so jih razvili pa so ostale neizkoriščene.	Neizkoriščenost podanih rešitev	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni

Sledilo je osno kodiranje, kjer sem iz vseh intervjujev združila skupne nad kategorije, iz katerih sem kasneje hierarhično uredila tudi kategorije ter pojme. Kategorije sem združila in si izpisala skupne pojme, ki so tvorili smiselno celoto.

Primer:

NADKATEGORIJA: PROBLEMI NA SISTEMSKI RAVNI

KATEGORIJA: POSREDOVANJE DRŽAVE

- *Velika zmedenost (A28);*
- *Nejasnosti pri izvajanju storitev (A30);*
- *Časovne zamude pri povezovanju delujočih sistemov (A31);*
- *Prezrtost pri financah (B30);*
- *Zavrnitev ponujene pomoči organizacije s strani ministrstva (D15);*
- *Nekonsistentno podajanje informacij (D52);*
- *Nerazumevanje javnih institucij (D56);*
- *Nepoznavanje situacije s strani odgovornih (D80);*
- *Obtoževanje nevladnih organizacij glede državnega denarja (D96);*
- *Nereševanje osnovnega problema (D98);*
- *Nejasna navodila glede odgovorne institucije za NVO (D111);*
- *NVO kot edini sistem v izrednih razmerah za ljudi v stiski (E25);*
- *Odpuved državnega sistema (E26)*

4. REZULTATI

Na podlagi vprašalnikov sem oblikovala naslednje rezultate, ki jih predstavljam v nadaljevanju.

VPLIV EPIDEMIJE NA NUJNE SPREMEMBE V DELU NEVLADNIH ORGANIZACIJ

Razglasitev epidemije je prisilila nevladne neprofitne organizacije, da se prilagodijo trenutnim razmeram in ukrepom, ki jih je država sprejela. Organizacije so na začetku uvedle preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja virusa (*A1: »morali smo uvesti preventivne ukrepe za širjenje znotraj organizacije«*), zmanjšali ali celo ukinili so določene aktivnosti (*A4: »saj ti niso smeli potekati skupinsko«*) manj je bilo socialne interakcije v samih organizacijah (*C2: »manj smo se družili«*; *C6: »čas epidemije je zelo ohromil druženje članov društva«*). Večina organizacij je glede na razmere morala prilagoditi svoj način dela, predvsem pa preoblikovati svoj program, ki ga izvajajo (*A2: »vzpostavljali smo nove programe in aktivnosti glede na nove potrebe v družbi«*), da bi v čim večji meri pomagali svojim članom (*B1: »tako smo vzpostavili vse možne podpore«*). V nekaterih organizacijah so poskušali, da bi delo kljub izrednim razmeram potekalo čim bolj nemoteno (*D13: »samo delo v društvu je potekalo bolj ali manj enako kot v normalnih razmerah.«*), vendar so se člani manj aktivno udeleževali samih programov (*C7: »člani so se manj aktivno udeleževali programov društva.«*). Določene organizacije so želele svojim uporabnikom glede na njihov položaj kljub temu ponuditi neke vrste druženja (*E14: »nudili smo pomoč preko telefona tudi med štirimi stenami lastnega doma.«*), drugi pa so se srečevali s problemom številčnosti na samih delavnicah (*D3: »smo morali zmanjšati število posameznikov, ki delujejo istočasno v posamezni delavnici.«*). Večina organizacij je zaradi strahu pred širjenjem virusa svoje dejavnosti prekinila (*E5: »Odpovedali smo super vizorska srečanja ter prekinili s skupinami za samopomoč.«*). Lahko trdimo, da so organizacije, ki skrbijo za socialno vključenost in poskrbijo za ranljive skupine prebivalstva, bile primorane za določen čas prekiniti delovanje (*F21: »odpovedali smo tudi vsa neformalna druženja.«*) ter odpovedati interakcijo med člani (*F22: »akcije, ki predvidevajo kakršnekoli socialne stike, so bile odpovedane.«*).

Vodilni v organizacijah so morali spremeniti oblike dela, ki so jih bili vajeni pred epidemijo (*A5: »določeni zaposleni so delo opravljali od doma«*; *A6: »spremenili smo delovni čas.«*). Zaradi varnostnih ukrepov so poskušali omejiti stike (*F6: »sestankov, sej in akcij v živo v času*

ukrepov ne izvajamo») ter stvari urejati preko interneta (F3:»več dela poteka preko spleta.«) in telefonskih pogovorov (C10:»socialni poverjeniki društva so bili v telefonskem kontaktu.«). Uporabniki določenih organizacij so se na spremenjene oblike dela morali ponovno prilagoditi (A7:»uporabnike smo čim bolj poskušali navaditi na naročene obiske, kar je omogočalo lažje načrtovanje delovnega dne.«). Nekatere dejavnosti organizacij so pripomogle k drugačnemu načinu sistema šolanja (D10:»naša dejavnost je bila kot nalašč za pomoč predvsem šolajočim, ki nimajo opreme za pouk na daljavo.«), ostala gibanja pa so se znašla v nezavidljivem položaju zaradi omejevanja stikov (F31:»naše akcije večinoma slonijo na fizičnem stiku.«). Nekatere organizacije so zmanjšale delovanje (D1:»zmanjšala se je aktivnost, produktivnost in učinkovitost.«), zmanjšala pa se je tudi izvedba raznih akcij (F1:»epidemija virusa je v velikem delu okrnila delovanja naših dobrodelnih akcij.«). Le organizacija, ki skrbi za računalniško pismenost in opremljenost z računalniki, je imela povečano povpraševanje (D7:»druge skupine, ki niso neposredno socialno ogrožene, imele povečano potrebo po računalniški opremi.«; D11:»povečali smo našo aktivnost v smislu, da smo se bolj posvečali pomoči šolajočim, kjer so se pokazale zelo velike potrebe.«). Ostale dejavnosti iste organizacije pa so morali prekiniti (D9:»smo bili primorani druge aktivnosti, ki jih izvajamo, začasno prekiniti oziroma jih težko realiziramo.«). V organizaciji, ki skrbi za duševno zdravje posameznikov so prav tako zaznali večje število klicev v času epidemije (E15:»v času po sprejetju izrednih razmer, se je, po interni statistiki, povečalo število klicev.«). Tako so imeli več dela (Č5:»več individualnega dela.«) ter več telefonskih stikov (Č6:»več telefonskih klicev«). Zaposleni v organizacijah so tako v določenih primerih opravljali dodatno delo (A8:»zaposleni so dobili nove zadolžitve.«; »večino dela sta opravili zaposleni.«). Ogrožena je bila tudi komunikacija med zaposlenimi, prostovoljci in ostalimi udeleženi v organizaciji. Večina sestankov in srečanj se je prestavila na splet (A9:»ravno tako se je v tem času utrdila komunikacija med zaposlenimi in drugimi preko spletnih aplikacij.«). Nekateri so se situaciji prilagodili in svoje delovanje poskušali izvajati kar na internetu (Č3:»izvedba skupinskih delavnic in predavanj se je premaknila na splet.«) ali pa svoje delovanje preoblikovali v spletno podporo in ozaveščanje (Č9:»elektronsko informiranje in Facebook informiranje«). Epidemija je prisilila organizacije, v digitalizacijo (D29:»živimo v času, ki nas na splošno, predvsem pa v času epidemije in šolanja na daljavo, potiska v digitalno komunikacijo«), prav tako pa so se na spletu prvič predstavile tudi druge aktivnosti (D29:»pomladi so se izvajale razne dejavnosti in aktivnosti po spletu, knjižnica, muzeji, gledališče so se prestavili na splet, kar je bilo super.«). Ker organizacije s svojimi potencialnimi uporabniki niso mogle komunicirati in navezati stika v živo, jim je zelo veliko pomenilo

oglaševanje aktivnosti na spletu, da so še vedno lahko dostopali do pomoči potrebnih skupin (E11:»obliko naše pomoči so oglaševali na spletnih straneh in letakih«). S tem so navezali tudi stike z drugim organizacijami in skupinami (E10:»poglobili smo sodelovanje z občinami«; F39:»sodelovali smo s Civilno zaščito.«). Nekateri so se povezovali tudi z državnimi organi (D55:»obračali smo se na javne institucije in ponujali pomoč«), pomagali sorodnim društvom (E21:»smo pomagali sorodnemu društvu in sprejeli njihovo nočno dežuranje«) ter kljub resnosti situacije v epidemiji doživeli pozitivne trenutke in skovali nova sodelovanja (D70:»kljub temu smo imeli veliko lepih trenutkov, novih in starih sodelovanj«). Sodelovanja so pripomogla tudi k večji prepoznavnosti dela nevladnih organizacij (E30:»spoznali so pomen našega dela«) ter k skupnemu ugotavljanju potreb lokalne skupnosti (F40:»ugotavljajo, kakšne so potrebe in kje v njihovi lokalni skupnosti so.«). Ena izmed organizacij je bila v kontaktu tudi s predstavnikom vlade (D58:»ogovorjeni smo bili (menda vse NVO, ki smo bile spomladi aktivne) s strani predstavnika vlade«), kjer so se jim na začetku zahvalili za vse delo, ki so ga opravili (D59:»v začetku kot v zahvalo, da smo aktivni«), kasneje pa so jih prosili, da jim pomagajo pri sprejetju interventnega zakona (D60:»nato so nas prosili, naj pregledamo ukrepe ter predlagamo spremembe in ideje za naslednji paket«). S tem so nevladne organizacije dobile občutek, da jih del državne politike podpira pri njihovem delu (D71:»zavedamo se, da naš sektor na Ministrstvu za javno upravo podpira delo nevladnih organizacij«).

DELOVANJE ORGANIZACIJ Z POGOJIH, POOSTRENIH Z VARNOSTNIMI UKREPI

Med varnostnimi ukrepi, ki so jih najbolj upoštevali, so nošenje mask (A24:»uvedli smo obvezno nošenje mask v zaprtih prostorih«), razkuževanje in omejevanje števila ljudi v prostoru (E16:»razkuževanje in dodatno čiščenje prostorov, manjše število oseb v prostoru«), nekateri so uporabljali rokavice in določene aktivnosti odpovedali (B3, C20, Č14:»nošnja maske v stiku z drugimi, uporaba rokavic, ne izvedba skupinskih delavnic, razkuževanje.«). Za preprečevanje širjenja virusa so se v organizacijah držali ohranjanja primerne razdalje (A27:»kasneje smo se vsi naučili spoštovanja razdalje«). Zaradi pomanjkanja zaščitnih sredstev na trgu jih država z njimi ni dovolj dobro oskrbela, zato so za zaščito poskrbeli sami (B18:»sami smo se oskrbovali z razkužili, maskami, rokavicami in drugo opremo po priporočilih NIJZ.«). Sami so poskrbeli za nakup (Č15:»nabava zaščitne opreme«) ter za zdravje ljudi, ki delujejo v organizaciji (Č16:»skrb za zdravje prostovoljcev, ki zmorejo iti na teren.«). Nekaterne organizacije so v začetku svoja vrata zaradi varnosti in navajanja na nove ukrepe morali zaklepati (A26:»za vzpostavitev sistema smo na začetku tako imeli tudi zaklenjena vrata.«), določeni pa se v svojih

ustanovah rajši niso zadrževali (C3:»obiska članov društva v društvenih prostorih skoraj ni bilo.«). Donacije so sicer še vedno prihajale v prostore organizacij, zato so kot varnostni ukrep morali za lastno varnost vzpostaviti tudi prostor za karanteno (D44:»opremo, ki je prihajala kot donacija smo zato lahko dajali v karanteno v posebnem prostoru.«); organizacija, ki se ukvarja s telefonskim svetovanjem, pa je za varnost svojih prostovoljcev poskrbela z izključitvijo telefona (E3:»med menjavo prostovoljcev na kriznem telefonu je prišlo do pol urne izključitve telefona za razkužitev«) in večji presledek med svetovalci (E17:»polurni presledek med enim in drugim svetovalcem.«).

NOVI PROBLEMI RANLJIVIH SKUPIN ZARADI IZBRUHA EPIDEMIJE COVID-19

Epidemija je povzročila zaprtje določenih gospodarskih panog, kar je pomenilo, da je veliko posameznikov izgubilo delovno mesto (F15:»mnogi so ostali brez služb.«) ali pa so se jim drastično znižali dohodki (A18:»velikemu številu ljudi so se znižali mesečni prihodki zaradi čakanja na delo«). Država je med drugim sprejela tudi ukrep čakanja na delo, kar pomeni nove uporabnike storitev nevladnih organizacij (A17:»določeni uporabniki, ki niso bili do epidemije predstavniki ranljivih skupin, so to postali zaradi izgube službe«). Vsi ukrepi preprečevanja širjenja virusa, ki so se navezovali na trg dela in na gospodarsko dejavnost so bili vzrok za začetek revščine (A19:»že pred tem so bili nekako na robu revščine, situacija pa jih je pahnila krepko preko«). S tem so se povečale tudi potrebe posameznikov, ki so se za pomoč vedno bolj obračali na nevladne organizacije (B16:»ranljive skupine prebivalstva so tu še bolj potrebovale našo pomoč.«). Organizacije so se potrebam lokalne skupnosti poskušale prilagoditi (B23:»sledili smo klicu potrebe družbe.«) ter pomoč ponuditi vsem novim uporabnikom. Povečevanje števila novih uporabnikov pomeni še večje potrebe že dosedanjih članov (C14:»potrebe članov so se povečale«), kar pa še povečuje že obstoječe razlike (D31:»to pomeni tudi, da se je še povečala razlika med prebivalci«).

Povečane potrebe uporabnikov vplivajo na položaj ranljivih skupin in jih obremenjujejo (D26:»takšne spremembe v družbi, ki nas sedaj pestijo, za ranljive skupine predstavljajo zelo veliko psihično in materialno obremenitev«). V času epidemije je v ospredju bilo prepričanje družbe glede individualnosti (D76:»tudi mentaliteta družbe deluje na principu preko vsega (zdravja, življenja, osnovnih potrebščin), kar se je v času epidemije še bolj pokazalo.«), kar je posameznike s slabšim socialnim položajem spravilo v še bolj nelagoden položaj (F38:»socialno slab položaj je nekaj, kar marsikdo dojema kot poraz.«). Organizacije so glede položaja ljudem iz ranljivih skupin, ki so bili še bolj izpostavljeni čustvenim obremenitvam,

želele pomagati, vendar jim je država s svojimi ukrepi to zelo oteževala (A21:»zaradi situacije – zaprtja institucij – pa je prišlo do reševanja tega šele po koncu epidemije, težave so tako ostale in se povečale.«).

Povečane potrebe in težek položaj ranljivih skupin je povzročil tudi stiske posameznikov (A22:»pojavnale so se stiske ljudi z osamljenostjo.«), ki zaradi omejitve stika niso imeli podpore (C16:»ljudje so bili odrezani od medsebojnega druženja«). Povečal se je strah (C18:»mnoge je preplaval strah«), prav tako tudi razne stiske (Č12:»tudi stiske, povezane s strahom«) in osamljenost (Č13:»večja osamljenost«). Eden izmed ukrepov, ki je bistveno vplival na duševno zdravje je samoizolacija (E13:»razglasitev epidemije in posledično ukrep samoizolacije sta pri marsikomu sprožila številne stiske.«).

Društva in organizacije so poskušale čim bolj pomagati svojim članom v zvezi z njihovim položajem v trenutni družbi, vendar jim je problem predstavljala prav dostopnost, saj je veliko posameznikov iz ranljivih skupin prebivalstva brez možnosti povezave na splet (D27:»posamezniki, ki niso imeli dostopa do spleta ali tehnične opreme, v komunikaciji niso mogli sodelovati.«). Onemogočeno je bilo tudi šolanje nekaterim otrokom, ki niso imeli dostopa (F17: »veliko se jih je znašlo brez računalnika in interneta, kar otrokom onemogoča šolanje.«) Kot prej omenjeno, so sicer organizacije svoje delovanje poskušale nadaljevati preko svojih aktivnosti na spletu, vendar ljudje v težkem položaju od tega pogosto niso imeli koristi (D30:»vsi ti, ki dostopa niso imeli, niso od tega imeli nič, popolnoma nič.«). Tako so bile organizacije primorane iskati drugačne načine za dostop do teh skupin prebivalstva (F36:»večinoma opažamo, da se ranljive skupine ne obračajo po pomoč k nam, o njih zvemo posredno od sosedov, znancev in sorodnikov.«).

PRILAGODITEV DELOVANJA ORGANIZACIJ NOVONASTALIM IZREDNIM RAZMERAM

Organizacije so kljub striktnim ukrepom ter ustavljanju javnega življenja v državi želele poskrbeti za svoje uporabnike z razdeljevanjem hrane (A10:»razdeljevanje viškov hrane«), ki so jo poskušale pridobiti z različnimi donacijami (F13:»letos bomo poskušali hrano pridobiti bodisi z donacijami samih trgovin, bodisi s finančnimi donacijami«) ali pa s kakršnokoli drugo obliko oskrbe uporabnikov s stvarmi in storitvami, ki jih potrebujejo (Č11:»pokazale so se potrebe po osnovnih življenjskih potrebščinah.«). Zaradi prekinitve nudenja javnih prevozov so organizacije zagotovile druge vrste prevozov (A15: »zagotavljanje prevozov zaposlenih v domu starejših, da so ti lahko še vedno prihajali v službo.«) Pomagali so celotnim družinam pri

prinašanju dobrin in ostalih stvari za preživetje (B4:»neposredno smo pomagali družinam s prehrano, higienskimi in drugimi pripomočki in vsemi potrebnimi dobrinami za preživetje.«). Določene družine zaradi zapiranja posameznih panog in delovnih mest ter ukrepa čakanja na delo niso imele dovolj prihodkov, zato so jim organizacije pomagale pri plačilu položnih (B13:»plačila osnovnih položnic družinam.«) in zagotavljale oskrbo s hrano (Č7:»nujne pomoči, povezane z zagotavljanjem prehrane.«). S tem so pomagali že tako ranljivim skupinam prebivalstva, ki jih je epidemija postavila še v slabši položaj (B24:»uresničevali smo pomoč najranljivejšim.«). Svoje člane so opremili tudi z nujnimi zaščitnimi sredstvi (C9:»razdelili smo 135 zaščitnih paketov vsem članom društva«). Organizacije so ob pomanjkanju zaščitne opreme na trgu začele izdelovati svojo (F7:»v marčevski epizodi so posamezni klubi pričeli s šivanjem mask.«), ki so jo kasneje razdelili med svoje člane (F8:»donirali smo jih posameznikom, ki jim to predstavlja velik strošek«).

Epidemija je prav tako izzvala društva in organizacije, ki nudijo učno pomoč, da se preoblikujejo na način, kjer bodo svoje dejavnosti lahko izvajali prek spleta. Tako so poskušali organizirati učno pomoč na daljavo (A12:»učna pomoč in druga asistenca otrokom, mladim ter družinam za čim boljše spremljanje šolskega procesa«) ter oskrbeli šoloobvezne uporabnike s nujnimi potrebščinami (B7:»oskrba učencev in dijakov z računalniki in internetnimi povezavami za ustvarjanje pogojev podajanja učnih snovi na daljavo«). Ponekod starši in otroci niso bili niti računalniško pismeni, zato so organizacije ponudile svoje usposabljanje (D8:»usposabljanje za osnovno in računalniško znanje posamičnih družin.«). V času epidemije so se zaprle šole, torej so šoloobvezni otroci ostajali doma in se izobraževali na daljavo, njihovi starši pa so v poklicih, nujno potrebnih za reševanje epidemije, morali v službo. Tako so nekatere organizacije ponudile varstvo otrok z upoštevanjem varnostnih ukrepov (B10:»neposredno varstvo otrok po domovih, kjer so bili starši nujno zaposleni«). Organizacija, ki se ukvarja s predelavo starih, nedelujočih računalnikov in jih podarja družinam, ki jih nujno potrebujejo, je v času epidemije pripravila posnetke za popravilo računalnika (D17:»poleg tega je član našega društva posnel video navodila za posameznike, ki imajo računalnik doma in ga želijo sami pripraviti za uporabo«) ter kasneje uredili tudi komunikacijo za predajo računalnikov (D23:»s komunikacijo, ki smo jo vzpostavili in video navodili za pripravo starega računalnik, so si donatorji in prosilci neposredno pomagali«). Določene organizacije pa so s svojim denarjem kupile računalnike za donacije (F10:»skušalo se je skupaj z organizacijami kupiti računalnik za omogočanje oddaljenega pouka šolarjem.«)

Svoje uporabnike so organizacije želele tudi ozaveščati in jim ponuditi podporo v tem negotovem času (A14: »svetovanje in informiranje, zagovorništvo ter pomoč uporabnikom pri dostopu do njihovih pravic«). Poleg svojih članov so želele organizacije aktivirati tudi lokalno skupnost glede pomoči (Č23: »ozaveščanje širše skupnosti za pomoč sočloveku v stiski.«) Ustanovili so tudi podporo prek ostalih komunikacij (B11: »psihosocialna podpora in pomoč na daljavo.«) ter uredili telefon za ljudi v stiski (B12: »dežurstvo na on-line ali telefon za otroke in družine in ostarele v stiski«) ali pa izvajali osebne stike s pomoči potrebnimi (C11: »osebni stiki s socialno ranljivejšimi člani.«). Vse to jim je omogočalo povezovanje ljudi (D16: »v tem sodelovanju je bilo dodano to, da smo lahko povezali donatorje in prosilce tudi neposredno«) ter pomoč pri Civilni zaščiti, ki je imela več dometa (F9: »pomoč pri lokalnih akcijah civilne zaščite razvažanje hrane, brezstična dostava zdravil.«).

KAKO JE EPIDEMIJA VPLIVALA NA ŠTEVILČNOST IN VKLJUČEVANJE PROSTOVOLJCEV

Kot smo videli, se je obseg dela v nekaterih organizacijah povečal (Č18: »pomagali so pomoči potrebnim še v večjem obsegu«), v določenih društvih je dela primanjkovalo (F30: »obseg dela se je močno okrnil«). Tako lahko trdimo, da so v nekaterih organizacijah svoje prostovoljce kvalitetno izkoristili glede na povečan obseg dela (A36: »so delali intenzivnejše, kot v povprečju«), kar pomeni, da so več časa preživeli v organizaciji (D47: »v času epidemije so prostovoljci, ki so bili aktivni, več časa preživeli v delavnici«), posledično je bilo potrebno urediti tudi ustrezno prehrano (D48: »zato jim je bilo potrebno zagotoviti hrano in pijačo.«). Zaradi varnostnih ukrepov so nekatere organizacije omejile delo prostovoljcev (C26: »prostovoljci so delo izvajali v zmanjšanem obsegu«; D2: »zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja virusa smo morali zmanjšati aktivnosti prostovoljcev«), predvsem tiste organizacije, ki svojega poslanstva ne morejo opravljati na terenu (E22: »v društvu imamo čez 40 prostovoljcev, v tem času jih je dežuralo le sedem.«). Ponekod je število prostovoljcev ostalo enako (F27: »število prostovoljcev je po naših evidencah konstantno«), čeprav je bilo zaradi več prostega časa bilo pričakovati mali porast (F28: »ni bilo pričakovanega porasta«). Organizacije, ki so lahko sprejele nove prostovoljce (D75: »Nekaj prostovoljcev se nam jih je v času epidemije na novo pridružilo«), so jih vključile v svoje aktivnosti na terenu (A35: »znotraj naše organizacije smo za potrebe razdeljevanja viškov hrane, prevozov zaposlenih v DSO in drugo humanitarno pomoč vključili veliko novih prostovoljcev«), nekateri pa so se soočali s težavo pridobivanja novih članov predvsem zaradi spletnega komuniciranja (F29: »težko je nekoga prepričati, da se pridruži on-line seji, polni neznancev«) zaradi česa

ponekod pride tudi do upada motivacije (F5:»postopoma tako posamezniki izgubljajo motivacijo«). Novi prostovoljci v času epidemije so imeli zaradi zaprtja vseh dejavnosti in javnega življenja več časa (A37:»ljudje so imeli več časa na razpolago za prostovoljstvo«), kljub temu pa jih določene organizacije v velikem številu zaradi omejevanja delovanja niso morale sprejeti v takšnem številu (A34:»ljudje, ki so bili pripravljeni postati prostovoljci, vendar njihove pomoči nismo potrebovali«). Prostovoljci, ki so lahko opravljali poslanstvo, so bili zelo motivirani za delo (Č17:»prostovoljci so še bolj zagnano poprijeli za delo«), opazili so veliko povezanost med njimi (E23:»takšni dogodki ljudi povežejo, so bolj složni.«) ter večjo empatijo (E24:»se lažje obujejo v čevlje drugih.«). Pri prostovoljcih je bil v času epidemije izziv, kako obdržati motivacijo (F24:»kako ohraniti motivacijo posameznikov za dobrodelnost«) ter dopuščati dovolj veliko svobodo (F44:»potrebno je pustiti prostovoljcem svobodo, saj je to lastna volja posameznika.«). Glede na hitro širjenje virusa in nepoznavanje bolezni so nekateri prostovoljci v času epidemije nehali opravljati delo (A38:»nekaj prostovoljcev je zaradi varnostnih razlogov začasno zamrznilo prostovoljstvo«), nekateri pa so se za začasno prekinitev odločili zaradi osebnih stisk (Č19:»drugi zaradi osebnih stisk in strahu niso zmogli izvajati prostovoljstva.«). Zaradi strahu pred okužbo so upad prostovoljcev zaznali v kar nekaterih organizacijah (D4:»prostovoljci so zaradi rizičnosti manj prihajali.«; E8:»marsikateri se ni odločil za dežuranje zaradi strahu pred okužbo.«), predvsem pa pri tistih prostovoljcih, ki se zaradi preobremenjenosti in dela v zdravstvenem sektorju niso odločili za dodatno opravljanje prostovoljstva (F46:»med nami je nekaj takih, ki aktivno delamo v zdravstvu in se zaradi preobremenjenosti za določene načine prostovoljstva nismo odločili.«). Kljub temu pa so organizacije sodelovale s Civilno zaščito (Č21:»vključevanje vseh prostovoljstvih organizacij v Civilno zaščito.«), kjer so se prostovoljci vključevali v lokalno skupnost in pomagali sočloveku v stiski (Č24:»z nakupom najnujnejših potrebščin ogromno naredimo za rizičnega soseda.«) ter se v času izrednih razmer zavedali ključnega pomena prostovoljstva (E27:»potrebno se je zavedati pomena prostovoljstva.«)

NAJVEČJI IZZIVI ORGANIZACIJ PRI ORGANIZACIJI DELA V IZREDNIH RAZMERAH

Ključni pomen pri prostovoljskem delu organizacij v izrednih razmerah je predstavljala odzivnost (B19: »hitro ukrepanje in reševanje nepredstavljenih stisk.«), saj so organizacije, ki so že prej pomagale ranljivim skupinam prebivalstva, sedaj predstavljale prvi in velikokrat edini stik z njimi (B28:»v prvih vrstah reševanja stisk ljudi.«). Hitro ukrepanje in odzivnost so oteževali nenehno spreminjajoči in na novo sprejeti ukrepi omejevanja (D36:»najprej smo se

morali pozanimali, kakšne so možnosti, da bi naše delovanje ponovno vzpostavili v skladu z navodili za preprečevanje virusa.«), katerim so se morali nenehno prilagajati (F25: *»izzivi, kako prilagoditi akcije omejitvam.«*) in iskati nove rešitve (F2: *»vendar smo se z malo iznajdljivosti našli druge možnosti.«*). Nekateri so imeli možnost povečanja prostorov (D43: *»imeli smo srečo, saj se nam je v času epidemije povečala možnost uporabe prostora.«*), spet drugi so se srečevali z izzivom na novo vpeljanih nočnih dežurstev (E20: *»izziv je bil tudi izpeljevanje nočnih dežurstev.«*). Poskušali so se držati ukrepov in pravil, kljub temu pa so se večkrat srečevali tudi s primeri neodgovornosti (B20: *»račun rizika, da se okužimo, saj družine niso poprej razkrivale, da obolevajo za korona virusom.«*). To lahko pripišemo oteženemu dostopu do zdravstva v času izrednih razmer (C30: *»otežen je obisk zdravnikov.«*) saj so v več primerih ukinili preglede (C31: *»ukinili so izvajanje pregledov.«*), hkrati pa so se soočali tudi z ukinitvijo delovanja javnega prometa (D50: *»javni prevoz ni deloval.«*), zato so se srečevali z izzivom, kako sodelovati z uradnimi organi (F26: *»kje se priključiti uradnim kanalom pomoči.«*). Tako se je povečala komunikacija z javnostjo (D18: *»povečala se je komunikacija z javnostjo in novinarji.«*), hkrati pa so jim na pomoč priskočili člani organizacij s potrebno izobrazbo (D37: *»tu nam je v pomoč prišel član z izobrazbo iz medicinskega področja.«*), ki so jim pomagali pri komunikaciji z uradnimi organi (D38: *»član je pripravil načrt dela, da smo dobili uradno dovoljenje Ministrstva za zdravje.«*), prav tako pa so jim ponekod pomagale kar uradne institucije (D65: *»pri tem so nam na Ministrstvu za javno upravo pomagali.«*). Ostale organizacije, ki poznanstev niso imele (E18: *»poučiti smo se morali o delovanju različnih ustanov.«*), so potrebovale dlje časa za preučevanje delovanja ustanov (D110: *»če ne bi imeli člana, ki se je znal obrniti, bi rabili vsaj 14 dni več, da bi kot laiki zadevo razvozlali.«*). Soočali so se s tudi s finančnim izzivom (D46: *»povečali so se stroški.«*) predvsem zaradi prekinitve javnih prevozov (D49: *»večji strošek je bil prevoz prostovoljcev do delavnic.«*), vendar so jim na pomoč priskočili razni podporniki (D51: *»dobili smo finančno donacijo od podpornika, da smo lahko finančno preživel.«*).

PROBLEMI V KOORDINACIJI IN SODELOVANJU Z DRŽAVNIMI INSTITUCIJAMI

V začetku sprejemanja ukrepov je bilo veliko nejasnosti in zmede (A28: *»na začetku je bilo veliko zmede, veliko je bilo nejasnosti.«*) Potrebno je bilo povezati delujoče sisteme, kar je predstavljalo veliko časovno zamudo (A31: *»kar nekaj časa smo porabili, da smo ugotovili, kateri sistemi pomoči še delujejo in na kakšen način.«*). Kljub temu, da so organizacije bile v tem času edini sistem za ljudi v stiski (E25: *»nevladne organizacije so bile v tem času edini*

sistem, na katerega so se ljudje v času stiske lahko obrnili.«), so bile prezrte pri finančnih ukrepih (B30:»ko pa je potrebna finančna in druga podpora, smo pa prezrti.«) oziroma celo obtoževane glede državnega denarja (D96:»nevladne organizacije samo smo, pogosto nas hvalijo, pogosto nas obtožujejo, da stran mečemo državni denar.«). Opaziti je bilo tudi nekonsistentno podajanje informacij (D52:»potek informacij glede računalniške opreme za šolajoče je bil zelo zbezan.«), nihče pa ni prevzel odgovornosti za razjasnjevanje nejasnosti (D111: »potem se je nekako zdelo, da se za vse obrnemo lahko na NIJZ, zdaj pa tudi to ni več.«). Nihče se več ni ukvarjal z osnovnim problemom nevladnih organizacij (D98:»osnovni problem pa ostaja oziroma ga ne rešujemo.«), saj je odpovedal državni sistem (E26:»saj je sistem v nekem trenutku odpovedal.«). Tako so se povečale tudi stiske in potrebe, vendar je primanjkovalo časa za kakršnokoli novo povezovanje (E38:»vendar zaradi vse večjih stisk in potreb posameznikov za to preprosto zmanjka časa«), večkrat omenjen problem pa je tudi cenjenje nevladnih organizacijah zgolj v primeru odpovedi sistema (E28:»družba ga ceni zgolj v izrednih razmerah.«), v običajnih razmerah pa organizacije ostanejo prepuščene same sebi (B34:»ne pa da se sami borimo.«).

Kot prvi problem so organizacije opozorile na vprašanje ukrepov. Najbolj problematična je bila ukinitve storitev (A29:»storitve, kot so javni prevoz, šola, so se ukinili oz. spremenili zelo hitro«), hkrati pa ni bilo izdelanega načrta v primeru izrednih razmer oziroma popolne ustavitve javnega življenja (A40:»izkazalo se je, da v Sloveniji nimamo načrta v primeru šolanja na daljavo, v primeru zaprtja vrtcev in javnega prometa.«). Nenehno spreminjanje ukrepov (D54:»ko smo dobili informacije, pa so se stvari ponovno spremenile.«) je oviralo tudi organizacije pri opravljanju njihovega dela (D22:»naše kapacitete smo slabše izkoristili, ker smo morali paziti na medsebojno razdaljo in stike.«), delo le teh pa se je razlikovalo od občine do občine (A45:»tako so bili tudi viri pomoči za ranljive skupine zelo različni od občine do občine.«), saj so bile določene stvari med ukrepi prepuščene tudi v odločanje lokalnim oblastem (A44:»bilo je veliko stvari prepuščeno odločitvam lokalne skupnosti.«). Stanje je vplivalo na vse državljane (D78:»ampak vsi smo povezani, na vse vpliva stanje socialne države, na čisto vse.«), interventni ukrepi pa so situacijo še poslabšali (D91:»ti interventni zakoni pa so le še poslabšali situacijo.«) predvsem zaradi nesmiselne ureditve določenih področij (D92:»v njih je vse sorte področij vpleteno, pa tudi primeri, ki nimajo nobene zveze s situacijo.«).

Primanjkovalo je tudi sredstev za pomoč (B35:»sami se borimo za sredstva, s katerimi pomagamo ljudem, kot za hrano, ki jo delimo najranljivejšim.«), saj je velik finančni zalogaj predstavljala nabava zaščitne opreme (C23:»pri nakupu zaščitne opreme – v prvem valu

epidemijo je to predstavljal kar velik strošek.«). Organizacije so jo kljub pomanjkanju na trgu (C24:»*ob razglasitvi epidemijo je bil problem nabaviti razkužila in maske, saj jih ni bilo.*«) za svoje delovanje nujno potrebovale zaradi vseh varnostnih ukrepov, zato so jo bile primorane nabaviti tudi po višji nabavni ceni, ki se je višala do velikih vrednosti (C25:»*potem so dvignili cene do nerazumnih vrednosti.*«). Država jim je načeloma obljubila neke vrste povrnitev stroškov za nabavo zaščitne opreme, vendar je bila pri izvedbi precej neodzivna (D68:»*poleti smo oddali podatke za povrnitev stroškov vendar nismo dobili nobene povratne informacije.*«), hkrati pa je problem predstavljala tudi upravičena poraba sredstev (D69:»*če v začetku povrnemo stroške iz svojih sredstev, kako bomo potem upravičili porabo sredstev, ko bodo prišla.*«). Tako so organizacije zaradi zamudnega informiranja odgovornih (D53:»*nismo dobili pravočasnih informacij s strani odgovorih.*«) in njihove neodzivnosti (D62:»*to smo naredili, veliko časa je šlo za to, a na te pobude, na elektronska sporočila, nismo dobili niti odgovora.*«) ostale brez odgovorov kljub podanim rešitvam (D103:»*rešitve, ki smo jih razvili, pa so ostale neizkoriščene.*«). Organizacije bi potrebovale bolj jasne informacije (D88:»*radi bi samo jasne in konsistentne informacije.*«), namesto tega pa so doživele zmedeno komunikacijo ljudi na delovnih mestih stikov z javnostjo (D79:»*omeniti je treba tudi komunikaciji ljudi na delovnih mestih, ki so odgovorni za komunikacijo z javnostjo s strani države, ki so tudi bili zmedeni.*«). Želeli so biti informirani, vendar so pogrešali tudi komunikacijo zdravstvene stroke s splošno populacijo (D81:»*problematično je, da se s strani zdravstvene stroke in odgovornih za področje, še ni oblikovala akcija razlaganja, informiranja, pojasnjevanja, kaj se nam v tej epidemiji dogaja.*«) ter razlago določenih ukrepov, ki so bili napisani zmedeno (D87:»*ne da bi nam pojasnili, zakaj zares in kako smo do tu prišli in kako bomo prišli ven.*«), kar je povzročilo veliko težav (D93:»*komunikacija stroke s splošno komunikacijo zelo šepa in iz tega naslova imamo veliko težav.*«). Država je na nevladne organizacije dajala premalo poudarka (C42:»*ker se po našem mnenju premalo gleda, kaj konkretno se dela.*«), kar je razvidno iz problematičnosti zakonodaje (D89:»*zakonodaja kot taka je že dolgo problematična.*«) in razumevanja le-te (D90:»*če potrebuješ neko informacijo, ki naj bi bila jasno opredeljena v zakonodaji, smo že pregovorno rekli, da moraš –doktorirati s področja.*«). Država ne zna urediti sistema, ki bi reševal stiske (D77:»*da bi se sistemsko uredilo, da teh stisk ne bi bilo, tega pa ne zmoremo.*«), zaradi tega pa prihaja tudi do izkoriščanja sistemov pomoči (F35:»*posamezniki dobivajo podporo iz več strani.*«). Organizacije omenjajo tudi administrativno zahtevnost prijav na vladne razpise (C37:»*prijavljati na administrativno zelo zahtevne razpise.*«), kjer pa kljub zahtevni prijavi ne obstaja veliko možnosti uspeha na razpisih ministrstva (C41:»*sicer*

ministrstvo ima razpis, a na tem razpisu je biti uspešen praktično nemogoče.«). V času epidemije pa država prav tako v svojih interventnih zakonih ni dala poudarka na delujoče nevladne organizacije (*D105:»ne razumem, zakaj niso sprejeli enega člana v vseh teh zakonih, ki bi nevladnim organizacijam, ki delujejo v času krize, dali vsaj eno simbolično ceno.«*).

PREDLOGI GLEDE SISTEMSKIH REŠITEV POVEZOVANJA TER USKLAJENEGA DELOVANJA ORGANIZACIJ IN INSTITUCIJ V IZREDNIH RAZMERAH

V prvi vrsti bi bilo za nemoteno delovanje in bolj kvaliteten odgovor na probleme potrebno vzpostaviti protokol za izredne razmere (*A43:»sa ta področja bi bilo dobro sistemsko urediti z namenom, da vemo, kakšen je protokol v tovrstnih primerih.«*) tudi za nevladne organizacije ter v bodoče boljšo pripravljenost na krizne situacije (*A49:»na drugi strani bi potrebovali več priprav.«*). Vnaprej bi bilo potrebno opredeliti način sodelovanja z nevladnimi organizacijami (*A46:»za optimalno delovanje organizacije bi država morala vnaprej opredeliti načine sodelovanja z nami.«*), kjer bi skupaj iskali in oblikovali sistemske rešitve (*A48:»dodajam, da bi bilo nujno, da država skupaj z organizacijami, ki direktno delamo z ljudmi, išče ter oblikuje sistemske rešitve.«*). Organizacije namreč predstavljajo odgovor na realne težave (*D99:»nevladne organizacije v osnovi odgovarjamo na neke realne težave*), potrebno pa je iskati možnost načina reševanja novih problemov (*D115:»NVO-ji pa bi se lahko lotili drugih težav.«*) ter le te skupaj z državo preizkusiti v praksi (*D100:»iščemo in oblikujemo rešitve, ter jih preizkušamo v praksi.«*). Boljša komunikacija z državnimi organi v normalnih pogojih (*A50:»potrebovali bi več komunikacije z državnimi organi za tovrstne razmere v »mirnem« obdobju.«*) se bi posledično lahko odražala v boljši koordinaciji v izrednih razmerah (*F34:»na državnem nivoju potrebujemo dobro koordinacijo in evidenco, kdo od kje dobiva pomoč.«*). To predstavlja pogoj za nadaljevanje dela nevladnih organizacij (*D114:»s tem bi lahko nevladne organizacije nadaljevale svoje delo.«*), kjer bi država lahko črpala informacije iz nevladnih organizacij za boljše delovanje družbe (*E35:»ter iz njih črpati pomembne informacije za delovanje družbe.«*). Povezovanje organizacij (*E37:»tudi različne organizacije bi se morale med seboj povezovati.«*) in enakovrednost s Civilno zaščito in ostalimi velikimi nevladnimi organizacijami (*B32:»enačiti bi nas morali s Civilno zaščito in največjimi nevladnimi organizacijami.«*) lahko privede do iskanja novih izzivov (*D115:»in iskale nove probleme, težave, ki jih je potrebno rešiti.«*) in kasneje do sistemske uvedbe podanih rešitev (*D113:»naloga države je, da te rešitve pobere in jih uvede v sistem.«*). Nekateri kot rešitev navajajo tudi aktivacijo prejemnikov denarne socialne pomoči (*Č25:»nujna bi bila aktivacija*

brezposelnih prejemnikov denarne socialne pomoči«) ter poenoteno mnenje zdravstvene stroke (D83: »najprej tako, da bi se zdravstvena stroka razumela med seboj.«) za čim manj zmede. Od vsega je najbolj nujno enotno sodelovanje z državnim organom (D107: »definitivno bi nevladne organizacije morale imeti v času izrednih razmer ena vrata, na katera lahko potrkaemo z vprašanjem.«) ter enakovredno vrednotenje vseh organizacij pomoči (B26: »potrebno nas je enačiti z največjimi humanitarnimi organizacijami.«) predvsem v smislu financ (Č27: »kontinuirano financiranje«) ter sistemska podpora z zanesljivim financiranjem (C35: »lahko bi nas sistemsko podprli z večletnim konstantnim oziroma zanesljivim financiranjem.«), s čimer bi lahko povečali svoje delovanje (D106: »zakaj niso humanitarne organizacije dobile za eno dodatno plačo, da bi lahko povečali delovanje?«). V izrednih razmerah bi bilo potrebno tudi povrniti nastale stroške za delovanje v času epidemije (A47: »in jasno povedati, katere stroške bo država povrnila, katerih ne.«). Poleg finančnih sredstev organizacije vidijo rešitev tudi v državni oskrbi z zaščitnimi sredstvi (B25: »bi nas bilo potrebno opremiti z zaščitnimi sredstvi.«) oziroma glede na pomanjkanje na trgu, dostop do le teh (Č28: »z omogočanjem dostopa do zaščitne opreme.«). V kolikor jim opreme ne morejo zagotoviti, bi bilo smiselno ponuditi finančna sredstva za zaščitno opremo (C34: »odobritev sredstev za zaščitno opremo«). V kolikor bi lahko ponudili podporo s sistemskimi sredstvi (B27: »potrebno bi nas bilo enačiti z organizacijami, ki jih podpirajo s sistemskimi sredstvi.«), bi za bolj kvalitetno delovanje bilo potrebno urediti tudi poenostavljeno prijavo na državne razpise za organizacije (C36: »s poenostavitvijo prijav na razpise.«) saj se je pokazala nuja po boljši zastavljenosti sistema (D109: »ne bi se bilo potrebno obračati na druge organizacije, če bi bile stvari bolj zastavljene.«). Bistvenega pomena v boljšem delovanju organizacij bi bilo neprekinjeno zaposlovanje (Č30: »nujno bi bilo kontinuirano zaposlovanje«), saj bi se s tem omogočala kontinuirana pomoč (Č31: »s tem bi se omogočalo trajnost pomoči ranljivim skupinam prebivalstva.«) pri odpravljanju stisk članov organizacij (C40: »s svojim delom bi strokovni delavec pomagal pri opravljanju socialnih stisk članov društva.«). Financiranje bi potekalo s strani ministrstva (C39: »MDDZS Bi moralo za društva, ki skrbijo za ranljive skupine, omogočiti financiranje strokovnega delavca.«), strokovni sodelavci pa bi bili dovolj usposobljeni, da bi lahko ponudili strokovno mentorstvo prostovoljcem (Č32: »zaposlovanje bi nudilo strokovno mentorstvo vključenim prostovoljcem«). Na sistemski ravni je potrebno urediti tudi način komunikacije, saj organizacije potrebujejo enotni kanal komuniciranja (D82: »da bi bil en skupen kanal, ena spletna stran, ki bi strokovno razložila vse skupaj.«), kjer bi se omogočal neposredni stik z državnimi organi (D94: »potrebujemo bolj neposreden stik z

državnimi organi.«) ter posledično boljša usmeritev glede pomoči (*F43:»bile bi super usmeritve, kje in komu pomagati.«*). Način komunikacije bi moral biti usmerjen v razlago pojavov in svetovanje (*D85:»poanta takšnega kanala komuniciranja bi bila konsistentnost, točnost podatkov, razlaga pojavov, svetovanje prebivalcem.«*), vendar oblikovan na način podajanja informacij, ki bodo razumljive vsem ljudem, ne samo stroki (*D84:»oblikovan tudi tako, da bi prebivalci razumeli, torej nekoliko bolj poljudno.«*). Kot najbolj pomembno rešitev pa vidijo organizacije v priznavanju njihovega dela s strani države (*Č29:»z bolj enakovrednim vključevanjem in upoštevanjem ter priznavanjem našega dela.«*) ter zavedanje pomena le teh (*E34:»vladni organi bi se morali zavedati pomena takšnih organizacij za pomoč ljudem.«*). Organizacije namreč lahko razvijajo rešitve, ki jih država ni zmožna zaznati (*D112:»nevladne organizacije smo tu zato, da razvijamo nove rešitve za probleme, ki jih država še ne uspe zaznati.«*) ter bi jih lahko država skupaj z njimi prevzela in implementirala v državni sistem (*D101:»te rešitve bi morala država nato prevzeti v sistem sam.«*).

5. RAZPRAVA

Epidemija COVID-19, ki nas je v zadnjem letu doletela in nam spremenila ritem življenja, je le ena izmed mnogih izrednih razmer, s katerimi se človeštvo srečuje zadnja desetletja, kot so to razna vojna stanja, potresi, poplave. Družba na takšne okoliščine ne zna odreagirati, zato je pri veliko skupinah prebivalstva v trenutku izrednih razmer mogoče zaznati stiske in strah pred neznanim. Takšne vrste izrednih razmer družbo preoblikujejo in jo prisilijo v prilagajanje in ustvarjanje novih načinov preživetja.

Jovičević (1983) pri tem govori o različnih fazah prilagajanja prebivalstva ter nujnost služb, da poskrbijo za hiter odziv, ki kasneje prispeva k hitrejšemu premagovanju stiske in ustvarjanju novih praks. Hitri ukrepi namreč poskrbijo, da ranljive skupine prebivalstva niso še bolj ogrožene. Pri ranljivih skupinah prebivalstva govorimo o revščini in socialni izključenosti, ki sta v času izrednih razmer še bolj opazna, ko je za vse prebivalstvo omejeno dostopanje do vseh storitev.

Pri izrednih razmerah, kot je epidemija novega korona virusa, so izrednega pomena nevladne organizacije, ki skrbijo za te ranljive skupine prebivalstva. Medtem ko imamo v Sloveniji sicer pripravljen državni načrt za zaščito in reševanje, ki je namenjen hitremu odzivu na vse nepredvidljive okoliščine, pa smo v primeru epidemije lahko opazili, da ima v praksi kar nekaj pomanjkljivosti ter da država ni bila pripravljena na vse ukrepe, ki so zaustavili javno življenje. Na tem mestu se je pokazala izjemna moč in pomen nevladnih organizacij, ki so se aktivirale za pomoč ranljivim skupinam in pomagale različnim lokalnim skupnostim.

Govorimo sicer o dveh oblikah prostovoljstva, kjer formalno prostovoljstvo predstavljajo organizacije, način neformalnega prostovoljstva pa je prav tako bil prisoten v času epidemije, ko so se aktivirale različne lokalne udarniške skupine, ki so se namesto državnih organov, ki so se v tem času še vedno prilagajali novim razmeram, pomagali sosedu, znancu in izvajali različna dejanja prijaznosti (Prostovoljstvo.org, 2020).

V raziskavi govorim predvsem o nevladnih organizacijah, ki so v času epidemije predstavljale edini vir tolažbe, pomoči in edino sredstvo za premagovanje stiske, v kateri so bili ljudje že pred razglasitvijo izrednih razmer. Tako so nevladne organizacije pokazale, da predstavljajo povezavo med državo in prebivalstvom ter postale ponudnik storitev, ki jih država v tistem trenutku ni mogla posredovati svojim državljanom. (Nemteanu, 2020).

V zadnjem času opazimo porast nevladnih organizacij, kar lahko pripisujemo večjemu dostopu do informacij in večji transparentnosti določenih problemov. Ustanavljajo jih posamezniki ali skupine, ki želijo opozoriti na probleme določene skupine prebivalstva, hkrati pa poskušati izboljšati njihov položaj v socialnem okolju. V nevladnih neprofitnih organizacijah govorimo o nepridobitni dejavnosti, kjer je cilj zadovoljevanje potreb ranljivih skupin prebivalstva ter vloga zmanjševanja težav in ovir (Mesec, 2008).

V raziskavi so sodelovale različne organizacije iz celotne Slovenije, imenovale so se kot humanitarne, nevladne, neprofitne organizacije, ter društva v javnem interesu. Pet organizacij je kot območje svojega delovanja navedlo celotno Slovenijo, dve organizaciji sta se opredelili na regijo. Področja delovanja organizacij so bila pred epidemijo različna:

- *svetovanja,*
- *izobraževanje, učna pomoč,*
- *informiranje,*
- *delo z otroci in mladostniki (delavnice, aktivnosti, animacije, druženja,...),*
- *delo s starostniki (delavnice, aktivnosti, animacije, druženja,...),*
- *delo z brezdomnimi osebami (skupne aktivnosti, druženja),*
- *delo z socialno izključenimi osebami,*
- *svetovanje in izobraževanje pri delu z računalniki in opremo,*
- *fizična pomoč na domu ali okolici,*
- *celostna podpora in pomoč otrokom, mladim in družinam v stiski, ustvarjanje pogojev enakih možnosti, podpora otrokom in mladim v razvoju močnih področij, štipendiranje, krepitev duševnega zdravja, organiziranje letovanj, potovanj, taborov, organiziranje prostočasnih dejavnosti itd..*

V raziskavi so sogovorniki potrdili tezo Drevove (2020), ki omenja, da se je povečalo število uporabnikov v različnih organizacijah, povečale pa so se tudi potrebe že obstoječih uporabnikov, kljub temu pa je država omejila stike. To je vodilo v povečanje težav, stisk in tesnobe. Kljub temu, da gre za probleme, ki so obstajali že pred epidemijo, pa so v tem času postali še bolj vidni, saj jih nevladne organizacije zaradi vseh zakonov in omejevalnih ukrepov niso mogle reševati v takšnem obsegu kot pred razglasitvijo izrednih razmer.

V raziskavi sem ugotovila, s katerimi izzivi so se soočale nevladne organizacije, ki so se odločile za nadaljevanje svojega programa tudi v izrednih razmerah. V začetku so se morali

prilagoditi vsem varnostnim ukrepom, da bi v omejenem obsegu še vedno lahko skrbeli za ranljive skupine prebivalstva. Slovenija je namreč kmalu po prvem primeru virusa začela uveljavljati različne ukrepe za zaježitev širjenja virusa, kar je vplivalo predvsem na organizacije, ki so imele s svojimi člani osebne stike. Omejiti je bilo potrebno druženje in ponekod tudi ukiniti aktivnosti. Razglasitev epidemije je spremenila delovanje nevladnih organizacij in jih prisilila v spremembe programov, oblik dela, načina komunikacije, ter poglobila sodelovanje med različnimi organizacijami. Večina organizacij je uvedla varnostne ukrepe v skladu z NIJZ, ponekod so zaradi skrbi za zdravje svojih prostovoljcev uvedli tudi dodatne zaščitne ukrepe. Organizacije, ki bazirajo na stiku z uporabniki, so svoje aktivnosti ukinile in pomoč ter podporo poskušale prestaviti na spletno komunikacijo. Znašli so se v novih oblikah dejavnosti, ki so jih prilagodili glede na potrebe okolice. Organizacija, ki se ukvarja s popravilom računalnikov, je svoje dejavnosti znotraj društva obdržala in poskušala povezati različne donatorje in prejemnike za zagotavljanje nemotenega šolanja otrok iz ranljivih skupin prebivalstva. Organizacije so se znašle pred izzivom spremembe načina delovanja, saj so ukinile sestanke in delo v živo ter svoje delo na začetku opravljale od doma. Zmanjšala se je potreba po ustaljenih aktivnostih v organizaciji, povečala pa se je potreba po računalniški opremi, po zagotavljanju dobrin za preživetje in psihosocialni pomoči ter pogovoru v času stiske.

Epidemija covid-19 je odprla nove probleme za ranljive skupine prebivalstva predvsem zaradi nedostopnosti do storitev. Položaj ranljivih skupin se je še poslabšal, povečale so se potrebe in revščina, hkrati pa je epidemija zelo vplivala na njihovo duševno zdravje ter še bolj poudarila njihove stiske. Organizacije poročajo o novih uporabnikih zaradi izgube službe med epidemijo ali pa začetek revščine zaradi ukrepa čakanja na delo, ki je družinam zmanjšal že tako nizke prihodke. Poleg povečanih potreb v primeru organizacij govorimo tudi o povečevanju že obstoječih razlik, kjer država v času epidemije ni imela pravega načrta in časa za oskrbo ranljivih skupin prebivalstva ter preložila reševanje situacije na kasnejši čas. V tem času so se v ranljivih skupinah razvile razne stiske ter povečanje strahu pred prihodnostjo, hkrati pa je opaziti tudi čustveno in materialno obremenitev, saj večina uporabnikov skriva svoje šibkosti in probleme, ker to dojemajo kot poraz. K eskalaciji težav so pripomogli tudi varnostni ukrepi izolacije in prepoved stikov, ki so otežili komunikacijo s posamezniki, ki nimajo dostopa do spleta ali temu primerne opreme, kar pomeni težavnost oziroma nedosegljivost določenih pomoči potrebnih posameznikov.

V rezultatih sem pridobila tudi vpogled v prostovoljstvo v času epidemije, ki se je v določenih organizacijah povečalo zaradi časovne razpoložljivosti, organizacije pa so pomoč z veseljem sprejele zaradi večjega obsega dela. Število prostovoljcev je v organizacijah variiralo, pri nekaterih je bilo zaznati večje število novih prostovoljcev, medtem, ko so obstoječi prostovoljci v času epidemije prenehali opravljati delo zaradi strahu pred virusom in okužbo. V organizacijah, ki so zabeležile večji pritok prostovoljcev, so omenili povezanost med večjo časovno razpoložljivostjo prostovoljcev zaradi sprejetih ukrepov glede omejitve gibanja in zaprtja večine družabnih aktivnosti. Prostovoljstvo je ljudi povežalo, opaziti je bilo večjo empatijo, razvile so se tudi druge oblike sosedске pomoči in neformalnega prostovoljstva. Glede števila prostovoljcev ni mogoče skleniti enotnega odgovora, saj so bile prakse različne, tako glede na geografsko umeščenost kot tudi glede na področje delovanja organizacije. Na število so vplivali tudi varnostni ukrepi in priporočila NIJZ, saj so ponekod sicer opazili povečano število uporabnikov, hkrati je bil večji tudi obseg pomoči, vendar je bilo onemogočeno njihovo izvajanje zaradi potrebnega zmanjšanešga števila prostovoljcev glede na ukrepe države.

Izzivi, s katerimi so se srečevale organizacije, ki so opravljale delo v izrednih razmerah so povezani predvsem z odzivnostjo, saj se je bilo potrebno nenehno prilagajati trenutnim razmeram, hkrati pa paziti glede širjenja virusa. V tem času je bil otežen dostop do storitev, prav tako pa so se morali v kratkem času navaditi na nov način komunikacije. V tem času so se posledično soočili s povečanimi stroški zaradi nenehnega izziva prilagajanja, kar pa je bilo lažje ob pomoči in podpori različnih ustanov in članov.

Raziskava je pokazala problematičnost sodelovanja države z nevladnimi organizacijami, ki v veliki meri v času izrednih razmer opravljajo delo državnih institucij. Organizacije so na sistemski ravni pogrešale sodelovanje države ter zavedanja pomena organizacij. Nevladne organizacije so se morale prilagoditi ukrepom ter biti na tekočem z vsemi spremembami zakonodaje in ukrepov, ter še vedno poskušale opravljati kvalitetno delo s svojimi uporabniki. Pri tem so organizacije predlagale enoten kanal komuniciranja z državnimi organi, s čimer ne bi bilo nejasnosti pri izvajanju storitev, prav tako pa bi delo potekalo nemoteno, saj člani ne bi porabili toliko časa za raziskovanje in tolmačenje novih ukrepov, ki so bili napisani dvoumno.

Državni ukrepi in vladne institucije so delovale zmedeno, odpovedal je državni sistem, hkrati pa se pod vprašanje postavlja tudi smiselnost določenih ukrepov ter pomanjkanje načrta za takšne vrste ukrepov. Organizacije poročajo o pomanjkanju finančnih sredstev, ki bi jih sicer

lahko pridobili s strani države, vendar pa preveč birokracije ter problematičnosti glede novo sprejete zakonodaje vplivata na pridobitev le teh. Zamudno je bilo informiranje odgovornih ter neodzivnost uradnih institucij, težave pa je povzročala tudi slaba komunikacija stroke z javnostjo.

Država na takšno obliko izrednih razmer ni bila dobro pripravljena, posledično nevladne organizacije niso imele dovolj jasnih navodil, kar je privedlo do oteženega delovanja in težjega dostopa do pomoči potrebnih skupin ljudi. Organizacije so bile postavljene pred izziv novega načina komuniciranja preko spleta, skupaj z striktnimi varnostnimi ukrepi, ki jim je ob nenehnem spreminjanju bilo težko slediti. Prilagajati so morali svoje programe in jih preoblikovati glede na potrebe in povpraševanje, saj se je povečala potreba po oskrbi s hrano in ostalimi dobrinami, potrebnimi za preživetje.

Težave ranljivih skupin so se drastično povečale, saj se je spremenil trg dela, ljudje so ostali brez zaposlitve ali pa so za nedoločen čas odšli na čakanje, kar je povečalo stiske, povečale so se težave v duševnem zdravju, kar so zaznavale tudi različne organizacije. Posamezniki so več časa preživel doma, kar je povzročilo izključitev in diskriminacijo na vseh treh področjih, ekonomiji, socialni diskriminaciji in kulturni diskriminaciji (Zaviršek, Škerjanc, 2000). Sistem države blaginje, ki naj bi spodbujal socialno integracijo in medosebno vključevanje je v tem primeru odpovedal, saj so se usmerili v druge vidike in težave epidemije, vidik socialne izolacije za ranljive skupine pa so postavili na stranski tir.

Problemi, s katerimi so se soočale organizacije v času epidemije temeljijo predvsem na nesmiselnosti in dvoumni interpretaciji določenih ukrepov, katerim so se morali konstantno prilagajati in svoje aktivnosti dnevno spreminjati glede na nova omejevanja. S tem je bil otežen dostop do ranljivih skupin, hkrati pa so nastajale velike časovne zamude pri izvajanju storitev. Zaradi pomanjkanja podpore in prezrtosti manjših organizacij ter njihovega dela je vpliv epidemije še bolj vplival na vse uporabnike storitev organizacij. Pomanjkanje načrta za primer izbruha epidemije se je odražalo v nenehnem spreminjanju aktualnih odredb, ki so na trenutke v določenih področjih bile nejasne, kar je vodilo v zamudno informiranje uradnih institucij ter administrativno zahtevnost prijav na državne razpise. V vseh nejasnostih se je izgubilo tudi zavedanje pomena nevladnih organizacij, kar se je odražalo v pomanjkanju oskrbe nevladnih organizacij s finančnimi in drugimi sredstvi, nujno potrebnimi za kontinuirano delovanje in oskrbo.

Organizacije kot rešitev želijo sistemsko ureditev protokola za izredne razmere, kjer je že vnaprej določen tudi način sodelovanja z nevladnimi organizacijami. Za pomoč ranljivim skupinam v času izrednih razmer je potrebno povezovanje organizacij in države ter večja enakovrednost z ostalimi večjimi nevladnimi organizacijami. Organizacije imajo željo po neprekinjenem financiranju ter oskrbo s sredstvi v času izrednih razmer. Določene organizacije so izrazile željo po zaposlitvi strokovnega kadra v organizacije hkrati pa vzpostavitev enotnega kanala komuniciranja. Organizacije delajo na terenu, kar pomeni, da pridobijo vpogled v probleme iz prve roke, zato je nujnega pomena razvoj rešitev in implementacija le teh v sistem.

V raziskavi so organizacije podale predloge in rešitve, ki bi zagotavljale kontinuirano delovanje nevladnih organizacij ter poskrbele za kvalitetno delo in skrb za uporabnike. Pokazala se je velika potreba po sistemski ureditvi protokola za izredne razmere, ki vključuje tudi delovanje organizacij. Vsled temu je potrebna vključitev nevladnih organizacij tudi v državni načrt zaščite in reševanja, saj nevladne organizacije predstavljajo prvi stik z ranljivimi skupinami ter povezavo med državo in njenimi prebivalci. Glede na to, da imajo prvi stik s pomoči potrebnimi posamezniki, državi nenehno predajajo razvoj rešitev za probleme, ki jih država ne zazna, zato je nujno, da se rešitve implementirajo v državni sistem. S tem se nevladne organizacije lahko ukvarjajo z novo nastalimi težavami in potrebami, kar vodi v razvoj in kvalitetno nadaljevanje socialne države. V povezavi s tem je potrebno uvesti tudi boljši način komunikacije ter poenoten kanal za nevladne organizacije, kjer pridobijo informacije. To bi prineslo bolj jasne usmeritve ter skrajšan čas administrativnih zadev, kar pomeni več časa za delo na terenu in pogoj za kvalitetno nadaljevanje dela organizacij. Organizacije opažajo razlike med večjimi in bolj priznanimi nevladnimi organizacijami in manjšimi društvi, kar privede do neenakomerne porazdelitve denarja. Želijo si poenotenja organizacij in potrebo po enotnem sodelovanju, kar državi prinese večji domet do vseh težav, s katerimi se soočajo njeni državljani. Potrebno je tudi večje in bolj kvalitetno financiranje s strani države, glede na to, da nevladne organizacije predstavljajo obliko prakse za premagovanje ovir in v času izrednih razmer postanejo ključna vez med državo in prebivalstvom. Nevladne organizacije so v času epidemije nadomestile državne institucije, ter s sodelovanjem s Civilno zaščito ključno prispevale pri oskrbi in ponujanju storitev ranljivim skupinam. Država mora priznati delo organizacij tudi v času običajnih razmer in s tem zagotoviti kontinuirano financiranje in podporo.

6. SKLEPI

- Država na epidemijo COVID-19 v povezavi z nevladnimi organizacijami ni bila pripravljena.
- Državni načrt zaščite in reševanja ima pomanjkljivosti.
- Epidemija COVID-19 je vplivala na delovanje nevladnih organizacij.
- Epidemija je ustvarila nove uporabnike storitev nevladnih organizacij zaradi izgube služb ter povečanje revščine zaradi izgube prihodkov.
- Epidemija je v ljudeh povečala stiske zaradi izolacije ter povečala osamljenost in občutke strahu, tesnobe.
- Epidemija je povzročila težave pri otrocih iz ranljivih skupin, ki niso imeli dostopa do računalniške opreme in interneta, kar je onemogočalo kvalitetno šolanje na daljavo.
- Organizacije so morale prilagoditi svoj način dela glede na sprejete ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- Večina organizacij je preoblikovala svoje programe in se usmerila v oskrbo uporabnikov z dobrinami za preživetje ter finančnimi sredstvi.
- Spremenile so se oblike dela ter način komunikacije z uporabniki.
- Nevladne organizacije predstavljajo blažilca družbenega dogajanja v izrednih razmerah.
- Epidemija COVID-19 je za nevladne organizacije prinesla poglobitev sodelovanja z ostalimi organizacijami in Civilno zaščito.
- Organizacije so skrbele za pomoč šoloobveznih otrok v šolskem sistemu ter nudile psihosocialno podporo.
- Organizacijam je primanjkovalo sodelovanja z državo in podpore s finančnimi in zaščitnimi sredstvi.
- Neodzivnost državnih organov in spreminjanje ukrepov je privedlo do zamudnega in upočasnjenega izvajanja storitev za ranljive skupine prebivalstva.
- Prostovoljstvo se je spreminjalo glede na organizacijo in ukrepe, velik vpliv na število prostovoljcev pa je imel tudi strah pred okužbo.

7. PREDLOGI

- Predlagam, da se evalvira sistemska ureditev protokola za izredne razmere ter preuredi glede na dosedanja znanja in opažene pomanjkljivosti.
- Predlagam, da bi nevladne organizacije vključili v državni načrt za zaščito in reševanje.
- Za lažjo komunikacijo predlagam ureditev enotnega kanala komuniciranja med državo in nevladnimi organizacijami za boljše delovanje.
- Za optimalno delovanje nevladnih organizacij predlagam preureditev administrativnih prijav na vladne razpise ter poenostavljeno prijavo.
- Predlagam, da se uvede neprekinjeno in zanesljivo financiranje za vse nevladne organizacije ter bolj enakovreden dostop do državnih sredstev.
- Predlagam ustanovitev skupine za nevladne organizacije, ki bo letno implementirala podane rešitve nevladnih organizacij, jih uvedla v sistem ter kontinuirano delovala v prid nevladnih organizacij.

8. LITERATURA

1. Bavel, J., Baicker, K., Boggio, P. (2020). *Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response*. Nat Hum Behav 4.
2. Bera, S. (2012). *Socialno podjetništvo kot priložnost za inovativno zaposlovanje ranljivih skupin na trgu dela*. Zbornik 9. festivala raziskovanja ekonomije in managementa. Koper – Celje – Škofja Loka.
3. Bernstein, A., Gray, M. (1996). *Social Work: A beginner's text*. Pretoria: Juta.
4. Bong C., Brasher C., Chikumba E., McDougall R., Mellin-Olsen J., Enright A. (2020). *The COVID-19 Pandemic: Effects on Low and Middle-Income Countries*. Anesth Analg.
5. Dekker P., Halman L. (2003). *Volunteering and Values. Nonprofit and Civil Society Studies* Boston: An International Multidisciplinary Series.
6. Drev, A. (2020). *Pregled stanja: vpliv pandemije COVID-19 na storitve obravnave in pomoči uporabnikom drog ter na trg drog v Sloveniji*. Ljubljana: NIJZ.
7. Flaker, V. (2012). *Boj za: Direktno socialno delo*. Ljubljana: Založba/*cf.
8. GOV.SI (2020). *Vladni ukrepi: prvi paket ukrepov za omilitev posledic epidemije*. Pridobljeno 21.9.2020 s <https://www.gov.si teme/koronavirus-sars-cov-2/vladni-ukrepi/prvi-paket-ukrepov-za-omilitev-posledic-epidemije>
9. Hrovatič, D. (1998). *Neprofitne nevladne organizacije - nov prostor za socialno delo*. Ljubljana: Revija socialno delo, letnik 37, št 3/5. Fakulteta za socialno delo.
10. Jamšek, P. (2012). *Vloga prostovoljstva in prostovoljca danes*. Učno gradivo: Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.
11. Jeraj, J. (2016). *Vodenje odziva na nesreče v kontekstu družbenih sprememb: študija primera Slovenije v času pred osamosvojitvijo in po njej*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
12. Jeraj, J. (2018). *Vodenje v civilni zaščiti nekdanj in danes*. Ujma, številka 32: 250-256.
13. Jovičević, M. (1983). *Posameznik in kolektiv v izrednih razmerah*. Ljubljana, Partizanska knjiga.
14. Kolarič, Z. (1994). *Neprofitno-volonterske organizacije v Sloveniji*. Ljubljana: Časopis za kritiko znanosti, letnik 22, številka 168/169, str. 107-120.

15. Kolarič, Z. (2002). *Različni znanstveno-teoretski pristopi k preučevanju neprofitnih organizacij*. Ljubljana: Jadranje po nemirnih vodah menedžmenta nevladnih organizacij.
16. Kuzmanič, D. (2003). *Strategija oblikovanja mreže pluralnih izvajalcev*, Ljubljana: Revija Socialno delo letnik 42, številka 3, Fakulteta za socialno delo.
17. Lachance E.(2020). *COVID-19 and its Impact on volunteering: Moving towards Virtual Volunteering*. Canada: School of Human Kinetics, Faculty of Health Sciences, University of Ottawa.
18. Leskošek, V. (1998). *Nova razmerja med državo in civilno družbo*. Ljubljana: Socialno delo; časopis za teorijo in prakso, letnik 37, št. 3/5, str. 189-197.
19. Leskošek, V., Hrženjak, M. (2002). *Spremenjene vloge nevladnih organizacij*. Ljubljana: Mirovni inštitut: Inštitut za sodobne družbene in politične študije.
20. Livingston, E., Bucher, K. (2020). Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Italy. JAMA.
21. Makovec, S. (2015). *"Recimo prostovoljstvu "da"."* Ljubljana: Didakta letnik 25. številka 180; str. 27-30.
22. Malešič, M., Jeraj, J. (2018). *Procesi profesionalizacije na področju zaščite, reševanja in pomoči v Sloveniji*. Varstvoslovje Vol. 20, no. 3, p. 331–357. Pridobljeno 13.12.2021 s: <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=76376>
23. Martelanc, T., Samec, T. (2000). *Prostovoljno delo včeraj, danes in jutri*. Ljubljana : Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.
24. Mesec, B., Lamovec, T. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
25. Mesec, B. (2008). *Družbeni okvir neprofitnih organizacij*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
26. Mikuš Kos, A. (b.d.) *Zgodovina: razvoj prostovoljstva v Sloveniji*. Pridobljeno 13.9.2020 s <https://www.prostovoljstvo.org/o-prostovoljstvu/zgodovina>.
27. Milošević Arnold V., Postrak M. (2003). *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba.
28. Ministrstvo za obrambo (2016). *Ocena ogroženosti Republike Slovenije ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh*. Ljubljana: Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

29. Mišič, L. (2020). Epidemija COVID-19 in izbrana vprašanja socialne varnosti: solidarnostna pomoč, zastoj zdravstvenega sistema ter položaj samozaposlenih oseb. Revija Pamfil, glas študentov prava, objavljeno na spletu. Pridobljeno 12.1.2021 s <https://www.pamfil.si/clanki/2020/4/13/epidemija-covid-19-in-izbrana-vprasanja-socialne-varnosti-solidarnostna-pomo-zastoj-zdravstvenega-sistema-ter-polozaj-samozaposlenih-oseb>.
30. Nemțeanu, M.S., Dabija, D.C. (2020). *Best practices of nongovernmental organisations in combatting Covid-19 Italy: International Conference on New Trends in Sustainable Business and Consumption.*
31. Prostovoljstvo. Org. O prostovoljstvu – etični kodeks. Pridobljeno 13.9.2020 s <https://www.prostovoljstvo.org/o-prostovoljstvu/eticni-kodeks>
32. Ovsenik, M., Mekinc, J. (2002). *Uspešnost pridobivanja sredstev v nepridobitnih organizacijah.* Ljubljana: Revija Socialno delo: letnik 41, številka ¾, Fakulteta za socialno delo.
33. Portal Republike Slovenije (b.d). Koronavirus (SARS-CoV-2). Pridobljeno 16.8.2020 s <https://www.gov.si teme/koronavirus-sars-cov-2>
34. Prostovoljstvo Org. O prostovoljstvu: Prostovoljstvo danes. (b.d.). Pridobljena 14.9.2020 s <https://www.prostovoljstvo.org/o-prostovoljstvu/prostovoljstvo-danes>
35. Prostovoljstvo.org. (2020). Formalno in neformalno prostovoljstvo v času COVID-19. Pridobljeno 20.8.2020 s https://www.prostovoljstvo.org/Neformalno_prostovoljstvo_VODIC_covid.pdf
36. Ramovš, J. (2001). *Prostovoljstvo pri delu z ljudmi in za ljudi.* Ljubljana: Revija socialno delo, letnik 40, številka 6, Fakulteta za socialno delo.
37. Rupert, J. (2013). *Prostovoljstvo v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih – strokovna monografija.* Ljubljana : Andragoški center Slovenije.
38. Sanders, S., Stan L. B., Yvonne D. (2003). *Lessons Learned on Forced Relocation of Older Adults: The Impact of Hurricane Andrew on Health, Mental Health, and Social Support of Public Housing Residents.* Journal of Gerontological Social Work 40(4): 23-35.
39. Samec, T. (2001). 3. *Slovenski kongres prostovoljstva;* Ljubljana: Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.
40. Selišnik I., Cergol Paradiž A. (2016). *Delovanje ženske od karitativnosti do socialnega dela.* Ljubljana: Socialno delo 55, 5-6. Fakulteta za socialno delo.

41. Šporar, P. (2002). *Oris aktualnega dogajanja na področju nevladnih organizacij v Sloveniji in trendi za prihodnost*. Ljubljana: Jadranje po nemirnih vodah menedžmenta nevladnih organizacij. Radio Študent: Študentska organizacije Univerze v Ljubljani.
42. *United Nations*, (2020). Everyone Included: Social Impact of COVID-19. Pridobljeno 21.9.2020 <https://www.un.org/development/desa/dspd/everyone-included-covid-19.html>
43. Vrbica, S. Š., Matoz Ravnik, A. (2009). *Raziskava CIVICUS, Prostovoljstvo – Ali prostovoljstvo prispeva k družbeni blaginji*. Ljubljana: Pravno informacijski center.
44. Zakour, M. (1996). *Disaster Research in social work*. Journal of social service Reserach 22(1/2): 7—25.
45. Zaviršek, D., Škerjanc, J.(2000). *Analiza položaja izključenih družbenih skupin v Sloveniji in predlogi za zmanjšanje njihove izključenosti v sistemu socialnega varstva : poročilo o raziskavi*, Ljubljana: Revija za socialno delo letnik 39, številka 6, Fakulteta za socialno delo.
46. Železnik, U. (2006). *Med naravnim in družbenim*. Acta Histriae, letnik 14, številka 2, str. 393-414.

9. PRILOGE

9.1. VPRAŠANJA

1. Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?
2. Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?
3. Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?
4. Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?
5. Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?
6. S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?
7. Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?
8. Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?
9. Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?
10. Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?

9.2.INTERVJUJI

9.2.1. Intervju 1 - Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: Epidemija je vplivala na delo na našo organizacijo iz več vidikov:

Morali smo uvesti preventivne ukrepe za širjenje znotraj organizacije; vzpostavljali smo nove programe in aktivnosti glede na nove potrebe v družbi, preoblikovati smo morali obstoječe programe, saj ti nismo smeli potekati skupinsko.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Določeni zaposleni so delo opravljali od doma, spremenili smo delovni čas, uporabnike smo čim bolj poskušali navaditi na naročene obiske, kar je omogočalo lažje načrtovanje delovnega dne. Na drugi strani so zaposleni dobili nove zadolžitve. Ravno tako se je v tem času utrdila komunikacija med zaposlenimi in drugimi preko spletnih aplikacij.

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: Razdeljevanje viškov hrane, oskrba starejših in drugih uporabnikov Prostovoljskega servisa, učne pomoči in druga asistenca otrokom, mladim ter družinam za čim boljše spremljanje šolskega procesa, svetovanja in informiranja, zagovorništva (pomoč uporabnikom pri dostopu do njihovih pravic).

Posredno: zagotavljanje prevozov zaposlenih v domu starejših, da so ti lahko še vedno prihajali v službo, čistilne akcije v domu starejših.

V: *Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?*

O: Kot prvo so določeni uporabniki, ki niso bili do epidemije predstavniki ranljivih skupin, to postali zaradi izgube službe. Velikemu številu ljudi so se znižali mesečni prihodki zaradi čakanja na delo. Že pred tem so bili nekako na robu revščine, situacija pa jih je sedaj pahnila krepko preko. Pri velikemu številu uporabnikov se potrebe in težave niso povečale, vendar so ostale, zaradi situacije – zaprtja institucij... pa je prišlo do reševanja tega šele po koncu epidemije – težave so tako ostale in se povečale. Pojavljale so se stiske ljudi z osamljenostjo, ki pred tem pri nekaterih niso bile tako izražene.

V: *Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?*

O: Kot najpomembnejši ukrep lahko navedem da smo ves čas pazili, da kdo izmed prostovoljcev ali uporabnikov ne bi prišel k nam prehlajen, bolan. Uvedli smo obvezno nošenje mask v zaprtih prostorih, razgovore smo imeli zunaj ali pa v večjih pisarnah, ki smo jih lahko prezračili.

Za vzpostavitev sistema smo na začetku tako imeli tudi zaklenjena vrata, da ni nekdo kar prosto dostopal do vseh zaposlenih in prostovoljcev, kasneje pa smo se vsi naučili spoštovanja razdalje...

V: S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?

O: Na začetku je bilo veliko zmede, storitve kot so javni prevoz, šola, so se ukinali oz. spremenili zelo hitro, veliko je bilo nejasnosti. Kar nekaj časa smo porabili da smo ugotovili kateri sistemi pomoči še delujejo in na kakšen način.

Na drugi strani so bili izzivi skupnosti – izzivi domov starejših, ljudi, ki so izgubili prihodke in ljudi, ki so bili pripravljene postati prostovoljci, vendar njihove pomoči nismo potrebovali.

V: Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?

O: Znotraj naše organizacije smo za potrebe razdeljevanja viškov hrane, prevozov zaposlenih v DSO in drugo humanitarno pomoč vključili veliko novih prostovoljcev, ki so delali intenzivnejše kot v povprečju. Ljudje so imeli več časa na razpolago za prostovoljstvo. Nekaj prostovoljcev, ki je z nami sodelovalo pred epidemijo, so zaradi varnostnih razlogov začasno »zamrznili« prostovoljstvo, večina pa jih je delala naprej, če so bili le uporabniki za.

V: Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?

O: Izkazalo se je, da v Sloveniji nimamo načrta v primeru šolanja na daljavo, v primeru zaprtja vrtcev in javnega prometa. Vsa ta področja bi bilo dobro sistemsko urediti z namenom da vemo, kakšen je protokol v tovrstnih primerih. Velik izziv, ki se je pojavil ob začetku epidemije, da je bilo veliko stvari prepuščeno odločitvam lokalnim skupnostim – tako so bili tudi viri pomoči za ranljive skupine zelo različni od občine do občine.

V: Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?

O: Za optimalno delovanje organizacije bi država morala vnaprej opredeliti načine sodelovanja z nami in jasno povedati katere stroške bo povrnila, katere ne.

V: Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?

O: Odgovor je podoben kot pri prejšnjem vprašanju. Vsekakor pa tukaj dodajam, da bi bilo nujno potrebno, da država skupaj z organizacijami, ki direktno delamo z ljudmi, išče ter oblikuje sistemske rešitve. Na drugi strani bi potrebovali več priprav in komunikacije z državnimi organi za tovrstne razmere v »mirnem« obdobju.

9.2.2. Intervju 2 - Zveza prijateljev Mladine Ljubljana Moste Polje

V: Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?

O: Takoj smo vzpostavili vse možne podpore otrokom, družinam in drugim ranljivim skupinam.

V: Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?

O: Organizirali smo delo (svetovanja, SOS telefon, psihosocialna in učna pomoč....) na daljavo. Ob upoštevanju ukrepov NIJZ pa neposredno pomagali družinam s prehrano, higienskimi in drugimi pripomočki in vsemi potrebnimi dobrinami za preživetje.

V: Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?

O: Oskrba najranljivejših z osnovnimi dobrinami preživetja, oskrba učencev in dijakov z računalniki in internetnimi povezavami za ustvarjanje pogojev podajanja učnih snovi na daljavo. Usposabljanje za osnovno računalniško znanje posamičnih družin, učna pomoč učencem in dijakom na daljavo, neposredno varstvo otrok po domovih, kjer so bili starši nujno zaposleni (medicina, vojska, policija, civilna zaščita....), psihosocialna podpora in pomoč na daljavo, 24 urno dežurstvo na on line ali telefon za otroke in družine in ostarele v stiski. Plačila osnovnih položnic družinam, ki so ostali povsem brez sredstev preživetja, oskrba z boni za hrano družinam, ki imajo presnovne težave.

V: Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?

O: Ne le povečale, eskalirale. Ranljive skupine prebivalstva, za katere nevladne organizacije skrbimo že v času normalnih razmer (ko potrebujejo pomoč) so tu še bolj potrebovale našo pomoč, hkrati pa so se pojavljali novi posamezniki, nove skupine, ki so iskale podporo, pomoč, katerim nismo mogli obrniti hrbta.

V: Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?

O: Nobenih. Sami smo se oskrbovali z razkužili, maskami, rokavicami in drugo opremo, po priporočilih NIJZ.

V: S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?

O: Hitrega ukrepanja in reševanja nepredstavljenih stisk otrok, družin, starostnikov, skratka najranljivejših tudi na račun rizika, da se okužimo saj družine, ki smo jim dobavljali živila in higienske pripomočke – niso poprej razkrile, da obolevajo za korona virusom.

V: Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?

O: Sledili smo klicu potrebe družbe in uresničevali pomoč najranljivejšim.

V: *Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?*

O: Da bi nas bilo potrebno opremiti z zaščitnimi sredstvi, da bi nas bilo potrebno enačiti z največjimi humanitarnimi organizacijami, ki jih podpirajo s sistemskimi sredstvi. Da smo tisti, ki smo vselej v prvih vrstah reševanja stisk ljudi in amortizerji družbenih dogajanja, ko pa je potrebna finančna in druga podpora smo pa prezrti.

V: *Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?*

O: Morali bi biti sogovorniki države in sistemsko podprti.

V: *Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?*

O: Enačiti bi nas morali s civilno zaščito in največjimi nevladnimi organizacijami kot sta Rdeči križ in Karitas. Nam takoj ponuditi zaščitno opremo in sredstva in dobrine, kot jih nudijo RK in Karitasu. Ne pa da se sami borimo tako za sredstva, s katerimi pomagamo ljudem, kot za hrano, ko jo delimo najranljivejšim – in hkrati ves čas celostno pomagamo otrokom, mladim in družina.

9.2.3. Intervju 3- Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: Od razglasitve epidemije smo izvedli manj dogodkov od predvidenih, manj smo se družili, obiska članov društva v društvenih prostorih skoraj ni bilo, saj so paraplegiki in tetraplegiki rizična skupina. Kljub vsemu smo zaključili večino spomladanskih treningov in ligaških tekmovanj in državnih prvenstev.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Samo delo v društvu je potekalo bolj ali manj enako kot v normalnih razmerah; prijave na razpise, pisanje poročil, plačevanje položnic. Žal pa je čas epidemije zelo ohromil druženje članov društva. Člani so se bali okužbe z virusom in so se manj aktivno udeleževali programov društva.

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: Obveščanje, ozaveščanje, razdelili smo 135 zaščitnih paketov »Covid-19« vsem članicam in članom društva (razkužila za roke, obrazne zaščitne maske, rokavice). Socialni poverjeniki društva so bili v telefonskem kontaktu in osebnih stikih s socialno ranljivejšimi člani. Izvajali so psihosocialno pomoč.

V: *Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?*

O: Da, otežen je obisk zdravnikov, za določene preglede se datumi terminov prestavljajo ali odpovedujejo. Potrebe članov so se povečale. Več je bilo stisk, ljudje so bili odrezani od medsebojnega druženja, manj so se gibali, mnoge je preplaval strah.

V: *Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?*

O: Skladno z uredbami NIJZ-a smo priskrbeli razkužila za roke, uporabljali obrazne zaščitne maske, vzdrževali predpisano medsebojno razdaljo, nismo izvajali ročnih del, pikada, šaha, pevskih vaj, angleščine in ostalih družabnih aktivnosti v prostorih društva. Razkuževanje in dodatno čiščenje prostorov, manjše število oseb v prostoru.

V: *S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?*

O: Kako predčasno prekinjene aktivnosti in tekmovanja izpeljati do konca. Kako zagotoviti varnost naših članov, bodi si med prevozi s komijem ali na športnih aktivnostih. Pri nakupu zaščitne opreme – v prvem valu epidemije je to predstavljal kar velik strošek. Ob razglasitvi je bil problem nabaviti razkužila, maske, saj jih ni bilo, potem so dvignili cene do nerazumnih vrednosti.

V: *Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?*

O: Njihov obseg dela se je v večini zmanjšal. Prostovoljci so svoje delo izvajali v zmanjšanem obsegu, glede na manj izvedenih aktivnosti v prostorih društva, opravili smo manj prevozov članov, saj si niso upali od doma, nekaj časa celo niso smeli iz občine v občino. Prostovoljci so redno delovali pri izvajanju športa in rekreacije.

V: *Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?*

Odprlo se je vprašanje, kako priti do zdravnika tistim, ki ga najbolj potrebujejo. Z vročino nismo smeli v zdravstvene domove, ukinili so izvajanje pregledov, paraplegiki in tetraplegiki kot ranljiva skupina ljudi preglede potrebujejo, saj se z poškodbo hrbtenjače pojavijo tudi druge pridružene bolezni.

V: *Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?*

Boljša komunikacija in odobritev sredstev za zaščitno opremo.

V: *Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?*

O: Predvsem bi nas lahko sistemsko podprli z večletnim konstantnim oziroma zanesljivim financiranjem. Ali vsaj s poenostavitvijo prijav na razpise. Sedaj se moramo vsako leto prijavljati na administrativno zelo zahtevne razpise in nikoli ni zagotovljeno, da je prijava uspešna.

MDDZS bi moralo za društva, ki skrbijo za ranljive skupine omogočiti financiranje strokovnega delavca, ki bi s svojim delom lahko pomagal pri odpravljanju socialnih stisk članov društva. Sicer ministrtvo ima razpis, a na tem razpisu je biti uspešen praktično nemogoče, ker se po našem mnenju premalo gleda, kaj konkretno se dela, večji poudarek je na drugih parametrih razpisa.

9.2.4. Intervju 4 - Mladinski svet Ljutomer

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: Delo smo prilagodili. Zaznali smo še več stisk uporabnikov.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Izvedba skupinskih delavnic in predavanje se je premaknila na splet, ampak v veliko ožji obliki. Veliko več individualnega dela, telefonskih klicev, nujnih pomoči povezanih z zagotavljanjem prehrano.

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: Zagotavljanje pomoči in pogovora v primeru stiske – telefonskega klica, elektronsko informiranje in FB informiranje, nabava hrane v trgovinah.

V: *Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?*

O: Da, pokazale so se potrebe po osnovnih življenjskih potrebščinah – toplih obrokih, nabavi hrane. Tudi stiske povezane s strahom, tesnoba, še večja osamljenost.

V: *Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?*

O: Če imate v mislih preventivne ukrepe – nošnja maske v stiku z drugimi, uporaba rokavic, ne izvedba skupinskih delavnic, razkuževanje.

V: *S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?*

Nabavo zaščitne opreme, skrb za zdravje prostovoljcev, ki zmorejo iti na teren in niso v rizičnih skupinah.

V: *Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?*

O: Določeni prostovoljci so še bolj zagnano poprijeli za delo in pomagali pomoči potrebnim v še večjem obsegu. Spet drugi zaradi osebnih stisk, strahu niso zmogli izvajati prostovoljstva.

V: *Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?*

O: Nudenje zaščitne opreme, vključevanje vseh prostovoljskih organizacij v civilno zaščito, izvajanje nujnih dejavnosti tudi v času izrednih razmer (kot so zagotavljanje toplih obrokov tudi v manjših mestih), ozaveščanje širše skupnosti za pomoč sočloveku v stiski (z npr. nakupom najnujnejših

potrebščin lahko ogromno naredimo za rizičnega soseda), nujna bi bila aktivacija brezposelnih prejemnikov denarne socialne pomoči.

V: *Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?*

O: Z enakovrednim vključevanjem in upoštevanjem, kontinuiranim financiranjem.

V: *Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?*

O: Z omogočanjem dostopa do zaščitne opreme, enakovrednim vključevanjem in upoštevanjem ter priznavanjem našega dela. Nujno bi bilo kontinuirano zaposlovanje, ki bi omogočalo trajnost pomoči ranljivim skupinam prebivalstva in strokovno podporo-mentorstvo vključenim prostovoljcem.

9.2.5. Intervju 5 Društvo Duh časa

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: Zmanjšala se je aktivnost, produktivnost in učinkovitost, saj smo morali zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja virusa zmanjšati aktivnost prostovoljcev. To pomeni, da smo morali zmanjšati število posameznikov, ki delujejo istočasno v posamezni delavnici, nekateri prostovoljci so zaradi rizičnosti manj prihajali oziroma sploh niso prihajali. Omejiti smo morali stike s posamezniki – donatorji in prosilci.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Živimo v času, ki nas na splošno, predvsem pa v času epidemije in šolanja na daljavo, potiska v digitalno komunikacijo. Kar pomeni, da (še posebej v pomladi, ko je bila razglašena epidemije, ki je omejila gibanje na občine, zaprte so bile šole) so tudi druge skupine, ki niso neposredno socialno ogrožene, imele povečano potrebo po računalniški opremi. Tako se je povečalo povpraševanje po naših storitvah in smo zaradi tega bili primorani druge aktivnosti (predvsem razvojne, podporne, vse v zvezi z ozaveščanjem o gospodarstvu osnovanem na virih ipd.), ki jih izvajamo, začasno prekiniti oziroma jih težko realiziramo (npr. za en zapisnik, ki nam vzame sicer mesec dni časa – smo vendarle prostovoljci, smo rabili 6 mesecev).

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: Naša dejavnost je bila kot nalašč za pomoč predvsem šolajočim, ki nimajo opreme za pouk na daljavo. Povečali smo našo aktivnost v smislu, da smo se bolj posvečali pomoči šolajočim, kjer so se pokazale zelo velike potrebe. S tem smo dali na stran druge aktivnosti in skupine ranljivih skupin. V osnovi smo aktivnost izvajali enako kot prej, vendar smo v tej situaciji z veseljem sprejeli tudi pobudo in sodelovanje organizacije Vsak.si, kjer so prevzeli velik del komunikacije z mediji in drugimi organizacijami in ZPM Moste-Polje, ki so prevzeli koordinacijo s šolami. Na začetku smo ponujali pomoč neposredno tudi

ministrstvu, a je niso sprejeli. V tem sodelovanju je bilo dodano to, da smo lahko povezali donatorje in prosilce tudi neposredno, kar pomeni, da smo s komunikacijo, ki smo jo vzpostavili in video navodili za pripravo starega računalnika, pomagali, da so si donatorji in prosilci neposredno pomagali. Povečala se je komunikacije z javnostjo in novinarji. Dela je bilo več, čeprav je bilo manj aktivnih prostovoljcev. Nekaj se nam jih je sicer v času epidemije na novo pridružilo. Če bi lahko delali kot pred epidemijo, bi v istem času lahko pripravili vsaj še enkrat toliko računalnikov, vendar smo naše kapacitete slabše izkoristili, ker smo morali paziti na medsebojno razdaljo in stike. Poleg tega je član našega društva posnel video navodila za posameznike, ki imajo računalnik doma in ga želijo sami pripraviti za uporabo. To velja za računalnike, ki so tehnično delujoči, vendar stari, na njih je plačljiva programska oprema. Glavni doprinos pri naši obnovi s programskega stališča je to, da mi s posnetimi navodili prikažemo, kako naložiti eno od verzij brezplačnih, odprtokodnih operacijskih sistemov brez, da bi posameznik imel predhodno znanje. Kar nekaj posameznikov nam je sporočilo, da so računalnik uspeli pripraviti za uporabo in ga podarili naprej.

V: Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?

O: Absolutno da, na vseh področjih. Takšne spremembe v družbi, ki nas sedaj pestijo, za ranljive skupine predstavljajo zelo veliko psihično in materialno obremenitev. Mi, ki imamo sredstva za preživljanje, streho nad glavo in smo zdravi, smo zaznali predvsem omejeno komunikacijo, ki se je preselila na splet. Posamezniki, ki niso imeli dostopa do spleta (povezave) ali tehnične opreme (računalnika), v tej komunikaciji niso mogli sodelovati. To pomeni, da so težje zadovoljevali svoje osnovne potrebe ali pa jih niso mogli zadovoljevati sploh. Pomladi so se izvajale razne dejavnosti in aktivnosti po spletu, knjižnica, muzeji, gledališče so se prestavili na splet, kar je bilo super. A vsi ti, ki dostopa niso imeli, niso od tega imeli nič, popolnoma nič. To pomeni tudi, da se je še povečala razlika med prebivalci.

V: Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?

O: Takšni, kot so bili svetovani in zapovedani ukrepi. Takoj, ko je bila epidemija razglašena, smo najprej prenehali z delom in ostali doma ter urejali osebne zadeve približno 1 teden. Po tednu dni smo začeli med sabo komunicirati. Takoj, ko so se šole zaprlo, nam je bilo jasno, da bo prišlo do povečane potrebe po računalnikih. Ko pa se je v javnosti začelo govoriti, da otroci ne morejo sodelovati pri pouku na daljavo, smo se povezali z Vsak.si in ZPM Moste-Polje. Odločili smo se, da zaženemo naše delo. Najprej smo se pozanimali, kakšne so možnosti, da bi mi naše delovanje ponovno vzpostavili v skladu z navodili za preprečevanje širjenja virusa. Tu nam je v pomoč član z izobrazbo iz medicinskega področja in se zelo spozna na zadeve, zato nam je bilo iz tega vidika veliko lažje, saj smo lahko ocenili situacijo in preučili različne možnosti. Član je pripravil načrt dela, ga predstavil odgovornim tako, da smo dobili uradno dovoljenje Ministrstva za zdravje za delo. Začeli smo uporabljati maske, skrbeli za osebno higieno, razdaljo, uporabljali smo rokavice. Trudili smo se dobiti tudi razkužila, ki jih je v tistem času primanjkovalo. V tem času smo zmanjšali tudi število prostovoljcev. Na začetku ponovnega zagona sta

aktivnosti izvajala dva prostovoljca, ki sta situacijo prva izkusila in kasneje drugim lažje svetovala, kako postopati. Dovoljenje smo imeli zgolj za ljubljansko delavnico. Izdelali smo tudi načrt/protokol za predajo računalniške opreme. Imeli smo srečo, saj se nam je v času epidemije povečala možnost uporabe prostora, ker so vsi v šoli, v kateri gostujemo, ostali bili doma. Opremo, ki je prihajala kot donacija smo zato lahko dajali v karanteno v posebnem prostoru, preden smo jo začeli uporabljati. Računalnike, ki smo jih pripravili, pa smo lahko obenem v drugem prostoru dali v karanteno, preden so organizacije, s katerimi smo sodelovali (ZPM Moste – Polje, preko njih posamezne šole), prišle in prevzele računalnike. Še vedno se držimo pravil medsebojne razdalje, tudi delovna mesta v delavnici uporabljamo na način, da se držimo primerne razdalje.

V: *S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?*

O: Povečali so se stroški (finančni izziv). Sicer porabimo zelo malo finančnih sredstev, saj prostovoljci sami prispevajo za stroške poti, društvo zmore ponuditi nekaj prigrizkov in kakšno kavo v pavzi, orodje in material. V času epidemije so prostovoljci, ki so bili aktivni, več časa preživel v delavnici, saj ni bilo smiselno, da prihajajo le za nekaj ur, kot sicer, zato jim je bilo treba zagotoviti hrano/pijačo. Drug večji strošek je bil prevoz prostovoljcev do delavnice, saj večina nima lastnih avtomobilov, saj javni prevoz ni deloval in smo se posluževali taksi prevozov. Imeli smo srečo, da smo dobili finančno donacijo od podpornika (velik hvala!), da smo lahko finančno preživel oziroma, da nam ni bilo treba seči v lastne žepe. Potek informacij glede računalniške opreme za šolajoče je bil zelo zbezan, nekonsistenten. Nismo dobili pravočasnih informacij s strani odgovornih, ko pa smo jih dobili, pa so se stvari ponovno spremenile. Obračali smo se na javne institucije in ponujali pomoč, vendar nismo bili razumljeni. Domnevamo, da niso želeli imeti opravka z rabljenimi računalniki, hkrati pa verjetno niso razumeli, kako prenovljeni računalniki delujejo in so se bali težav, s katerimi bi se uporabniki obračali na šole. Povečali so se izzivi, ki so se pojavljali že do sedaj: prevozi računalnikov od donatorjev in do prejemnikov (organizacija), kar je v veliki meri rešila ZPM Moste – Polje, ki se komunicirala z ravnatelji po vsej Sloveniji in organizirala ter izvajala prevoze. Ogovorjeni smo bili (menda vse NVO, ki smo bile spomlad aktivne) s strani predstavnika vlade, v začetku kot v zahvalo, da smo aktivni in pripomoremo, nato so nas prosili, naj pregledamo ukrepe in prvi del interventnega zakona ter predlagamo spremembe in ideje za naslednji paket. To smo naredili, veliko časa je šlo za to, a na te pobude, na to elektronsko sporočilo nismo dobili niti odgovora. Nato smo bili pozvani, da popišemo stroške, ki smo jih imeli, da nam bodo nekaj stroškov povrnili. Tabela je bila pripravljena popis stroškov zaposlenih, je najprej sploh nismo prav razumeli. Pri tem smo nam na MJU pomagali, za kar smo zelo hvaležni, saj bi mi izpustili kup stroškov. Poleti smo oddali te podatke za povrnitev stroškov, vendar še vedno nismo dobili nobene povratne informacije. Seveda tudi ne tega denarja. Predvsem kar se tiče povračila stroškov poti, ki so jih imeli prostovoljci, po koncu epidemije, ko smo delali vsi s polno paro, nam hodi narobe. Če povrnemo stroške iz svojih sredstev, kako bomo potem upravičili porabo sredstev, ko bodo prišla. Kljub temu smo imeli veliko lepih trenutkov, novih in starih sodelovanj. Zavedamo se,

da naš sektor na Ministrstvu za javno upravo podpira delo nevladnih organizacij, smo zelo hvaležni za to priznanje dela.

V: *Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?*

O: Število se je zmanjšalo, prav tako obseg dela, saj smo se morali držati ukrepov. Nekateri niso mogli več sodelovati zaradi osebnih situacij (rizičnost, rizičnost v družini, javni prevoz, izguba zaposlitve ali pa pospešeno delo, ko se je dalo spet delati ipd.) Se je pa nekaj prostovoljcev na novo aktiviralo! To je bilo zelo spodbudno.

V: *Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?*

O: Definitivno. Ukvarjamo se z lastništvom materialnih zadev ali menjalnega sredstva, namesto da bi se z dejanskimi težavami. Tudi mentaliteta družbe deluje na principu »preko vsega (zdravja, življenja, osnovnih potrebščin)«, kar se je v času epidemije še bolj pokazalo. Kdor se trudi reševati življenja, zdravje, stiske je heroj v novici, to je pa tudi vse. Da bi se sistemsko uredilo, da teh stisk ne bi bilo, tega pa ne zmoremo. Saj prevladuje mnenje oziroma mnenja teh, ki odločajo, je gredo v smeri, da si je posameznik sam kriv, da je len, da hoče živeti na račun drugih, da nas izkorišča in ogroža. Ne pridemo pa do tega, da bi uvideli, da bolje ko gre našim sosedom, tem ki pridejo k nam, tem ki so bolni, invalidni, tem, ki se izgubijo, omagajo ipd., bolje bo šlo nam. Ampak vsi smo povezani, na vse vpliva stanje socialne države, na čisto vse. Če se tega zavedamo ali ne. Omeniti je treba tudi komunikacijo ljudi na delovnih mestih, ki so odgovorni za komunikacijo z javnostjo (s strani države), ki so tudi bili zmedeni. Spomladi je bilo razumljivo, niso veliko vedeli o tem, kar se dogaja. A zdaj jeseni, vemo veliko več. Problematično je, da se s strani zdravstvene stroke in odgovornih za področje, še ni izoblikovala akcija razlaganja, informiranja, pojasnjevanja kaj se nam v tej epidemiji dogaja. Da bi bil en skupen kanal, ena spletna stran, ki bi strokovno razložila vse skupaj. Najprej tako, da bi se zdravstvena stroka razumela med seboj, nato pa – nujno – tudi tako, da bi prebivalci razumeli, torej nekoliko bolj poljudno. Poanta takega kanala komuniciranja bi bila konsistentnost, točnost podatkov, razlaga pojavov, svetovanje prebivalcem ipd. Zdaj imamo objavo ukrepov, ne da bi nam pojasnili, zares zakaj in kako smo do tu prišli in kako bomo prišli ven. Prebivalstvo je sposobno razumeti veliko več kot »število narašča, ukrepi so taki«. Potem se pa jezijo, ko se nam pojavljajo dvomi, pa bi radi samo jasne in konsistentne informacije. Jasna komunikacija bi zmanjšala »fake news« na minimum. Zakonodaja kot taka je že dolgo problematična. Če potrebuješ neko informacijo, ki naj bi bila jasno opredeljena v zakonodaji, smo že pregovorno rekli, da moraš »doktorirati s področja«. Ti interventni zakoni pa so le še poslabšali situacijo. V njih je vse sorte področji vpleteno, pa tudi primeri, ki nimajo nobene zveze s situacijo, kot na primer člen, ki spreminja neke kazni iz SIT v evre! Komunikacija stroke s splošno javnostjo zelo šepa in iz tega naslova imamo veliko težav.

V: *Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?*

O: Potrebujemo bolj neposreden stik z državnimi organi in boljšo komunikacijo. Nevladne organizacije samo smo, pogosto nas hvalijo, pogosto nas obtožujejo, da stran mečemo državni denar. Na splošno smo naravnani na to, da preprečujemo zlorabe, hkrati pa ožamo možnosti delovanja, osnovni problem pa ostaja oziroma ga ne rešujemo. Nevladne organizacije v osnovi odgovarjamo na neke realne težave, iščemo in oblikujemo rešitve ter jih preizkušamo v praksi. Te rešitve bi morala država nato prevzeti v sistem sam. NVO-ji pa bi se lotili drugih težav. A to se ne dogaja, ali pa se tako zelo počasi, da je noro. Potem NVO-ji obtičimo v tej isti situaciji, namesto da bi tako znanje kot že usposobljene ljudi sistem prevzel! Zelo podobno se dogaja v zadnjih dvajsetih letih v javnem sektorju z vidika projektnih rezultatov. Ogromno uspešnih projektov smo imeli. Rešitve, ki so jih razvili pa so ostale neizkoriščene.

V: *Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?*

O: Ne razumem, zakaj niso sprejeli enega člana v vseh teh zakonih, ki bi nevladnim organizacijam, ki delujejo v času krize, dali vsaj eno simbolično vsoto? Zakaj niso humanitarne organizacije dobile za eno dodatno plačo, da bi lahko povečali delovanje? Definitivno bi nevladne organizacije morale imeti v času izrednih razmer ena vrata, na katera lahko potrkamo z vprašanjem. Mi se obračamo na CNVOS in Slovensko filantropijo in njih vprašamo za nasvet, ko ne vemo kako, ker sta naši krovni organizaciji, vendar to ne bi bilo potrebno, če bi bile stvari bolj zastavljene. Če ne bi imeli člana, ki se je znal obrniti, ki je poklical znance in izvedel, kaj nam je storiti, bi rabili vsaj še 14 dni več, da bi kot laiki zadevo razvozlati. Potem se je nekako zdelo, da se za vse obrnemo lahko na NIJZ, zdaj pa tudi to ni več – ne ugotavljajo več ali je neka dejavnost ok ali ne. Nevladne organizacije smo tu zato, da razvijamo nove rešitve za probleme, ki jih država še ne uspe zaznati. Tu smo, da zaznamo problem in najdemo rešitve. Naloga države je, da te rešitve pobere in uvede v sistem. S tem bi lahko nevladne organizacije lahko nadaljevale svoje delo in iskale nove probleme/težave, ki jih je treba rešiti. Tako bi veliko hitreje razvijali našo družbo.

9.2.6. Intervju 6 - Tvoj Telefon

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: V začetku omejevalno. Imamo samo en prostor, morali smo ga razkuževati in prezračevati, zato je med menjavo prostovoljcev na kriznem telefonu prišlo do pol urne izključitve telefona, kar je bilo v prvi dneh epidemije za marsikaterega klicalca nerazumljivo dejanje – naša nedosegljivost. Odpovedali smo super vizorska srečanja in prekinili s skupinami za samopomoč.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Primanjkovalo nam je prostovoljcev, ker se marsikateri ni odločil za dežuranje, zaradi strahu pred okužbo. Večino dela sta opravili zaposleni.

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: Poglobili smo sodelovanje z občinami, obliko naše pomoči so oglaševali na spletnih straneh in letakih. Sodelovali smo s Civilno zaščito. Razglasitev epidemije in posledično ukrep samo izolacije sta pri marsikomu sprožila številne stiske. Nudili smo pomoč preko telefona tudi med štirimi stenami lastnega doma. Če so si ljudje zaželeli diskretnega pogovora in prijazne besede so lahko poklicali na telefonsko številko, kjer so jim naši kolegi nudili prijazno besedo, pogovor ter prisluhnili.

V: *Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?*

O: V času po sprejetja izrednih razmer se je, po interni statistiki, ki jo vodimo za potrebe STS-a, povečalo število klicev za 12%, na Sopotniku (brezplačna številka), in za 17% na stacionarni številki Tvojega telefona.

V: *Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?*

O: Prezračevanje in razkuževanje prostora, telefona po vsaki menjavi in polurni presledek med enim in drugim svetovalcem.

V: *S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?*

O: Poučiti smo se morali o delovanju različnih ustanov (zdravstvenih storitev, lekarne...), v veliko pomoč nam je bilo sodelovanje z Občino Postojna. Izziv je bil tudi izpeljevanje nočnih dežurstev, v mesecu aprilu in maju smo pomagali sorodnemu društvu in sprejeli njihovo nočno dežuranje.

V: *Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?*

O: V Društvu imamo čez 40 prostovoljcev, v tem času jih je dežuralo le sedem. Dve izmed njih so opravile tudi do 10ur tedensko.

V: *Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?*

O: Ja seveda je odprlo, takšni dogodki ljudi povežejo, so bolj složni, se lažje obujejo v čevlje drugih. So pa tudi taki, ki tega ne razumejo. Nevladne organizacije so bile v tem času edini sistem, na katerega so se ljudje v času stiske lahko obrnili, saj je sistem v nekem trenutku odpovedal. Potrebno se je zavedati pomena prostovoljstva, ki ga družba ceni zgolj v izrednih razmerah, v času miru pa na to pozabijo.

V: *Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?*

O: Zelo smo se povezali z občinskimi organi, spoznali so pomen našega dela, kar je dobro. Mogoče se »nekje« premalo zavedajo pomena tovrstnih telefonov za ljudi brez socialne opore.

V: *Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?*

S sodelovanjem, kar je težko izvedljivo, predvsem zaradi interesov. Vladni organi bi se morali zavedati pomena takšnih organizacij za pomoč ljudem ter iz njih črpati pomembne informacije za delovanje družbe, vendar zaenkrat še za to ni posluha. Tudi različne organizacije bi se med seboj morale povezovati, vendar zaradi vse večjih stisk in potreb posameznikov za to preprosto zmanjka časa.

9.2.7. Intervju 7 - Zveza Leo klubov Slovenije

V: *Kako je epidemija virusa COVID-19 vplivala na delo vaše organizacije?*

O: Epidemija virusa je v velikem delu okrnila delovanja naših dobrodelnih akcij, vendar smo z malo iznajdljivosti našli druge možnosti.

V: *Kako se je delo v organizaciji spremenilo v času epidemije?*

O: Več dela poteka preko spleta. Težje se ujamemo, postopoma posamezniki izgubljajo motivacijo. Organizacijski sestanki potekajo preko zooma ali drugih spletnih platform. Iskreno v prvem valu je bilo navdušenje nad sejami doma boljše kot v drugem.

V: *Kakšne akcije ste izvajali v času epidemije za pomoč ranljivim skupinam prebivalstva?*

O: V marčevski epizodi so posamezni klubi pričeli s šivanjem mask, ki so jih donirali posameznikom, ki jim to predstavlja velik strošek, vključili so se v pomoč pri lokalnih akcijah civilne zaščite (razvažanje hrane, brezstična dostava zdravil,...). Skušalo se je skupaj z organizacijami kupiti računalnike za omogočanje oddaljenega pouka šolarjem. Čez poletje kot običajno akcij in druženj zaradi počitnic ni. V jesenskem času so se redne seje klubov preselile na zoom in ostale spletne platforme. Dobrodelne akcije prirejamo v obliki spletnih kampanj in zooma. Eden izmed dobrih primerov Dobrodelni športni maraton (Leo Tivoli). Akcija Sladka Ana, namenjena ozaveščanju otrok o sladkorni bolezni je v celoti preseljena na splet, Leo klub Rogaška je posnel v sodelovanju s knjižnico on line branje knjige. Klasične decembrske akcije »Miklavževih obdarovanj« (vsako leto posamezni klubi dostavijo družinam pakete hrane in nekaj za razvedrilo otrok) bodo letos potekale brezstično. Običajno smo izdelke, potrebščine zbirali s fizično prisotnostjo v trgovinah in trgovinskih centrih, letos bomo poskušali hrano pridobiti bodisi z donacijami samih trgovin bodisi z finančnimi donacijami. Dostavljene družinam bodo brez osebne stika, paket se bo znašel pred njihovimi vrati, o tem bodo obveščeni preko telefona.

V: *Ali so se potrebe in težave ranljivih skupin v času epidemije povečale? Kako?*

O: Da. Mnogi so ostali brez služb oz. se je dohodek zmanjšal. Veliko se jih je znašlo brez računalnika in interneta, kar otrokom onemogoča šolanje. Večinoma opažamo, da se ranljive skupine ne obračajo po pomoč k nam, o njih zvemo posredno od sosedov, znancev in sorodnikov.

V: Kakšni so bili varnostni ukrepi v organizaciji?

O: Sestankov, sej in akcij v živo v času ukrepov ne izvajamo. Odpovedali smo tudi vsa neformalna druženja. Akcije, ki predvidevajo kakršnekoli socialne stike, so odpovedane. V kolikor člani mislijo, da so fizična srečanja neobhodna, spodbujamo uporabo mask in spoštovanje higiene.

V: S kakšnimi izzivi ste se soočali v času epidemije?

O: Kako ohraniti motivacijo posameznikov za dobrodelnost, kako prilagoditi akcije omejitvam, kje se priključiti uradnim kanalom pomoči.

V: Kaj se je dogajalo s številom prostovoljcev v času virusa in njihovim obsegom dela?

O: Število prostovoljcev je po naših evidencah konstantno, nimamo pa pričakovanega porasta, saj običajno člani pripeljejo nove kandidate na seje. Težko je nekoga prepričati, da se pridruži on line seji polni neznancev. Obseg dela se je močno okrnil, kot že omenjeno odzgoraj. Naše akcije večinoma slonijo na fizičnem stiku.

V: Je delo organizacije v času epidemije odprlo kakšno novo vprašanje, nov problem, novo področje, ki ga bi bilo potrebno sistemsko urediti?

O: Prav na novo ne. Kot vsa leta se prostovoljci znotraj gibanja počutimo, da so stvari predvsem odvisne od nas in kje mi sami vidimo svojo vlogo ter kje imamo veze in poznanstva.

V: Kako bi morala potekati sodelovanja z državnimi organi za optimalno delovanje organizacije?

O: Iz moje osebne perspektive se mi zdi, da na državnem nivoju potrebujemo dobro koordinacijo in evidenco, kdo od kje dobiva pomoč. Velikokrat se namreč srečujemo, da posamezniki dobivajo podporo iz večih strani, medtem ko marsikoga verjetno niti ne dosežemo, ker zanj niti ne vemo. Razumno pa je, da ljudje svojih šibkosti ne priznamo in socialno slab položaj je nekaj kar marsikdo dojema kot poraz.

V: Kako bi se lahko prostovoljske skupine in ostale organizacije za pomoč ranljivim skupinam ljudi bolj podprlo na sistemski ravni (predvsem v času izrednih razmer)?

O: Posamezni naši klubi so se povezali s civilno zaščito, v sodelovanju z njimi ugotavljajo, kakšne so potrebe in kje v njihovi lokalni skupnosti so. V času izrednih razmer se sicer na vseh področjih delovanje spremeni, prilagodi stanju, temu bi lahko sledili tudi prostovoljci. Iz mojega pogleda bi bile super usmeritve, kje in komu pomagati, pri tem pa je potrebno pustiti prostovoljcem svobodo, saj je to lastna volja posameznika, ki je v teh časih krhka.

Sami klubi se na pozive rdečega križa in civilne zaščite, sicer bolj iz strahu pred boleznijo niso odzvali. Med nami je tudi nekaj takih, ki aktivno delamo v zdravstvu, se z virusom srečujemo vsakodnevno in se zaradi preobremenjenosti ter varnosti drugih, za določene načine prostovoljstva nismo odločili.

9.3.ODPRTO KODIRANJE

9.3.1. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 1

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
A1	Morali smo uvesti preventivne ukrepe za širjenje znotraj organizacije;	Uvedba preventivnih ukrepov znotraj organizacije	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A2	Vzpostavljali smo nove programe in aktivnosti glede na nove potrebe v družbi;	Vzpostavitev novih programov in aktivnosti glede na potrebe	Vzpostavljanje novih programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A3	Preoblikovati smo morali obstoječe programe,	Preoblikovanje obstoječih programov	Preoblikovanje obstoječih programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A4	saj ti nismo smeli potekati skupinsko.	Ukinitiv skupinskih aktivnosti	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A5	Določeni zaposleni so delo opravljali od doma,	Delo od doma	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A6	spremenili smo delovni čas,	Sprememba delovnega časa	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A7	uporabnike smo čim bolj poskušali navaditi na naročene obiske, kar je omogočalo lažje načrtovanje delovnega dne.	Navajanje uporabnikov na naročanje za lažje načrtovanje delovanja	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A8	so zaposleni dobili nove zadolžitve.	Nove zadolžitve zaposlenih	Dodatno delo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A9	Ravno tako se je v tem času utrdila komunikacija med zaposlenimi in drugimi preko spletnih aplikacij.	Utrjevanje komunikacije med zaposlenimi prek spleta	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A10	Razdeljevanje viškov hrane,	Razdeljevanje hrane	Razdeljevanje hrane	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A11	oskrba starejših in drugih uporabnikov Prostovoljskega servisa,	Oskrba uporabnikov servisa	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A12	učne pomoči in druga asistenca otrokom, mladim ter družinam za	Učna pomoč in asistenca pri spremljanju	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine

	čim boljše spremljanje šolskega procesa,	šolskega procesa		
A13	svetovanja in informiranja,	Svetovanje in informiranje	Ozaveščanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A14	zagovorništva (pomoč uporabnikom pri dostopu do njihovih pravic)	Pomoč uporabnikom glede njihovih pravic	Ozaveščanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A15	zagotavljanje prevozov zaposlenih v domu starejših, da so ti lahko še vedno prihajali v službo,	Zagotavljanje prevozov zaposlenih v domovih za starejše	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A16	čistilne akcije v domu starejših.	Čistilna akcija v DSO	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
A17	določeni uporabniki, ki niso bili do epidemije predstavniki ranljivih skupin, to postali zaradi izgube službe.	Novi uporabniki storitev zaradi izgube službe med epidemijo	Trg dela	Težave ranljivih skupin
A18	Velikemu številu ljudi so se znižali mesečni prihodki zaradi čakanja na delo.	Znižanje mesečnih dohodov kot posledica čakanja na delo	Trg dela	Težave ranljivih skupin
A19	Že pred tem so bili nekako na robu revščine, situacija pa jih je sedaj pahnila krepko preko.	Začetek revščine zaradi trenutne situacije	Revščina	Težave ranljivih skupin
A20	Pri velikemu številu uporabnikov se potrebe in težave niso povečale, vendar so ostale,	Nadaljevanje položaja posameznikov	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
A21	zaradi situacije – zaprtja institucij... pa je prišlo do reševanja tega šele po koncu epidemije – težave so tako ostale in se povečale.	Preložitev reševanja situacij	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
A22	Pojavljale so se stiske ljudi z osamljenostjo,	Stiske osamljenih	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
A23	Kot najpomembnejši ukrep lahko navedem da smo ves čas pazili, da kdo izmed prostovoljcev ali uporabnikov ne bi prišel k nam prehlajen, bolan.	Spoštovanje zdravstvenih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi

A24	Uvedli smo obvezno nošenje mask v zaprtih prostorih,	Obvezno nošenje mask	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
A25	razgovore smo imeli zunaj ali pa v večjih pisarnah, ki smo jih lahko prezračili.	Razgovori na prostem	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
A26	Za vzpostavitev sistema smo na začetku tako imeli tudi zaklenjena vrata,	Zaklenjena vrata	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
A27	kasneje pa smo se vsi naučili spoštovanja razdalje.	Spoštovanje medsebojne razdalje	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
A28	Na začetku je bilo veliko zmede,	Velika zmedenost	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
A29	storitve kot so javni prevoz, šola, so se ukinili oz. spremenili zelo hitro,	Ukinitev storitev	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A30	veliko je bilo nejasnosti.	Nejasnosti pri izvajanju storitev	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
A31	Kar nekaj časa smo porabili da smo ugotovili kateri sistemi pomoči še delujejo in na kakšen način.	Časovne zamude pri povezovanju delujočih sistemov	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
A32	Na drugi strani so bili izzivi skupnosti – izzivi domov starejših,	Izzivi skupnosti	Preoblikovanje obstoječih programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
A33	ljudi, ki so izgubili prihodke	Izzivi povezani z izgubo prihodkov	Revščina	Težave ranljivih skupin
A34	In ljudi, ki so bili pripravljeni postati prostovoljci, vendar njihove pomoči nismo potrebovali.	Novi prostovoljci	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
A35	Znotraj naše organizacije smo za potrebe razdeljevanja viškov hrane, prevozov zaposlenih v DSO in drugo humanitarno pomoč vključili veliko novih prostovoljcev,	Vključitev novih prostovoljcev znotraj organizacije za skrb ranljivih skupin	Novi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije

A36	ki so delali intenzivnejše kot v povprečju.	Povečanje dela prostovoljcev	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
A37	Ljudje so imeli več časa na razpolago za prostovoljstvo.	Večja časovna razpoložljivost prostovoljcev	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
A38	Nekaj prostovoljcev, ki je z nami sodelovalo pred epidemijo, so zaradi varnostnih razlogov začasno »zamrznili« prostovoljstvo,	Varnostni razlogi začasne prekinitve sodelovanja s prostovoljci	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
A39	večina pa jih je delalo naprej, če so bili le uporabniki za.	Ohranjanje večine prostovoljcev	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
A40	Izkazalo se je, da v Sloveniji nimamo načrta v primeru šolanja na daljavo,	Pomanjkanje načrta za šolanje na daljavo	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A41	v primeru zaprtja vrtcev	Pomanjkanje načrta za primer zaprtja vrtca	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A42	<u>in javnega prometa.</u>	Pomanjkanje načrta za primer zaustavitve javnega prometa	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A43	Vsa ta področja bi bilo dobro sistemsko urediti z namenom da vemo, kakšen je protokol v tovrstnih primerih.	Potreba po sistemski ureditvi protokola za izredne razmere	Protokol izrednih razmer	Rešitve na sistemski ravni
A44	bilo veliko stvari prepuščeno odločitvam lokalnim skupnostim	Prepuščenost sprejemanja odločitev na lokalno skupnost	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A45	tako so bili tudi viri pomoči za ranljive skupine zelo različni od občine do občine.	Razlikovanje nujenja pomoči med občinami	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
A46	Za optimalno delovanje organizacije bi država morala vnaprej opredeliti načine sodelovanja z nami	Potreba po vnaprej določenem načinu sodelovanja z NVO	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni

A47	<u>in jasno povedati katere stroške bo povrnila, katere ne.</u>	Vprašanje povrnitve stroškov	Financiranje	Rešitve na sistemski ravni
A48	dodajam, da bi bilo nujno potrebno, da država skupaj z organizacijami, ki direktno delamo z ljudmi, išče ter oblikuje sistemske rešitve.	Povezovanje NVO in države pri iskanju in oblikovanju sistemskih rešitev	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
A49	Na drugi strani bi potrebovali več priprav	Potreba po pripravljenosti na situacije	Protokol izrednih razmer	Rešitve na sistemski ravni
A50	in komunikacije z državnimi organi za tovrstne razmere v »mirnem« obdobju.	Večja komunikacija z državnimi organi v normalnih razmerah	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni

9.3.2. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 2

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
B1	Takoj smo vzpostavili vse možne podpore	Vzpostavljanje podpore	Vzpostavljanje novih programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
B2	Organizirali smo delo na daljavo.	Organizacija dela na daljavo	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
B3	<u>Ob upoštevanju ukrepov NIJZ</u>	Upoštevanje ukrepov NIJZ	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
B4	<u>neposredno pomagali družinam</u>	Neposredna pomoč družinam	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B5	<u>s prehrano, higienskimi in drugimi pripomočki in vsemi potrebnimi dobrinami za preživetje.</u>	Prehrana, higienski pripomočki in druge potrebne dobrine za preživetje	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B6	<u>Oskrba najranljivejših z osnovnimi dobrinami preživetja</u>	Oskrba najranljivejših skupin z dobrinami za preživetje	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B7	<u>oskrba učencev in dijakov z računalniki in internetnimi povezavami za ustvarjanje pogojev</u>	Oskrba učencev z računalnik in internetom za pouk na daljavo	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine

	<u>podajanja učnih snovi na daljavo</u>			
B8	<u>Usposabljanje za osnovno računalniško znanje posamičnih družin</u>	Računalniško usposabljanje družin	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B9	<u>učna pomoč učencem in dijakom na daljavo</u>	Učna pomoč na daljavo	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B10	<u>neposredno varstvo otrok po domovih, kjer so bili starši nujno zaposleni</u>	Varstvo otrok staršev, ki so nujno zaposleni	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B11	<u>psihosocialna podpora in pomoč na daljavo</u>	Psihosocialna podpora na daljavo	Duševno zdravje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B12	<u>dežurstvo na on line ali telefon za otroke in družine in ostarele v stiski</u>	Psihosocialna podpora na daljavo	Duševno zdravje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B13	<u>Plačila osnovnih položnic družinam</u>	Plačilo položnic	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B14	<u>oskrba z boni za hrano</u>	Oskrba s hrano	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B15	Ne le povečale, eskalirale.	Eskalacija potreb in pomoči	Potrebe	Težave ranljivih skupin
B16	Ranljive skupine prebivalstva... so tu še bolj potrebovale našo pomoč	Pomoč organizacij ranljivim skupinam	Potrebe	Težave ranljivih skupin
B17	<u>novе skupine, ki so iskale podporo, pomoč</u>	Iskanje podpore in pomoči novih skupin	Potrebe	Težave ranljivih skupin
B18	Sami smo se oskrbovali z razkužili, maskami, rokavicami in drugo opremo, po priporočilih NIJZ.	Samooskrba z zaščitnimi sredstvi	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
B19	Hitrega ukrepanja in reševanja nepredstavljenih stisk	Hitro ukrepanje pri reševanju stisk	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
B20	<u>račun rizika, da se okužimo</u>	Tveganje za okužbo	Širjenje virusa	Izzivi, povezani z epidemijo
B21	<u>družine, ki smo jim dobavljali živila in higienske pripomočke</u>	Dobava živil in higienskih pripomočkov	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B22	<u>niso poprej razkrile, da obolevajo za korona virusom.</u>	Prikrivanje informacij o okuženosti	Širjenje virusa	Izzivi, povezani z epidemijo

B23	Sledili smo klicu potrebe družbe	Zavest o potrebah	Potrebe	Težave ranljivih skupin
B24	<u>uresničevali pomoč najranljivejšim.</u>	Pomoč najranljivejšim	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
B25	bi nas bilo potrebno opremiti z zaščitnimi sredstvi	Državna oskrba z zaščitnimi sredstvi	Oskrba s sredstvi	Rešitve na sistemski ravni
B26	<u>potrebno enačiti z največjimi humanitarnimi organizacijami</u>	Potreba po enakovrednosti z ostalimi organizacijami	Poenotenje organizacij	Rešitve na sistemski ravni
B27	<u>ki jih podpirajo s sistemskimi sredstvi</u>	Potreba po podpori s sistemskimi sredstvi	Oskrba s sredstvi	Rešitve na sistemski ravni
B28	<u>v prvih vrstah reševanja stisk ljudi</u>	Prvi odziv na stiske	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
B29	<u>amortizerji družbenih dogajanja</u>	Blažilci družbenega dogajanja	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
B30	ko pa je potrebna finančna in druga podpora smo pa prezrti.	Prezrtost pri financah	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
B31	<u>Morali bi biti sogovorniki države in sistemsko podprti</u>	Pomanjkanje systemske podpore in sodelovanja z državo	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
B32	Enačiti bi nas morali s civilno zaščito in največjimi nevladnimi organizacijami	Enakovrednost s civilno zaščito in velikimi NVO	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
B33	takoj ponuditi zaščitno opremo	Takojšnja pomoč pri zaščitni opremi	Oskrba s sredstvi	Rešitve na sistemski ravni
B34	Ne pa da se sami borimo	Pomanjkanje podpore	Pomanjkanje sodelovanja	Problemi na sistemski ravni
B35	<u>za sredstva, s katerimi pomagamo ljudem, kot za hrano, ko jo delimo najranljivejšim</u>	Pomanjkanje sredstev za pomoč	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
B36	hkrati ves čas celostno pomagamo otrokom, mladim in družinam.	Celostna pomoč ranljivim	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine

9.3.3. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 3

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
C1	<u>manj dogodkov od predvidenih</u>	Zmanjšanje aktivnosti	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C2	manj smo se družili	Omejeno druženje	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C3	obiska članov društva v društvenih prostorih skoraj ni bilo	Zmanjšanje obiskovanja prostorov	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
C4	zaključili večino spomladanskih treningov in ligaških tekmovanj in državnih prvenstev.	Izvedba športnih aktivnosti in tekmovanj	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C5	Samo delo v društvu je potekalo bolj ali manj enako kot v normalnih razmerah	Normalen potek dela v organizaciji	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C6	čas epidemije zelo ohromil druženje članov društva.	Omejevanje pri druženju	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C7	so se manj aktivno udeleževali programov društva.	Manj aktivno udeleževanje pri programih	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C8	Obveščanje, ozaveščanje,	Informiranje glede ukrepov	Ozaveščanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
C9	<u>razdelili smo 135 zaščitnih paketov »Covid-19« vsem članicam in članom društva.</u>	Delitev zaščitne opreme članom	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
C10	Socialni poverjeniki društva so bili v telefonskem kontaktu	Telefonski kontakt	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C11	osebnih stikov s socialno ranljivejšimi člani.	Osebni stik	Duševno zdravje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
C12	Izvajali so psihosocialno pomoč.	Psihosocialna pomoč	Duševno zdravje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
C13	otežen je obisk zdravnikov,	Otežen dostop do zdravstvenih storitev	Dostop zdravstva	Izzivi, povezani z epidemijo
C14	Potrebe članov so se povečale	Povečanje potreb	Potrebe	Težave ranljivih skupin
C15	Več je bilo stisk,	Povečanje stisk	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin

C16	ljudje so bili odrezani od medsebojnega druženja,	Pomanjkanje medsebojnega druženja	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
C17	<u>manj so se gibal,</u>	Pomanjkanje telesne aktivnosti	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
C18	mnoge je preplaval strah.	Občutek strahu	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
C19	<u>Skladno z uredbami NIJZ-a smo priskrbeli razkužila za roke, uporabljali obrazne zaščitne maske, vzdrževali predpisano medsebojno razdaljo.</u>	Izvajanje potrebnih ukrepov v skladu z NIJZ	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
C20	Razkuževanje in dodatno čiščenje prostorov, manjše število oseb v prostoru.	Izvajanje ukrepov NIJZ	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
C21	Kako predčasno prekinjene aktivnosti in tekmovanja izpeljati do konca.	Možnost izvedbe aktivnosti kljub zaustavitvi	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C22	zagotoviti varnost naših članov.	Zagotavljanje varnosti	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C23	Pri nakupu zaščitne opreme – v prvem valu epidemije je to predstavljal kar velik strošek.	Strošek nabave zaščitne opreme	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
C24	Ob razglasitvi je bil problem nabaviti razkužila, maske, saj jih ni bilo,	Pomanjkanje zaščitne opreme	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
C25	potem so dvignili cene do nerazumnih vrednosti.	Dvig cen zaščitne opreme	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
C26	<u>Prostovoljci so svoje delo izvajali v zmanjšanem obsegu,</u>	Zmanjšan obseg dela prostovoljcev	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
C27	<u>manj izvedenih aktivnosti v prostorih društva</u>	Manj izvedenih aktivnosti	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C28	manj prevozov članov,	Zmanjšanje obsega prevozov	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
C29	Prostovoljci so redno delovali pri izvajanju športa in rekreacije.	Redno izvajanje rekreacije	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije

C30	Odrplo se je vprašanje, kako priti do zdravnika	Otežen dostop do zdravnika	Dostop zdravstva	Izzivi, povezani z epidemijo
C31	<u>ukinili so izvajanje pregledov</u>	Ukinitev zdravstvenih pregledov	Dostop zdravstva	Izzivi, povezani z epidemijo
C32	paraplegiki in tetraplegiki kot ranljiva skupina ljudi preglede potrebujejo	Nujnost zdravstvenih pregledov ranljive skupine	Dostop zdravstva	Izzivi, povezani z epidemijo
C33	Boljša komunikacija	Želja po boljši komunikaciji	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
C34	<u>odobritev sredstev za zaščitno opremo.</u>	Finančna sredstva za zaščitno opremo	Oskrba s sredstvi	Rešitve na sistemski ravni
C35	<u>bi nas lahko sistemsko podprli z večletnim konstantnim oziroma zanesljivim financiranjem</u>	Sistemska podpora z zanesljivim financiranjem	Financiranje	Rešitve na sistemski ravni
C36	<u>poenostavitvijo prijav na razpise</u>	Poenostavljena prijava na razpise	Administracija	Rešitve na sistemski ravni
C37	<u>prijavljati na administrativno zelo zahtevne razpise</u>	Administrativna zahtevnost prijav na razpise	Administracija	Problemi na sistemski ravni
C38	<u>nikoli ni zagotovljeno, da je prijava uspešna</u>	Negotovost uspešnosti prijave	Administracija	Problemi na sistemski ravni
C39	MDDZS bi moralo za društva, ki skrbijo za ranljive skupine omogočiti financiranje strokovnega delavca,	Financiranje strokovnega delavca s strani ministrstva	Zaposlovanje	Rešitve na sistemski ravni
C40	ki bi s svojim delom lahko pomagal pri odpravljanju socialnih stisk članov društva.	Pomoč strokovnega delavca pri odpravljanju stik članov društva	Zaposlovanje	Rešitve na sistemski ravni
C41	Sicer ministrstvo ima razpis, a na tem razpisu je biti uspešen praktično nemogoče,	Majhna možnost uspeha na razpisih ministrstva	Administracija	Problemi na sistemski ravni
C42	ker se po našem mnenju premalo gleda, kaj konkretno se dela,	Premajhne poudarek na konkretnem delu organizacije	Administracija	Problemi na sistemski ravni

9.3.4. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 4

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
Č1	Delo smo prilagodili.	Prilagoditev dela	Preoblikovanje obstoječih programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č2	<u>Zaznali smo še več stisk uporabnikov.</u>	Povečanje stisk	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
Č3	Izvedba skupinskih delavnic in predavanje se je premaknila na splet,	Spletno izvajanje aktivnosti organizacije	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č4	<u>ampak v veliko ožji obliki.</u>	Okrnjeno izvajanje	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č5	več individualnega dela,	Povečanje individualnega dela	Dodatno delo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č6	telefonskih klicev,	Telefonski klici	Dodatno delo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č7	nujnih pomoči povezanih z zagotavljanjem prehrano.	Oskrba s hrano	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
Č8	Zagotavljanje pomoči in pogovora v primeru stiske	Pogovor v času stiske	Duševno zdravje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
Č9	telefonskega klica, elektronsko informiranje in FB informiranje,	Spletna podpora in ozaveščanje	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č10	<u>nabava hrane v trgovinah.</u>	Dobava živil in higienskih pripomočkov	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
Č11	pokazale so se potrebe po osnovnih življenjskih potrebščinah	Potreba po osnovnih potrebščinah	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
Č12	Tudi stiske povezane s strahom, tesnoba,	Stiske in tesnoba	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
Č13	<u>večja osamljenost.</u>	Povečanje osamljenosti	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
Č14	nošnja maske v stiku z drugimi, uporaba rokavic, ne izvedba skupinskih delavnic, razkuževanje.	Izvajanje ukrepov NIJZ	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi

Č15	Nabavo zaščitne opreme	Nakup zaščitnih sredstev	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
Č16	skrb za zdravje prostovoljcev, ki zmorejo iti na teren	Zdravstvena skrb za aktivne prostovoljce	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
Č17	prostovoljci so še bolj zagnano poprijeli za delo	Večja zagnanost prostovoljcev	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
Č18	<u>pomagali pomoči potrebnim v še večjem obsegu</u>	Večji obseg pomoči	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
Č19	<u>drugi zaradi osebnih stisk, strahu niso zmogli izvajati prostovoljstva.</u>	Onemogočeno izvajanje prostovoljstva zaradi osebnih stisk	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
Č20	Nudenje zaščitne opreme	Zagotavljanje zaščitnih sredstev	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
Č21	vključevanje vseh prostovoljskih organizacij v civilno zaščito,	Vključevanje organizacij v civilno zaščito	Sodelovanje	Prostovoljstvo v času epidemije
Č22	<u>izvajanje nujnih dejavnosti tudi v času izrednih razmer</u>	Izvajanje dejavnosti v času izrednih razmer	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
Č23	ozaveščanje širše skupnosti za pomoč sočloveku v stiski	Ozaveščanje skupnosti o pomoči	Ozaveščanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
Č24	Z nakupom najnujnejših potrebščin lahko ogromno naredimo za rizičnega soseda	Sosedska pomoč in neformalno prostovoljstvo	Sodelovanje	Prostovoljstvo v času epidemije
Č25	nujna bi bila aktivacija brezposelnih prejemnikov denarne socialne pomoči.	Aktivacija prejemnikov denarne socialne pomoči	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
Č26	Z enakovrednim vključevanjem in upoštevanjem	Vključevanje in upoštevanje organizacij	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
Č27	<u>kontinuiranim financiranjem.</u>	Neprekinjeno financiranje	Financiranje	Rešitve na sistemski ravni
Č28	Z omogočanjem dostopa do zaščitne opreme	Dostop do zaščitnih sredstev	Oskrba s sredstvi	Rešitve na sistemski ravni
Č29	enakovrednim vključevanjem in	Priznavanje dela organizacij	Pomen organizacij	Rešitve na sistemski ravni

	upoštevanjem ter priznavanjem našega dela.			
Č30	Nujno bi bilo kontinuirano zaposlovanje	Neprekinjeno zaposlovanje	Zaposlovanje	Rešitve na sistemski ravni
Č31	omogočalo trajnost pomoči ranljivim skupinam prebivalstva	Omogočanje kontinuirane pomoči	Zaposlovanje	Rešitve na sistemski ravni
Č32	strokovno podporo-mentorstvo vključenim prostovoljcem.	Strokovno mentorstvo prostovoljcem.	Zaposlovanje	Rešitve na sistemski ravni

9.3.5. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 5

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
D1	Zmanjšala se je aktivnost, produktivnost in učinkovitost	Zmanjšano delovanje	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D2	<u>zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja virusa zmanjšati aktivnost prostovoljcev.</u>	Zmanjšana aktivnost prostovoljcev zaradi ukrepov	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
D3	zmanjšati število posameznikov, ki delujejo istočasno v posamezni delavnici	Zmanjšano število obiskovalcev na delavnicah	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D4	prostovoljci so zaradi rizičnosti manj prihajali oziroma sploh niso prihajali.	Zmanjšana udeležnost prostovoljcev zaradi tveganja	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
D5	Omejiti smo morali stike s posamezniki	Omejevanje osebnih stikov	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
D6	<u>Živimo v času, ki nas na splošno, predvsem pa v času epidemije in šolanja na daljavo, potiska v digitalno komunikacijo.</u>	Povečanje potreb po digitalni komunikaciji	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D7	<u>druge skupine, ki niso neposredno socialno ogrožene, imele povečano potrebo po računalniški opremi.</u>	Povečana potreba po računalniški opremi	obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D8	se je povečalo povpraševanje po naših storitvah	Povečanje povpraševanja	obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije

		po storitvah organizacije		
D9	smo zaradi tega bili primorani druge aktivnosti (predvsem razvojne, podporne, vse v zvezi z ozaveščanjem o gospodarstvu osnovanem na virih ipd.), ki jih izvajamo, začasno prekiniti oziroma jih težko realiziramo	Prekinitev ali okrnjeno delovanje vseh aktivnosti	obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D10	<u>Naša dejavnost je bila kot nalašč za pomoč predvsem šolajočim, ki nimajo opreme za pouk na daljavo.</u>	Ustreznost dejavnosti pri pouku na daljavo	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D11	Povečali smo našo aktivnost v smislu, da smo se bolj posvečali pomoči šolajočim, kjer so se pokazale zelo velike potrebe.	Povečanje aktivnosti pri šolajoči populaciji	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D12	<u>S tem smo dali na stran druge aktivnosti in skupine ranljivih skupin.</u>	Začasna prekinitev nekaterih dejavnosti	Preventivni ukrepi	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D13	V osnovi smo aktivnost izvajali enako kot prej,	Normalen potek primarne dejavnosti organizacije	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D14	vendar smo v tej situaciji z veseljem sprejeli tudi pobudo in sodelovanje organizacije Vsak.si, kjer so prevzeli velik del komunikacije z mediji in drugimi organizacijami in ZPM Moste-Polje, ki so prevzeli koordinacijo s šolami.	Sodelovanje z drugimi organizacijami (vsak.si in ZPM) pri komunikaciji in koordinaciji	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D15	Na začetku smo ponujali pomoč neposredno tudi ministrstvu, a je niso sprejeli.	Zavrnitev ponujene pomoči organizacije s strani ministrstva	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni

D16	V tem sodelovanju je bilo dodano to, da smo lahko povezali donatorje in prosilce tudi neposredno,	Povezovanje donatorjev in neposrednih prosilcev	Povezovanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
D17	da smo s komunikacijo, ki smo jo vzpostavili in video navodili za pripravo starega računalnika, pomagali, da so si donatorji in prosilci neposredno pomagali.	Priprava navodil za uporabo starega računalnika	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
D18	Povečala se je komunikacije z javnostjo in novinarji.	Povečanje komunikacije z javnostjo	Komunikacija	Izzivi, povezani z epidemijo
D19	Dela je bilo več,	Povečan obseg dela	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D20	čeprav je bilo manj aktivnih prostovoljcev.	Manjša aktivnost prostovoljcev	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
D21	Nekaj se nam jih je sicer v času epidemije na novo pridružilo.	Pomoč novih prostovoljcev	Novi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
D22	<u>smo naše kapacitete slabše izkoristili, ker smo morali paziti na medsebojno razdaljo in stike.</u>	Oviranje delovanja organizacije zaradi ukrepov	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D23	Poleg tega je član našega društva posnel video navodila za posameznike, ki imajo računalnik doma in ga želijo sami pripraviti za uporabo.	Posneta navodila za uporabo starega računalnika	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
D24	Kar nekaj posameznikov nam je sporočilo, da so računalnik uspeli pripraviti za uporabo in ga podarili naprej.	Uspešnost spletnih navodil – spremenjenega delovanja	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D25	Absolutno da, na vseh področjih.	Povečane potrebe ranljivih skupin	Potrebe	Težave ranljivih skupin
D26	Takšne spremembe v družbi, ki nas sedaj pestijo, za ranljive	Čustvena in materialna obremenitev	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin

	skupine predstavljajo zelo veliko psihično in materialno obremenitev.	ranljivih skupin zaradi sprememb		
D27	Posamezniki, ki niso imeli dostopa do spleta (povezave) ali tehnične opreme (računalnika), v tej komunikaciji niso mogli sodelovati.	Nezmožnost komunikacije posameznikov, ki nimajo dostopa do spleta ali potrebne opreme	Dostopnost	Težave ranljivih skupin
D28	To pomeni, da so težje zadovoljevali svoje osnovne potrebe ali pa jih niso mogli zadovoljevati sploh.	Oteženo zadovoljevanje osnovnih potreb ranljivih skupin	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
D29	<u>Pomladi so se izvajale razne dejavnosti in aktivnosti po spletu, knjižnica, muzeji, gledališče so se predstavili na splet, kar je bilo super.</u>	Premestitev dejavnosti na splet	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D30	A vsi ti, ki dostopa niso imeli, niso od tega imeli nič, popolnoma nič.	Nedostopnost do dejavnosti na spletu	Dostopnost	Težave ranljivih skupin
D31	To pomeni tudi, da se je še povečala razlika med prebivalci.	Povečevanje že obstoječih razlik	Potrebe	Težave ranljivih skupin
D32	Takšni, kot so bili svetovani in zapovedani ukrepi.	Upoštevanje svetovanih varnostnih ukrepov NIJZ	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
D33	smo najprej prenehali z delom in ostali doma	Začasno prenehanje delovanja	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
D34	Takoj, ko so se šole zaprlo, nam je bilo jasno, da bo prišlo do povečane potrebe po računalnikih.	Jasnost povečanja potreb po računalniški opremi	Dodatno delo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D35	Ko pa se je v javnosti začelo govoriti, da otroci ne morejo sodelovati pri pouku na daljavo, smo se povezali z Vsak.si in ZPM Moste-Polje.	Povezovanje z organizacijama Vsak.si in ZPM Moste-Polje	sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D36	Najprej smo se pozanimali, kakšne so	Poizvedba glede ponovnega	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo

	možnosti, da bi mi naše delovanje ponovno vzpostavili v skladu z navodili za preprečevanje širjenja virusa.	delovanja v skladu z navodili NIJZ		
D37	<u>Tu nam je v pomoč član z izobrazbo iz medicinskega področja</u>	Pomoč člana z medicinsko izobrazbo	Pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
D38	<u>Član je pripravil načrt dela, ga predstavil odgovornim tako, da smo dobili uradno dovoljenje Ministrstva za zdravje za delo.</u>	Priprava načrta za uradno dovoljenje MZ	pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
D39	Začeli smo uporabljati maske, skrbeli za osebno higieno, razdaljo, uporabljali smo rokavice.	Ustrezna uporaba zaščitnih sredstev	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
D40	Trudili smo se dobiti tudi razkužila, ki jih je v tistem času primanjkovalo.	Primanjkovanje razkužila	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
D41	V tem času smo zmanjšali tudi število prostovoljcev.	Zmanjšanje števila prostovoljcev	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
D42	Izdelali smo tudi načrt/protokol za predajo računalniške opreme.	Izdelava protokola za predajo računalniške opreme	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D43	Imeli smo srečo, saj se nam je v času epidemije povečala možnost uporabe prostora,	Povečanje prostorskih zmogljivosti	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
D44	<u>Opremo, ki je prihajala kot donacija smo zato lahko dajali v karanteno v posebnem prostoru,</u>	Vzpostavitev prostora za karanteno	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
D45	Še vedno se držimo pravil medsebojne razdalje, tudi delovna mesta v delavnici uporabljamo na način, da se držimo primerne razdalje.	Vzdrževanje medsebojne razdalje	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi

D46	Povečali so se stroški (finančni izziv).	Povečanje stroškov delovanja	Stroški	Izzivi, povezani z epidemijo
D47	V času epidemije so prostovoljci, ki so bili aktivni, več časa preživeli v delavnici,	Daljše zadrževanje v prostorih organizacije	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
D48	zato jim je bilo treba zagotoviti hrano/pijačo.	Zagotavljanje hrane in pijače prostovoljcem	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
D49	Drug večji strošek je bil prevoz prostovoljcev do delavnice,	Strošek prevoza prostovoljcev	Stroški	Izzivi, povezani z epidemijo
D50	saj javni prevoz ni deloval	Ukinitev delovanja javnega prometa	dostop	Izzivi, povezani z epidemijo
D51	Imeli smo srečo, da smo dobili finančno donacijo od podpornika (velik hvala!), da smo lahko finančno preživeli oziroma, da nam ni bilo treba seči v lastne žepe.	Finančna donacija kot rešitev stiske organizacije	Pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
D52	Potek informacij glede računalniške opreme za šolajoče je bil zelo zbezan, nekonsistenten.	Nekonsistentno podajanje informacij	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D53	Nismo dobili pravočasnih informacij s strani odgovornih,	Zamudno informiranje odgovornih	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
D54	<u>ko pa smo jih dobili, pa so se stvari ponovno spremenile.</u>	Nenehno spreminjanje aktualnih uredb	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D55	Obračali smo se na javne institucije in ponujali pomoč,	Ponujanje pomoči javnih institucijam	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D56	vendar nismo bili razumljeni.	Nerazumevanje javnih institucij	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D57	Povečali so se izzivi, ki so se pojavljali že do sedaj	Povečanje izzivov s katerimi se srečujejo	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
D58	Ogovorjeni smo bili (menda vse NVO, ki smo bile spomladi aktivne) s strani predstavnika vlade,	Stik s predstavnikom vlade	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije

D59	v začetku kot v zahvalo, da smo aktivni in pripomoremo,	Zahvala uradnih institucij za aktivnost organizacij	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D60	nato so nas prosili, naj pregledamo ukrepe in prvi del interventnega zakona	Prošnja za pregled ukrepov	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D61	ter predlagamo spremembe in ideje za naslednji paket.	Možnost predlogov, sprememb in idej za naslednji paket	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D62	<u>To smo naredili, veliko časa je šlo za to, a na te pobude, na to elektronsko sporočilo nismo dobili niti odgovora.</u>	Neodzivnost uradnih institucij na elektronsko sporočilo	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
D63	Nato smo bili pozvani, da popišemo stroške, ki smo jih imeli,	Popis stroškov, nastalih v času epidemije	Stik s državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D64	da nam bodo nekaj stroškov povrnili.	Obljuba po povračilu stroškov	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D65	Pri tem smo nam na MJU pomagali,	Pomoč MJU pri popisu	Pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
D66	<u>saj bi mi izpustili kup stroškov.</u>	Zahteven administrativni popis stroškov	Administracija	Problemi na sistemski ravni
D67	Poleti smo oddali te podatke za povrnitev stroškov, vendar še vedno nismo dobili nobene povratne informacije.	Oddaja popisa stroškov brez povratne informacije	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
D68	Seveda tudi ne tega denarja.	Neodzivnost pri povrnitvi stroškov	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni
D69	Če povrnemo stroške iz svojih sredstev, kako bomo potem upravičili porabo sredstev, ko bodo prišla.	Problem neodzivnosti pri izvedbi povrnitve stroškov za nadaljnje delovanje	Pomanjkanje sredstev	Problemi na sistemski ravni

D70	Kljub temu smo imeli veliko lepih trenutkov, novih in starih sodelovanj.	Pozitivni trenutki in nova sodelovanja	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D71	Zavedamo se, da naš sektor na Ministrstvu za javno upravo podpira delo nevladnih organizacij,	Podpora MJU nevladnim organizacijam	Stik z državo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D72	Število se je zmanjšalo,	Zmanjšanje števila prostovoljcev	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
D73	<u>prav tako obseg dela, saj smo se morali držati ukrepov.</u>	Zmanjšanje obsega dela zaradi upoštevanja ukrepov	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
D74	Nekateri niso mogli več sodelovati zaradi osebnih situacij	Nezmožnost sodelovanja zaradi osebnih stvari	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
D75	Se je pa nekaj prostovoljcev na novo aktiviralo!	Nova aktivacija prostovoljcev	Novi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
D76	Tudi mentaliteta družbe deluje na principu »preko vsega (zdravja, življenja, osnovnih potrebščin)«, kar se je v času epidemije še bolj pokazalo.	Problem družbene mentalitete	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
D77	Da bi se sistemsko uredilo, da teh stisk ne bi bilo, tega pa ne zmoremo.	Nezmožnost ureditve sistema za rešitev stisk	administracija	Problemi na sistemski ravni
D78	Ampak vsi smo povezani, na vse vpliva stanje socialne države, na čisto vse.	Vpliv stanja socialne države na vse prebivalce	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D79	Omeniti je treba tudi komunikacijo ljudi na delovnih mestih, ki so odgovorni za komunikacijo z javnostjo (s strani države), ki so tudi bili zmedeni.	Zmedena komunikacija ljudi na delovnih mestih stikov z javnostjo	komunikacija	Problemi na sistemski ravni

D80	Spomladi je bilo razumljivo, niso veliko vedeli o tem, kar se dogaja.	Nepoznavanje situacije s strani odgovornih	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D81	Problematično je, da se s strani zdravstvene stroke in odgovornih za področje, še ni izoblikovala akcija razlaganja, informiranja, pojasnjevanja kaj se nam v tej epidemiji dogaja.	Problem komunikacije zdravstvene stroke s splošno populacijo glede informiranja	komunikacija	Problemi na sistemski ravni
D82	Da bi bil en skupen kanal, ena spletna stran, ki bi strokovno razložila vse skupaj.	Potreba po enotnem kanalu komuniciranja	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
D83	<u>Najprej tako, da bi se zdravstvena stroka razumela med seboj.</u>	Poenoteno mnenje zdravstvene stroke	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D84	tudi tako, da bi prebivalci razumeli, torej nekoliko bolj poljudno.	Poljudnost podajanja informacij	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
D85	Poanta takega kanala komuniciranja bi bila konsistentnost, točnost podatkov, razlaga pojavov, svetovanje prebivalcem ipd.	Bolj jasna komunikacija za razlago pojavov in svetovanje	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
D86	Zdaj imamo objavo ukrepov,	Podajanje novih ukrepov	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D87	ne da bi nam pojasnili, zares zakaj in kako smo do tu prišli in kako bomo prišli ven.	Pomanjkanje obrazložitve ukrepov	komunikacija	Problemi na sistemski ravni
D88	pa bi radi samo jasne in konsistentne informacije.	Želja po jasnih informacijah	Komunikacija	Problemi na sistemski ravni
D89	Zakonodaja kot taka je že dolgo problematična.	Problematicnost zakonodaje	administracija	Problemi na sistemski ravni
D90	Če potrebuješ neko informacijo, ki naj bi bila jasno opredeljena v zakonodaji, smo že pregovorno rekli, da moraš »doktorirati s področja«.	Zapletenost razumevanja zakonodaje	Administracija	Problemi na sistemski ravni

D91	<u>Ti interventni zakoni pa so le še poslabšali situacijo.</u>	Poslabšanje situacije z interventnimi zakoni	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D92	V njih je vse sorte področji vpleteno, pa tudi primeri, ki nimajo nobene zveze s situacijo,	Nesmiselnost določenih področij interventnega zakona	Vprašanje ukrepov	Problemi na sistemski ravni
D93	Komunikacija stroke s splošno javnostjo zelo šepa in iz tega naslova imamo veliko težav.	Slaba komunikacija stroke z javnostjo povzroča težave	Komunikacija	Problemi na sistemski ravni
D94	Potrebujemo bolj neposreden stik z državnimi organi	Potreba po neposrednem stiku z državnimi organi	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
D95	in boljšo komunikacijo.	Potreba po boljši komunikaciji z državnimi organi	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
D96	Nevladne organizacije samo smo, pogosto nas hvalijo, pogosto nas obtožujejo, da stran mečemo državni denar.	Obtoževanje nevladnih organizacij glede državnega denarja	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D97	smo naravnani na to, da preprečujemo zlorabe,	Naravnost NVO k preprečevanju zlorab	Odzivnost	Izzivi, povezani v epidemijo
D98	osnovni problem pa ostaja oziroma ga ne rešujemo.	Ne reševanje osnovnega problema	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D99	Nevladne organizacije v osnovi odgovarjamo na neke realne težave,	NVO kot odgovor na realne težave	sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D100	iščemo in oblikujemo rešitve ter jih preizkušamo v praksi.	Oblikovanje rešitev in preizkus v praksi	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D101	Te rešitve bi morala država nato prevzeti v sistem sam.	Prevzem rešitev implementacija v sistem	Pomen organizacij	Rešitve na sistemski ravni
D102	NVO-ji pa bi se lotili drugih težav.	Možnost reševanja novih problemov	sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni

D103	Rešitve, ki so jih razvili pa so ostale neizkoriščene.	Neizkoriščenost podanih rešitev	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
D105	Ne razumem, zakaj niso sprejeli enega člena v vseh teh zakonih, ki bi nevladnim organizacijam, ki delujejo v času krize, dali vsaj eno simbolično vsoto?	Nerazumevanje nevladnih organizacij glede interventnega zakona (finančna podpora)	Administracija	Problemi na sistemski ravni
D106	Zakaj niso humanitarne organizacije dobile za eno dodatno plačo, da bi lahko povečali delovanje?	Želja po finančni podpori za povečanje delovanja	Financiranje	Rešitve na sistemski ravni
D107	Definitivno bi nevladne organizacije morale imeti v času izrednih razmer ena vrata, na katera lahko potrkamo z vprašanjem.	Potreba po enotnem sodelovanju	Poenotenje organizacij	Rešitve na sistemski ravni
D108	Mi se obračamo na CNVOS in Slovensko filantropijo in njih vprašamo za nasvet,	Sodelovanje organizacije z CNVOS in Filantropijo	sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D109	vendar to ne bi bilo potrebno, če bi bile stvari bolje zastavljene.	Potreba po boljši sistemski ureditvi glede nejasnosti	administracija	Rešitve na sistemski ravni
D110	Če ne bi imeli člana, ki se je znal obrniti, ki je poklical znance in izvedel, kaj nam je storiti, bi rabili vsaj še 14 dni več, da bi kot laiki zadevo razvozlali.	Ključni pomen članov, ki imajo določena poznanstva	Pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
D111	Potem se je nekako zdelo, da se za vse obrnemo lahko na NIJZ, zdaj pa tudi to ni več	Nejasna navodila glede odgovorne institucije za NVO	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
D112	Nevladne organizacije smo tu zato, da razvijamo nove rešitve za probleme, ki jih država še ne uspe zaznati.	Razvoj rešitev s strani NVO (tistih, ki jih država ne zazna)	Pomen organizacij	Rešitve na sistemski ravni

D113	Naloga države je, da te rešitve pobere in uvede v sistem.	Sistemska uvedba podanih rešitev	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D114	S tem bi lahko nevladne organizacije lahko nadaljevale svoje delo	Pogoj za nadaljevanje dela nevladnih organizacij	sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
D115	in iskale nove probleme/težave, ki jih je treba rešiti.	Iskanje novih izzivov	sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni

9.3.6. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 6

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
E1	V začetku omejevalno.	Omejeno delovanje	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E2	Imamo samo en prostor, morali smo ga razkuževati in prezračevati,	Razkuževanje in prezračevanje prostorov	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
E3	med menjavo prostovoljcev na kriznem telefonu prišlo do pol urne izključitve telefona,	Polurna izključitev delovanja telefona	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
E4	kar je bilo v prvi dneh epidemije za marsikaterega klicalca nerazumljivo dejanje – naša nedosegljivost.	Nedosegljivost kot nerazumljivo dejanje	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
E5	Odpovedali smo super vizorska srečanja	Odpoved super vizorskih srečanj	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E6	prekinili s skupinami za samopomoč.	Prekinitev skupin za samopomoč	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E7	Primanjkovalo nam je prostovoljcev,	Primanjkovanje prostovoljcev	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
E8	ker se marsikateri ni odločil za dežuranje, zaradi strahu pred okužbo.	Strah prostovoljcev pred okužbo	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
E9	<u>Večino dela sta opravili zaposleni.</u>	Opravljen del s strani zaposlenih	Dodatno delo	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E10	Poglobili smo sodelovanje z občinami,	Poglobitev sodelovanja z občinami	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije

E11	obliko naše pomoči so oglaševali na spletnih straneh in letakih.	Oglaševanje aktivnosti na spletu	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E12	Sodelovali smo s Civilno zaščito.	Sodelovanje s civilno zaščito	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E13	Razglasitev epidemije in posledično ukrep samo izolacije sta pri marsikomu sprožila številne stiske.	Številne stiske zaradi ukrepov epidemije in samo izolacije	Duševno zdravje	Težave ranljivih skupin
E14	Nudili smo pomoč preko telefona tudi med štirimi stenami lastnega doma.	Nudjenje pomoči prek telefona	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E15	V času po sprejetja izrednih razmer se je, po interni statistiki, ki jo vodimo za potrebe STS-a, povečalo število klicev	Povečano število klicev v času sprejetja izrednih razmer	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E16	Prezračevanje in razkuževanje prostora,	Prezračevanje in razkuževanje prostorov	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi
E17	polurni presledek med enim in drugim svetovalcem.	Presledek med svetovalci	Drugi varnostni ukrepi	Varnostni ukrepi
E18	Poučiti smo se morali o delovanju različnih ustanov	Preučevanje delovanja ustanov	Pomoč	Izzivi, povezani z epidemijo
E19	v veliko pomoč nam je bilo sodelovanje z Občino Postojna.	Dobro sodelovanje z občino Postojna	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E20	Izziv je bil tudi izpeljevanje nočnih dežurstev,	Izziv nočnih dežurstev	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
E21	smo pomagali sorodnemu društvu in sprejeli njihovo nočno dežuranje.	Pomoč sorodnemu društvu pri dežurstvih	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E22	V Društvu imamo čez 40 prostovoljcev, v tem času jih je dežuralo le sedem.	Upad števila prostovoljcev	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
E23	takšni dogodki ljudi povežejo, so bolj složni,	Povezovanje in složnost ljudi	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
E24	se lažje obujejo v čevlje drugih.	Večja empatija ljudi	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
E25	Nevladne organizacije so bile v tem času edini sistem, na katerega so se	NVO kot edini sistem v izrednih	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni

	ljudje v času stiske lahko obrnili,	razmerah za ljudi v stiski		
E26	saj je sistem v nekem trenutku odpovedal.	Odpoved državnega sistema	Posredovanje države	Problemi na sistemski ravni
E27	Potrebno se je zavedati pomena prostovoljstva,	Potrebno zavedanje pomena prostovoljstva	Sodelovanje	Prostovoljstvo v času epidemije
E28	ki ga družba ceni zgolj v izrednih razmerah,	Zavedanje pomena NVO le v izrednih razmerah	Pomanjkanje sodelovanja	Problemi na sistemski ravni
E29	Zelo smo se povezali z občinskimi organi,	Povezovanje z občinami	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E30	spoznali so pomen našega dela,	Spoznavanje dela nevladnih organizacij s strani občine	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
E31	Mogoče se »nekje« premalo zavedajo pomena tovrstnih telefonov za ljudi brez socialne opore.	Neprepoznavnost pomembnosti telefona za ljudi brez stikov	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
E32	S sodelovanjem,	Sodelovanje NVO in države	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
E33	,kar je težko izvedljivo, predvsem zaradi interesov.	Nasprotni interesi	Pomanjkanje sodelovanja	Problemi na sistemski ravni
E34	Vladni organi bi se morali zavedati pomena takšnih organizacij za pomoč ljudem	Potrebno zavedanje pomena organizacij s strani države	Pomen organizacij	Rešitve na sistemski ravni
E35	ter iz njih črpati pomembne informacije za delovanje družbe,	Črpanje informacij NVO za delovanje družbe	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
E36	vendar zaenkrat še za to ni posluha.	Neodzivnost državnih organov	Odzivnost	Problemi na sistemski ravni
E37	Tudi različne organizacije bi se med seboj morale povezovati,	Povezovanje organizacij	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
E38	vendar zaradi vse večjih stisk in potreb	Pomanjkanje časa za	Pomanjkanje sodelovanja	Problemi na sistemski ravni

	posameznikov za to preprosto zmanjka časa.	povezovanje zaradi povečanega števila stisk		
--	--	---	--	--

9.3.7. ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 7

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	KODA	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
F1	<u>Epidemija virusa je v velikem delu okrnila delovanja naših dobrodelnih akcij.</u>	Okrnjeno delovanje	Obseg dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F2	vendar smo z malo iznajdljivosti našli druge možnosti.	Iskanje drugih možnosti	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
F3	Več dela poteka preko spleta.	Delo prek spleta	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F4	<u>Težje se ujamemo,</u>	Težje usklajevanje kontakta	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F5	postopoma posamezniki izgubljajo motivacijo.	Izguba motivacije	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
F6	Organizacijski sestanki potekajo preko zooma	Sestanki prek spleta	Komunikacija	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F7	V marčevski epizodi so posamezni klubi pričeli s šivanjem mask,	Šivanje mask	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F8	donirali posameznikom, ki jim to predstavlja velik strošek,	Donacija mask uporabnikom	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F9	pomoč pri lokalnih akcijah civilne zaščite (razvažanje hrane, brezstična dostava zdravil,...).	Pomoč civilni zaščiti	Povezovanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F10	Skušalo se je skupaj z organizacijami kupiti računalnike za omogočanje oddaljenega pouka šolarjem.	Nakup računalnikom za oddaljen pouk	Pomoč v šolskem sistemu	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F11	Dobrodelne akcije prirejamo v obliki	Spletne kampanje	Povezovanje	Izvajanje akcij za ranljive skupine

	spletnih kampanj in zooma.			
F12	Klasične decembske akcije »Miklavževih obdarovanj« (vsako leto posamezni klubi dostavijo družinam pakete hrane in nekaj za razvedrilo otrok) bodo letos potekale brezstično.	Brezstična decembska obdarovanja	Oskrba uporabnikov	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F13	letos bomo poskušali hrano pridobiti bodisi z donacijami samih trgovin bodisi z finančnimi donacijami.	Oskrba s hrano prek donacij	Razdeljevanje hrane	Izvajanje akcij za ranljive skupine
F14	Dostavljene družinam bodo brez osebnega stika	Brezstična dostava	Spremembe oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F15	Mnogi so ostali brez služb	Povečanje brezposelnosti	Trd dela	Težave ranljivih skupin
F16	se je dohodek zmanjšal.	Zmanjšan dohodek	Dohodki	Težave ranljivih skupin
F17	Veliko se jih je znašlo brez računalnika in interneta, kar otrokom onemogoča šolanje.	Nedostopnost do računalnika in interneta – onemogočeno šolanje	Dostopnost	Težave ranljivih skupin
F18	Večinoma opazamo, da se ranljive skupine ne obračajo po pomoč k nam,	Nedostopnost ranljivih skupin društvu	Dostopnost	Težave ranljivih skupin
F19	o njih zvemo posredno od sosedov, znancev in sorodnikov.	Sosedska pomoč	Dostopnost	Težave ranljivih skupin
F20	Sestankov, sej in akcij v živo v času ukrepov ne izvajamo.	Ukinitev sestankov v živo	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F21	Odpovedali smo tudi vsa neformalna druženja.	Odpoved druženj	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F22	Akcije, ki predvidevajo kakršnekoli socialne stike, so odpovedane.	Odpovedane akcije s socialnimi stiki	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F23	spodbujamo uporabo mask in spoštovanje higiene.	Spodbujanje spoštovanja ukrepov	Ukrepi NIJZ	Varnostni ukrepi

F24	Kako ohraniti motivacijo posameznikov za dobrodelnost,	Izziv, kako ohraniti motivacijo	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
F25	kako prilagoditi akcije omejitvam,	Izziv, kako prilagoditi akcije omejitvam	Odzivnost	Izzivi, povezani z epidemijo
F26	kje se priključiti uradnim kanalom pomoči.	Izziv, kako sodelovati z uradnim kanalom pomoči	Dostop	Izzivi, povezani z epidemijo
F27	Število prostovoljcev je po naših evidencah konstantno,	Enako število prostovoljcev	Obstoječi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
F28	nimamo pa pričakovanega porasta,	Brez pričakovanega porasta prostovoljcev	Novi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
F29	Težko je nekoga prepričati, da se pridruži on line seji polni neznancev	Težka pridobitev novih članov	Novi prostovoljci	Prostovoljstvo v času epidemije
F30	Obseg dela se je močno okrnil,	Okrnjen obseg dela	Obseg dela	Prostovoljstvo v času epidemije
F31	Naše akcije večinoma slonijo na fizičnem stiku.	Pomembnost fizičnega stika pri akcijah organizacije	Sprememba oblik dela	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F32	<u>Kot vsa leta se prostovoljci znotraj gibanja počutimo, da so stvari predvsem odvisne od nas</u>	Stvari so odvisne od prostovoljcev	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
F33	ter kje imamo veze in poznanstva.	Veze in poznanstva	Sodelovanje	Prostovoljstvo v času epidemije
F34	na državnem nivoju potrebujemo dobro koordinacijo in evidenco, kdo od kje dobiva pomoč.	Dobra koordinacija in evidenca pomoči	Sodelovanje	Rešitve na sistemski ravni
F35	posamezniki dobivajo podporo iz večih strani,	Izkoriščanje sistemov pomoči	Administracija	Problemi na sistemski ravni
F36	medtem ko marsikoga verjetno niti ne dosežemo, ker zanj niti ne vemo.	Nedosegljivost določenih pomoči potrebnih posameznikov	Dostopnost	Težave ranljivih skupin

F37	ljudje svojih šibkosti ne priznamo	Skrivanje šibkosti	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
F38	<u>socialno slab položaj je nekaj kar marsikdo dojema kot poraz.</u>	Socialno slab položaj kot poraz	Položaj ranljivih skupin	Težave ranljivih skupin
F39	Posamezni naši klubi so se povezali s civilno zaščito	Povezava s civilno zaščito	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F40	ugotavljajo, kakšne so potrebe in kje v njihovi lokalni skupnosti so.	Ugotavljanje potreb lokalne skupnosti	Sodelovanje	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F41	V času izrednih razmer se sicer na vseh področjih delovanje spremeni,	Spremenjeno delovanje v času izrednih razmer	Izvedba programov	Vpliv epidemije na delovanje organizacije
F42	<u>prilagodi stanju</u> , temu bi lahko sledili tudi prostovoljci.	Prilagoditev stanju prostovoljcev	Sodelovanje	Prostovoljstvo v času epidemije
F43	bi bile super usmeritve, kje in komu pomagati,	Usmeritve glede pomoči	Komunikacija	Rešitve na sistemski ravni
F44	potrebno pustit prostovoljcem svobodo, saj je to lastna volja posameznika,	Svoboda prostovoljcev pri odločanju	Motivacija	Prostovoljstvo v času epidemije
F45	Sami klubi se na pozive rdečega križa in civilne zaščite, sicer bolj iz strahu pred boleznijo niso odzvali.	Strah pred boleznijo	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
F46	Med nami je tudi nekaj takih, ki aktivno delamo v zdravstvu	Prostovoljci iz zdravstva	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije
F47	se zaradi preobremenjenosti ter varnosti drugih, za določene načine prostovoljstva nismo odločili.	Preobremenjenost in varnost drugih kot odklonitev prostovoljstva	Vprašanje zdravja	Prostovoljstvo v času epidemije

9.4. OSNO KODIRANJE

9.4.1. VPLIV EPIDEMIJE NA DELOVANJE ORGANIZACIJE

9.4.1.1. PREVENTIVNI UKREPI

- *Uvedba preventivnih ukrepov znotraj organizacije (A1);*
- *Ukinitev skupinskih aktivnosti (A4);*
- *Zmanjšanje aktivnosti (C1);*
- *Omejeno druženje (C2, C6);*
- *Zagotavljanje varnosti (C22);*
- *Začasna prekinitev nekaterih dejavnosti (D12);*

9.4.1.2. VZPOSTAVLJANJE NOVIH PROGRAMOV

- *Vzpostavitev novih programov in aktivnosti glede na potrebe (A2);*
- *Vzpostavljanje podpore (B1);*

9.4.1.3. PREOBLIKOVANJE OBSTOJEČIH PROGRAMOV

- *Preoblikovanje obstoječih programov (A3);*
- *Izzivi skupnosti (A32);*
- *Prilagoditev dela (Č1)*

9.4.1.4. IZVEDBA PROGRAMOV

- *Izvedba športnih aktivnosti in tekmovanj (C4);*
- *Normalen potek dela v organizaciji (C5);*
- *Manj aktivno udejstvovanje pri programih (C7);*
- *Možnost izvedbe aktivnosti kljub zaustavitvi (C21);*
- *Manj izvedenih aktivnosti (C27);*
- *Zmanjšanje obsega prevozov (C28);*
- *Okrnjeno izvajanje (Č4, E1);*
- *Izvajanje nujnih dejavnosti v času izrednih razmer (Č22);*
- *Zmanjšano število obiskovalcev na delavnicah (D3);*
- *Izdelava protokola za predajo računalniške opreme (D42);*
- *Odpoved super vizorskih srečanj (E5);*
- *Prekinitev skupin za samopomoč (E6);*
- *Nudenje pomoči prek telefona (E14);*
- *Odpoved druženj (F21);*
- *Odpovedane akcije s socialnimi stiki (F22);*
- *Spremenjeno delovanje v času izrednih razmer (F41)*

9.4.1.5.SPREMEMBA OBLIK DELA

- *Delo od doma (A5);*
- *Sprememba delovnega časa (A6);*
- *Navajanje uporabnikov na naročanje za lažje načrtovanje delovanja (A7);*
- *Organizacija dela na daljavo (B2);*
- *Telefonski kontakt (C10);*
- *Ustreznost dejavnosti pri pouku na daljavo (D10);*
- *Uspešnost spletnih navodil – spremenjenega delovanja (D24);*
- *Delo prek spleta (F3);*
- *Brezstična dostava (F14);*
- *Ukinitev sestankov v živo (F20);*
- *Pomembnost fizičnega stika pri akcijah organizacije (F31)*

9.4.1.6.OBSEG DELA

- *Zmanjšano delovanje (D1, F1);*
- *Povečana potreba po računalniški opremi (D7);*
- *Povečanje povpraševanja po storitvah organizacije (D8);*
- *Prekinitev ali okrnjeno delovanje vseh aktivnosti (D9);*
- *Povečanje aktivnosti pri šolajoči populaciji (D11)*
- *Normalen potek primarne dejavnosti organizacije (D13);*
- *Povečan obseg dela (D19);*
- *Zmanjšanje obsega dela zaradi upoštevanja ukrepov (D73);*
- *Povečano število klicev v času sprejetja izrednih razmer (E15);*

9.4.1.7.DODATNO DELO

- *Nove zadolžitve zaposlenih (A8);*
- *Povečanje individualnega dela (Č5);*
- *Telefonski klici (Č6);*
- *Jasnost povečanja potreb po računalniški opremi (D34);*
- *Opravljen delo s strani zaposlenih (E9)*

9.4.1.8.KOMUNIKACIJA

- *Utrjevanje komunikacije med zaposlenimi prek spleta (A9);*
- *Spletno izvajanje aktivnosti organizacije (Č3);*
- *Spletna podpora in ozaveščanje (Č9);*
- *Povečanje potreb po digitalni komunikaciji (D6);*
- *Premestitev dejavnosti na splet (D29);*

- *Oglaševanje aktivnosti na spletu (E11);*
- *Težje usklajevanje kontakta (F4);*
- *Sestanki prek spleta (F6)*

9.4.1.9. SODELOVANJE

- *Organizacija kot blažilec družbenega dogajanja (B29);*
- *Sodelovanje z drugimi organizacijami (vsak.si in ZPM) pri komunikaciji in koordinaciji (D14, D35);*
- *Ponujanje pomoči javnih institucijam (D55);*
- *Pozitivni trenutki in nova sodelovanja (D70);*
- *Poglobitev sodelovanja z občinami (E10, E29);*
- *Sodelovanje s civilno zaščito (E12, F39);*
- *Dobro sodelovanje z občino Postojna (E19);*
- *Pomoč sorodnemu društvu pri dežurstvih (E21);*
- *Spoznavanje dela nevladnih organizacij s strani občine (E30);*
- *Ugotavljanje potreb lokalne skupnosti (F40)*

9.4.1.10. STIK Z DRŽAVO

- *Stik s predstavnikom vlade (D58);*
- *Zahvala uradnih institucij za aktivnost organizacij (D59);*
- *Prošnja za pregled ukrepov (D60);*
- *Možnost predlogov, sprememb in idej za naslednji paket (D61);*
- *Popis stroškov, nastalih v času epidemije (D63);*
- *Obljuba po povračilu stroškov (D64);*
- *Podpora MJU nevladnim organizacijam (D71)*

9.4.2. IZVAJANJE AKCIJ ZA RANLJIVE SKUPINE

9.4.2.1. RAZDELJEVANJE HRANE

- *Razdeljevanje viškov hrane (A10);*
- *Oskrba s hrano prek donacij (F13)*

9.4.2.2. OSKRBA UPORABNIKOV

- *Oskrba uporabnikov organizacije (A11);*
- *Zagotavljanje prevozov zaposlenih v domovih za starejše (A15);*
- *Čistilna akcija v DSO (A16);*
- *Neposredna pomoč družinam (B4);*
- *Prehrana, higienski pripomočki in druge potrebne dobrine za preživetje (B5);*

- *Oskrba najranljivejših skupin z dobrinami za preživetje (B6);*
- *Plačilo položnic (B13);*
- *Oskrba s hrano (B14, Č7);*
- *Dobava živil in higienskih pripomočkov (B21, Č10);*
- *Pomoč najranljivejšim (B24);*
- *Celostna pomoč ranljivim družinam (B24, B36);*
- *Delitev zaščitne opreme članom (C9);*
- *Potreba po osnovnih potrebščinah (Č11);*
- *Šivanje mask (F7);*
- *Donacija mask uporabnikom (F8);*

9.4.2.3. POMOČ V ŠOLSKEM SISTEMU

- *Učna pomoč in asistenca pri spremljanju šolskega procesa (A12);*
- *Oskrba učencev z računalnik in internetom za pouk na daljavo (B7);*
- *Računalniško usposabljanje družin (B8);*
- *Učna pomoč na daljavo (B9);*
- *Varstvo otrok staršev, ki so nujno zaposleni (B10);*
- *Priprava navodil za uporabo starega računalnika (D17);*
- *Posneta navodila za uporabo starega računalnika (D23);*
- *Nakup računalnikov za oddaljen pouk (F10)*

9.4.2.4. OZAVEŠČANJE

- *Svetovanje in informiranje (A13)*
- *Pomoč uporabnikom glede njihovih pravic (A14);*
- *Informiranje glede ukrepov (C8);*
- *Ozaveščanje skupnosti o pomoči (Č23)*

9.4.2.5. DUŠEVNO ZDRAVJE

- *Psihosocialna podpora na daljavo (B11, B12);*
- *Osebni stik (C11);*
- *Psihosocialna pomoč (C12);*
- *Pogovor v času stiske (Č8);*

9.4.2.6. POVEZOVANJE

- *Povezovanje donatorjev in neposrednih prosilcev (D16);*
- *Pomoč civilni zaščiti (F9);*
- *Spletne kampanje (F11)*

9.4.3. TEŽAVE RANLJIVIH SKUPIN

9.4.3.1. TRG DELA

- *Novi uporabniki storitev zaradi izgube službe med epidemijo (A17);*
- *Znižanje mesečnih dohodov kot posledica čakanja na delo (A18);*
- *Povečanje brezposelnosti (F15)*

9.4.3.2. REVŠČINA

- *Začetek revščine zaradi trenutne situacije (A19);*
- *Izzivi povezani z izgubo prihodkov (A33)*

9.4.3.3. POTREBE

- *Eskalacija potreb in pomoči (B15);*
- *Pomoč organizacij ranljivim skupinam (B16);*
- *Iskanje podpore in pomoči novih skupin (B17);*
- *Zavest o potrebah (B23);*
- *Povečanje potreb (C14);*
- *Povečane potrebe ranljivih skupin (D25);*
- *Povečevanje že obstoječih razlik (D31)*

9.4.3.4. POLOŽAJ RANLJIVIH SKUPIN

- *Nadaljevanje položaja posameznikov (A20);*
- *Preložitve reševanja situacij ranljivih skupin (A21);*
- *Čustvena in materialna obremenitev ranljivih skupin zaradi sprememb (D26);*
- *Oteženo zadovoljevanje osnovnih potreb ranljivih skupin (D28);*
- *Problem družbene mentalitete (D76);*
- *Skrivanje šibkosti (F37);*
- *Socialno slab položaj kot poraz (F38);*

9.4.3.5. DUŠEVNO ZDRAVJE

- *Stiske osamljenih (A22);*
- *Povečanje stisk (C15, Č2);*
- *Pomanjkanje medsebojnega druženja (C16);*
- *Pomanjkanje telesne aktivnosti (C17);*
- *Občutek strahu (C18);*
- *Stiska in tesnoba (Č12);*

- *Povečanje osamljenosti (Č13);*
- *Nedosegljivost kot nerazumljivo dejanje (E4);*
- *Številne stiske zaradi ukrepov epidemije in samo izolacije (E13);*

9.4.3.6. DOSTOPNOST

- *Nezmožnost komunikacije posameznikov, ki nimajo dostopa do spleta ali potrebne opreme (D27);*
- *Nedostopnost do dejavnosti na spletu (D30);*
- *Nedostopnost do računalnika in interneta – onemogočeno šolanje (F17);*
- *Nedostopnost ranljivih skupin društvu (F18);*
- *Sosedska pomoč (F19)*
- *Nedosegljivost določenih pomoči potrebnih posameznikov (F36)*

9.4.4. VARNOSTNI UKREPI

9.4.4.1. UKREPI NIJZ

- *Spoštovanje zdravstvenih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa (A23);*
- *Obvezno nošenje mask (A24);*
- *Razgovori na prostem (A25);*
- *Spoštovanje medsebojne razdalje (A27);*
- *Upoštevanje ukrepov NIJZ (B3, C20, Č14, D32);*
- *Samooskrba z zaščitnimi sredstvi (B18);*
- *Izvajanje potrebnih ukrepov v skladu z NIJZ (C19);*
- *Nakup zaščitnih sredstev (Č15);*
- *Zdravstvena skrb za aktivne prostovoljce (Č16);*
- *Zagotavljanje zaščitnih sredstev (Č20);*
- *Ustrezna uporaba zaščitnih sredstev (D39);*
- *Razkuževanje in prezračevanje prostorov (E2, E16);*
- *Spodbujanje spoštovanja ukrepov (F23)*

9.4.4.2. DRUGI VARNOSTNI UKREPI

- *Zaklenjena vrata (A26);*
- *Zmanjšanje obiskovanja prostorov (C3);*
- *Omejevanje osebnih stikov (D5);*
- *Začasno prenehanje delovanja (D33);*
- *Vzpostavitev prostora za karanteno (D44);*
- *Vzdrževanje medsebojne razdalje (D45);*
- *Polurna izključitev delovanja telefona (E3);*

- *Presledek med svetovalci (E17)*

9.4.5. PROBLEMI NA SISTEMSKI RAVNI

9.4.5.1. POSREDOVANJE DRŽAVE

- *Velika zmedenost (A28);*
- *Nejasnosti pri izvajanju storitev (A30);*
- *Časovne zamude pri povezovanju delujočih sistemov (A31);*
- *Prezrtost pri financah (B30);*
- *Zavrnitev ponujene pomoči organizacije s strani ministrstva (D15);*
- *Nekonsistentno podajanje informacij (D52);*
- *Nerazumevanje javnih institucij (D56);*
- *Nepoznavanje situacije s strani odgovornih (D80);*
- *Obtoževanje nevladnih organizacij glede državnega denarja (D96);*
- *Ne reševanje osnovnega problema (D98);*
- *Nejasna navodila glede odgovorne institucije za NVO (D111);*
- *NVO kot edini sistem v izrednih razmerah za ljudi v stiski (E25);*
- *Odpoved državnega sistema (E26)*

9.4.5.2. VPRAŠANJE UKREPOV

- *Ukinitev storitev (A29);*
- *Pomanjkanje načrta za šolanje na daljavo (A40);*
- *Pomanjkanje načrta za primer zaprtja vrtca (A41);*
- *Pomanjkanje načrta za primer zaustavitve javnega prometa (A42);*
- *Prepuščenost sprejemanja odločitev na lokalno skupnost (A44);*
- *Razlikovanje nujenja pomoči med občinami (A45);*
- *Oviranje delovanja organizacije zaradi ukrepov (D22);*
- *Nenehno spreminjanje aktualnih uredb (D54);*
- *Vpliv stanja socialne države na vse prebivalce (D78);*
- *Podajanje novih ukrepov (D86);*
- *Poslabšanje situacije z interventnimi zakoni (D91);*
- *Nesmiselnost določenih področij interventnega zakona (D92)*

9.4.5.3. POMANJKANJE SODELOVANJA

- *Pomanjkanje odpore (B34);*
- *Zavedanje pomena NVO le v izrednih razmerah (E28);*
- *Nasprotni interesi (E33);*
- *Pomanjkanje časa za povezovanje zaradi povečanega števila stisk (E38)*

9.4.5.4. POMANJKANJE SREDSTEV

- *Pomanjkanje sredstev za pomoč (B35);*
- *Strošek nabave zaščitne opreme (C23);*
- *Pomanjkanje zaščitne opreme (C24);*
- *Dvig cen zaščitne opreme (C25);*
- *Primanjkovanje razkužila (D40);*
- *Neodzivnost pri povrnitvi stroškov (D68);*
- *Problem neodzivnosti pri izvedbi povrnitve stroškov za nadaljnje delovanje (D69)*

9.4.5.5. ADMINISTRACIJA

- *Administrativna zahtevnost prijav na razpise (C37);*
- *Negotovost uspešnosti prijave (C38);*
- *Majhna možnost uspeha na razpisih ministrstva (C41);*
- *Premajhne poudarek na konkretnem delu organizacije (C42);*
- *Zahteven administrativni popis stroškov (D66);*
- *Nezmožnost ureditve sistema za rešitev stisk (D77);*
- *Problematičnost zakonodaje (D89);*
- *Zapletenost razumevanja zakonodaje (D90);*
- *Nerazumevanje nevladnih organizacij glede interventnega zakona (finančna podpora) (D105);*
- *Izkoriščanje sistemov pomoči (F35);*

9.4.5.6. ODZIVNOST

- *Zamudno informiranje odgovornih (D53);*
- *Neodzivnost uradnih institucij na elektronsko sporočilo (D62);*
- *Oddaja popisa stroškov brez povratne informacije (D67);*
- *Neizkoriščenost podanih rešitev (D103);*
- *Neprepoznavnost pomembnosti telefona za ljudi brez stikov (E31);*
- *Neodzivnost državnih organov (D36)*

9.4.5.7. KOMUNIKACIJA

- *Zmedena komunikacija ljudi na delovnih mestih stikov z javnostjo (D79);*
- *Problem komunikacije zdravstvene stroke s splošno populacijo glede informiranja (D81);*
- *Pomanjkanje obrazložitve ukrepov (D87);*
- *Želja po jasnih informacijah (D88);*
- *Slaba komunikacija stroke z javnostjo povzroča težave (D93);*

9.4.6. PROSTOVOLJSTVO V ČASU EPIDEMIJE

9.4.6.1.MOTIVACIJA

- *Novi prostovoljci (A34);*
- *Večja časovna razpoložljivost prostovoljcev (A37);*
- *Večja zagnanost prostovoljcev (Č17);*
- *Povezovanje in složnost ljudi (E23);*
- *Večja empatija ljudi (E24);*
- *Izguba motivacije (F5);*
- *Izziv, kako ohraniti motivacijo (F24);*
- *Stvari so odvisne od prostovoljcev (F32);*
- *Svoboda prostovoljcev pri odločanju (F44);*

9.4.6.2.NOVI PROSTOVOLJCI

- *Vključitev novih prostovoljcev znotraj organizacije za skrb ranljivih skupin (A35);*
- *Pomoč novih prostovoljcev (D21);*
- *Nova aktivacija prostovoljcev (D75);*
- *Brez pričakovanega porasta prostovoljcev (F28);*
- *Težka pridobitev novih članov (F29)*

9.4.6.3.OBSEG DELA

- *Povečanje dela prostovoljcev (A36);*
- *Zmanjšan obseg dela prostovoljcev (C26);*
- *Redno izvajanje rekreacije (C29);*
- *Večji obseg pomoči (Č18);*
- *Zmanjšana aktivnost prostovoljcev zaradi ukrepov (D2);*
- *Zmanjšanje števila prostovoljcev (D41);*
- *Daljše zadrževanje v prostorih organizacije (D47);*
- *Zagotavljanje hrane in pijače prostovoljcem (D48);*
- *Primanjkovanje prostovoljcev (E7);*
- *Okrnjen obseg dela (F30);*

9.4.6.4.VPRAŠANJE ZDRAVJA

- *Varnostni razlogi začasne prekinitve sodelovanja s prostovoljci (A38);*
- *Onemogočeno izvajanje prostovoljstva zaradi osebnih stisk (Č19);*
- *Zmanjšana udeleženosť prostovoljcev zaradi tveganja (D4);*
- *Strah prostovoljcev pred okužbo (E8);*
- *Strah pred boleznijo (F45);*
- *Prostovoljci iz zdravstva (F46);*

- *Preobremenjenost in varnost drugih kot odklonitev prostovoljstva (F47)*

9.4.6.5. SODELOVANJE

- *Vključevanje organizacij v civilno zaščito (Č21);*
- *Sosedska pomoč in neformalno prostovoljstvo (Č24)*
- *Potrebno zavedanje pomena prostovoljstva (E27);*
- *Veze in poznanstva (F33);*
- *Prilagoditev stanju prostovoljcev (F42);*

9.4.6.6. OBSTOJEČI PROSTOVOLJCI

- *Ohranjanje večine prostovoljcev (A39);*
- *Manjša aktivnost prostovoljcev (D20);*
- *Zmanjšanje števila prostovoljcev (D72);*
- *Nezmožnost sodelovanja zaradi osebnih stvari (D74);*
- *Upad števila prostovoljcev (E22);*
- *Enako število prostovoljcev (F27);*

9.4.7. REŠITVE NA SISTEMSKI RAVNI

9.4.7.1. PROTOKOL IZREDNIH RAZMER

- *Potreba po sistemski ureditvi protokola za izredne razmere (A43);*
- *Potreba po pripravljenosti na situacije (A49)*

9.4.7.2. SODELOVANJE

- *Potreba po vnaprej določenem načinu sodelovanja z NVO (A46);*
- *Povezovanje NVO in države pri iskanju in oblikovanju sistemskih rešitev (A48);*
- *Večja komunikacija z državnimi organi v normalnih razmerah (A50);*
- *Pomanjkanje sistemske podpore in sodelovanja z državo (B31);*
- *Enakovrednost s civilno zaščito in velikimi NVO (B32);*
- *Želja po boljši komunikaciji (C33);*
- *Aktivacija prejemnikov denarne socialne pomoči (Č25);*
- *Vključevanje in upoštevanje organizacij (Č26);*
- *Poenoteno mnenje zdravstvene stroke (D83);*
- *NVO kot odgovor na realne težave (D99);*
- *Oblikovanje rešitev in preizkus v praksi (D100);*
- *Možnost reševanja novih problemov (D102);*

- *Sodelovanje organizacije z CNVOS in Filantropijo (I08);*
- *Sistemska uvedba podanih rešitev (D113);*
- *Pogoj za nadaljevanje dela nevladnih organizacij (D114);*
- *Iskanje novih izzivov (D115);*
- *Sodelovanje NVO in države (E32);*
- *Črpanje informacij NVO za delovanje družbe (E35);*
- *Povezovanje organizacij (E37)*
- *Dobra koordinacija in evidenca pomoči (F34);*

9.4.7.3. FINANCIRANJE

- *Vprašanje povrnitve stroškov (A47);*
- *Sistemska podpora z zanesljivim financiranjem (C35);*
- *Neprekinjeno financiranje (Č27);*
- *Želja po finančni podpori za povečanje delovanja (D106)*

9.4.7.4. OSKRBA S SREDSTVI

- *Državna oskrba z zaščitnimi sredstvi (B25);*
- *Potreba po podpori s sistemskimi sredstvi (B27);*
- *Takojšnja pomoč pri zaščitni opremi (B33);*
- *Finančna sredstva za zaščitno opremo (C34);*
- *Dostop do zaščitnih sredstev (Č28);*

9.4.7.5. POENOTENJE ORGANIZACIJ

- *Potreba po enakovrednosti z ostalimi organizacijami (B26);*
- *Potreba po enotnem sodelovanju (D107);*

9.4.7.6. ADMINISTRACIJA

- *Poenostavljena prijava na razpise (C36);*
- *Potreba po boljši sistemski ureditvi glede nejasnosti (D109)*

9.4.7.7. ZAPOSLOVANJE

- *Financiranje strokovnega delavca s strani ministrstva (C39);*
- *Pomoč strokovnega delavca pri odpravljanju stik članov društva (C40);*
- *Neprekinjeno zaposlovanje (Č30);*
- *Omogočanje kontinuirane pomoči (Č31);*

- *Strokovno mentorstvo prostovoljcem (Č32)*

9.4.7.8. KOMUNIKACIJA

- *Potreba po enotnem kanalu komuniciranja (D82);*
- *Poljudnost podajanja informacij (D84);*
- *Bolj jasna komunikacija za razlago pojavov in svetovanje (D85);*
- *Potreba po neposrednem stiku z državnimi organi (D94);*
- *Potreba po boljši komunikaciji z državnimi organi (D95);*
- *Usmeritve glede pomoči (F43)*

9.4.7.9. POMEN ORGANIZACIJ

- *Priznavanje dela organizacij (Č29);*
- *Prezem rešitev implementacija v sistem (D101);*
- *Razvoj rešitev s strani NVO (tistih, ki jih država ne zazna)(D112);*
- *Potrebno zavedanje pomena organizacij s strani države (E34)*

9.4.8. IZZIVI, POVEZANI Z EPIDEMIJO

9.4.8.1. ODZIVNOST

- *Hitro ukrepanje pri reševanju stisk (B19);*
- *Prvi odziv na stiske (B28);*
- *Poizvedba glede ponovnega delovanja v skladu z navodili NIJZ (D36);*
- *Povečanje prostorskih zmogljivosti (D43);*
- *Povečanje izzivov s katerimi se srečujejo (D57);*
- *Naravnost NVO k preprečevanju zlorab (D97);*
- *Izziv nočnih dežurstev (E20);*
- *Iskanje drugih možnosti (F2);*
- *Izziv, kako prilagoditi akcije omejitvam (F25)*

9.4.8.2. ŠIRJENJE VIRUSA

- *Tveganje za okužbo (B20);*
- *Prikrivanje informacij o okuženosti (B22)*

9.4.8.3. DOSTOP

- *Otežen dostop do zdravstvenih storitev (C13);*
- *Otežen dostop do zdravnika (C30);*

- *Ukinitve zdravstvenih pregledov (C31);*
- *Nujnost zdravstvenih pregledov ranljive skupine (C32);*
- *Ukinitve delovanja javnega prometa (D50);*
- *Izziv, kako sodelovati z uradnim kanalom pomoči (F26)*

9.4.8.4. KOMUNIKACIJA

- *Povečanje komunikacije z javnostjo (D18)*

9.4.8.5. POMOČ

- *Pomoč člana z medicinsko izobrazbo (D37);*
- *Priprava načrta za uradno dovoljenje MZ (D38);*
- *Finančna donacija kot rešitev stiske organizacije (D51);*
- *Pomoč MJU pri popisu (D65);*
- *Ključni pomen članov, ki imajo določena poznanstva (D110);*
- *Preučevanje delovanja ustanov (E18)*

9.4.8.6. STROŠKI

- *Povečanje stroškov delovanja (D46);*
- *Strošek prevoza prostovoljcev (D49)*